

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szubotica, 1928. CSÜTÖRTÖK, január 26.

24. szám

Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52, 370.
Megfelelnek mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

Az adóegységesítés előtt

A radikális képviselői klub az adóegységesítési törvényjavaslat sürgösségére való tekintettel halasztotta el a politikai kérdések megvitatását, noha az általános politikai helyzet az ilyen vitát teljes mértékben indokoltá teszi. A vajdasági radikális képviselők külön is összejöttek és elhatározták, hogy a maguk részéről az adóegységesítési törvényjavaslat tető alá hozását minden erejükkel sürgetni fogják. A demokrata képviselői klub tanácskozásait is az adóegységesítés problémája köti le, sőt magának az ellenzéknek sincs szándékában, hogy a zagrebi nagygyűlésen bejelentett harcával a törvényjavaslat már napirendre tűzött parlamenti letárgyalását hátráltassa vagy épen megakadályozza.

Kétségtelen, hogy a törvényjavaslat nem áll kritikán felül. Setyerov Szilvákónak a törvényjavaslat végleges megszövegezésére kiküldött bizottság elnökének, a demokrata klub ülésén sok bíráló észrevételre kellett válaszolnia és ami a földadó kulcsát illeti, ő is megállapította, hogy a Vajdaságban a földadó nagyobb lesz, mint volt. Szerinte azonban ezt az adóemelést ellensúlyozza a földművesek házadójának és a jövedelmi adónak eltörlése. A Vajdaság szempontjából tisztázásra vár az a kérdés is, hogy a megszüntetett jövedelmi adót azokon a területeken, ahol ez az adó nem eddig érvényben volt, az egész most folyó éven át fogják-e szedni, vagy csak április elsejéig, amikor az új költségvetési év kezdődik. Másfelől azonban tagadhatatlan, hogy az adóegységesítés a parlamenti bizottság által elfogadott formájában is lényeges haladást jelent és ezért nincs olyan párt, amely a törvényjavaslat megszavazásának meghúsításával járó súlyos felelősséget magára vállalná.

A jelek arra vallanak, hogy akár milyen feszült is a politikai atmoszféra, az adóegységesítési javaslat rövidesen törvényerőre emelkedik. Nem képzeltető olyan törvény, amely a hozzá fűződő jogos igények kielégítése tekintetében semmi kívánni valót nem hagy hátra. Az évek óta vajudó adóegységesítés sem fogja az összes sérelmek százszázalékos orvoslását hozni, de ez nem lehet ok arra, hogy a feladat megoldása ismét bizonytalan időre kitolódjék. A közterhek egyenlő elosztása, továbbá az adónemek és kulcsaik pontos kijelölése olyan vivmány, amely az országot figyelemreméltó lépéssel viszi előre a konszolidáció útján. A törvényjavaslat plenáris tárgyalásán történhetnek még módosítások az egyes szakaszokon, de az egyenlősítési elv keretében már biztosítottak tekinthető és ennek a ténynek horderejét a legjogosultabb kritika sem csökkentheti.

A törvénnyel életbelépő reform esedékessé fogja tenni a pénzügyi igazgatás reorganizálását is. Az adózási mizériák egyik főforrása az adóadminisztráció hiányosságai, amelyek csak tapasztalt, kvalifikált és inkább kisebb létszámú, de jól fizetett és elégedett tisztviselői személyeztetel szüntethetők meg.

Tomiszlav névre keresztelték az ujszülött királyi herceget

Szerda délben a pravoszláv egyház szertartásai szerint fényes pompával ment végbe a keresztelés — V. György angol királyt, a gyermek keresztapját Cunard angol követ képviselte — Ófelsége a keresztelés után hosszasan elbeszélgetett Radics Istvánnal

Az Adriai-tenger, a Vardar, a Dráva és a Duna vizével keresztelték meg Tomiszlav herceget

Beogradból jelentik: Szerda délelőtt történt meg Ófelsége Alekszandar király és Mária királyné második gyermekének megkeresztelése.

Az ujszülött királyi herceg a keresztelésben Tomiszlav nevet kapott. Így Alekszandar király második gyermekét

az első horvát királyról nevezték el, akit a pápa 925-ben koronázott meg Horvátország királyának. A keresztelés egész délelőtt százával érkeztek az üdvözítő táviratok és

Előkészületek az udvarnál

Az udvarnál már a kora reggeli órákban rendkívül nagy élénkség volt tapasztalható. Különösen nagy elfoglaltsága volt Dimitrijevic Áca udvari marsallnak, aki az ünnepség előkészítését végezte. Egész délelőtt százával érkeztek az üdvözítő táviratok és a királyné Ófelségének több száz csokrot küldtek a főváros és a vidék polgársága és a beogradi diplomáciai kar tagjai.

Az ünnepség résztvevői

A keresztelési szertartásra meghívott vendégek délelőtt tizenegy órakor kezdtek gyülekezni az udvarban. Először Vukicsевич Velja miniszterelnök jelent meg, azután Hadzsics Sztjevan tábornok hadügyminiszter, majd Spaho Mehmed kereskedelmi miniszter, Kumanudi közoktatásügyi miniszter, a parlament képviselőit pedig Perics Nikó a szkupstina elnöke, Markovics Péra és Halibeg-Hrasnica dr. alelnökök. Nem sokkal utánuk érkeztek a pártvezérek: Davidovics Ljuba, Uzunovics Nikola, Korosec Antun és Radics István. Jovanovics Jován a földműves párt elnöke és Pribicevics Sztvetozár nem kaptak meghívót a keresztelésre.

A keresztelő

Pontban tizenkét órakor hozta a dajkaja az ujszülött herceget. A terem bejáratánál Mária román királyné átvette a gyermeket, mialatt a kórus zsolnárt énekelt. Ezután megkezdődött a keresztelési szertartás, amelyet Popovics Mihajlo udvari lelkész celebrált. Ezalatt Mária román királyné és Olga hercegnő átadták a gyermeket Cunard

Tomiszlav herceg keresztlevele

Az egyházi szertartás befejeztével kiállították az ujszülött herceg keresztlevelét, amely így szól:

A pravoszláv egyház előírásai szerint Ófelsége I. Alekszandar királynak és Mária királynénak második fiúgyermeké, aki január 6-ikán (19-én) Beograd fővárosban született, a keresztelés alkalmával Tomiszlav névre kereszteltetett.

A keresztelő V. György angol király, akit William Cunard beogradi

A királyi udvar nagytermében gyülekeztek a királyi ház tisztviselői élükön Jankovics Dragutin udvari miniszterrel. A meghívottak közt voltak még Antonijevics Száva nyugalmazott gimnáziumi igazgató és Vilottjevics nyugalmazott iskolai igazgató. Dr. Koen udvari orvos, dr. Draskovics egyetemi tanár és Mucsalic Péra a rokkant egyesület elnöke. A külföldi diplomaták közül csak Emandi román követ vett részt a keresztelésen, akinek kíséretében volt Milltadesz román katonai attasé is. A vendégek közt volt gróf Bombelesz vinnai földbirtokos. A vendégek már mind egybegyűltek, amikor az udvari marsall jelentette Cunard angol követ megérkezését, aki a keresztelési szertartáson V. György királyt az ujszülött gyermek keresztapját képviselte. Az angol követ kíséretében volt felesége, továbbá két titkár és Parker katonai attasé.

A követet uralkodókat megillető tisztelettel fogadták.

Az angol követ megérkezése után közvetlenül jelentette Dimitrijevic marsall a királyi család érkezését.

Ófelsége Alekszandar király gyalogsági tábornoki egyenruhában jelent meg és mellén a Szent András-rend keresztjét viselte.

A királlyal együtt lépett be a terembe Mária özvegy román királyné, aki a legmagasabb román kitüntetést és a Szent Száva rendet viselte. Kíséretében volt Svidenik alezredes. Ezután Pavle herceg jött az udvari gárda díszegyenruhájában feleségével, Olga hercegnővel. Majd Ileana román királyi hercegnő és Elizabet hercegnő, Olga hercegnő testvére. A királyi család tagjait az egybegyűltek nagy élénkséggel fogadták.

angol követnek.

aki a kis herceget a balkarján tartotta. Pavle herceg meggyújtotta a gyertyákat, majd megtörtént a keresztelés, amelynek során Popovics lelkész kijelentette, hogy

a gyermeknek Tomiszlav nevet adja.

A kis királyi herceget ezután dajkaja kivitte a teremből.

Ófelsége fél óra hosszán elbeszélgetett a vendégekkel. Az ujszülött herceget az Adriai-tenger, a Vardar, a Száva és a Duna vizével keresztelték meg.

Mária román királyné csütörtökön utazik haza

Mária özvegy román királyné csütörtökig marad Beogradban és azután Bukarestbe utazik, ahol néhány nap múlva Ferdinánd román király halálának emlékeztetőre gyászmisét tartanak.

Radics István a keresztelőről

Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy

Ófelsége leghosszabb ideig Radics Istvánnal beszélgetett.

Radics István az udvarnál megvárta Radics Pavle is és ez a körülmény is megerősítette Radics közeli kormánybalépéséről elterjedt híreket.

Radics István igen jó hangulatban távozott a keresztelőről és az újságíróknak arra a kérdésre, hogy meg van-e elégedve, hogy a királyfi Tomiszlav névre keresztelték, azt mondta, hogy nagyon meg van elégedve, majd így folytatta:

— Ez azt jelenti, hogy a mi államunk jövője még ezer évre biztosítva van. Hiszen addig tartott a horvát királyság, fia a királyi pártnak még egy harmadik fia születik, akkor azt a szlovén királyok nevével kell elnevezni, akik ezer évvel ezelőtt uralkodtak és ezzel két és félszáz évre biztosítva lesz az ország fennállása.

— Van valami újság a kormánnyal, kérdezték az újságírók?

— Megirhatják, hogy rövid időn belül változások várhatók.

A keresztelő hatása Zagrebban

Zagreből jelentik: A horvát fővárosban a kis királyfiának a Tomiszlav névre való keresztelése nagy örömet keltett. A lapok különkiadást adtak ki, méltatva a keresztelés jelentőségét, amely új bizonyítéka annak, hogy az uralkodócsalád egyforma érzelmeikkel viseltetik úgy a szerb, mint a horvát nép iránt. Különösen a Radics-párt körében nagy az elégedettség, annál is inkább, mert egyenesen a király óhajára határozták el, hogy a herceget Tomiszlavnak kereszteljék. Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy a királyfi keresztelőjére meghívták ugyan Radics Istvánt, de Pribicevics Sztvetozárt nem. Egyesek ezt úgy magyarázzák, hogy csak a pártvezéreket hívták meg és a parasztdemokrata koalíciót egy pártnak tekintve, csak Radicsot hívták meg, mint a párt idősebb elnökét, bár erre ellenvetésül felhozzák, hogy dr. Szpahot meghívták, noha Davidovics Ljuba is megjelent a demokrata egyesülés nevében.

Megindultak a döntő tanácskozások a kormánykoalíció kiszélesítésére

Vukicsevics Velja miniszterelnök csütörtökön találkozni fog Radics Istvánnal Pribicsevics nélkül akarják Radicsékot bevonni a kormányba — Radics István szerdán előbb Davidovicsal és Pribicsevicsel, aztán Marinkovicsal tárgyalt — A radikálisok biztosra veszik Radics belépését a Vukicsevics kormányba

Együttes klubülést tartottak a radikálisok és a szlovén néppártiak

Beogradból jelentik: A politikai helyzet tisztázása most már gyorsabb lépésekben halad előre és minden jel szerint

a legrövidebb időn belül olyan módon fog kialakulni a parlamenti konstelláció, hogy a kormány zavartalanul folytathatja majd a törvényalkotás munkáját.

Lassanként kialakulnak a konturjai is az új parlamenti helyzetnek.

Vukicsevics miniszterelnök elhatározta, hogy kiszélesíti a kormánykoalíció bázisát

és a szerdai nap folyamán ilyen irányban folytat beható eszmecsereket a pártvezérek között.

A legnagyobb feltűnést az a hír keltezte, amelyet a kormány egyik tagja munkatársunk előtt megerősített, hogy

Vukicsevics miniszterelnök csütörtökön délelőtt találkozni fog Radics Istvánnal és megbeszéli vele a helyzetet.

Radics István szerdán délután felkereste Marinkovics Voja külügyminisztert, aktíven hosszasan tanácskozott. Később Radics István, Pribicsevics Szvetozárt látogatta meg. Miután a kormánynak az a főkérvése, hogy

Radicsot Pribicsevictől elválasztva vonja be a kormánykoalícióba,

Radics és Pribicsevics tanácskozásának

Radicsék kormánybalépését befejezett ténynek tekintik

Szerdán délelőtt Davidovics Ljuba, Radics István és Pribicsevics Szvetozár együttes tanácskozást folytattak. Ez alkalommal a koncentrációs kormány kérdése került szóba és megbeszéltek a zagrebi nagygyűlés után bekövetkezett helyzetet. Radics és Pribicsevics a tanácskozásról nem nyilatkoztak. Utánuk Jovanovics Jovan kereste fel Davidovicsot és egy óra hosszat tanácskoztak.

Vukicsevics Velja miniszterelnök a királyi keresztelésének szertartása után a kabinetjébe ment, ahol Korosec Anton, a szlovén néppárt vezére kereste fel. Félóra múlva Korosec eltávozott a miniszterelnökségről.

— Nincs semmi újság. *Érdeklődjenek*

A parameet ülése

A parlament szerdán délelőtt rövid ülést tartott, amelyet fél tizkor nyitott meg Perics Ninkó elnök. Az ülésen Predavec József Radics-párti javaslatot terjesztett be a passzív vidékek nyomorának enyhítéséről és a javaslata a sürgősség kimondását kérte. Spaho, mint a pénzügyminiszter helyettese hozzájárult a sürgősséghez, amit a parlament meg is szavazott.

Dr. Behmen Sefkia muzulmán kérdést intézett az elnökhöz, hogy tudomása van-e arról, hogy Radics István keddi felszólalása alkalmával megsértett egy képviselőt és királyi minisztert s hajlandó-e az elnök Radics Istvánt ezért megbüntetni. Az elnök azt válaszolta, hogy Radics István utolsó szavait nem hallotta, de a gyorsírói jegyzetéből megállapította, hogy Behmen idézetei megfelelnek a tényállásnak. Az elnök kérte Radicsot, hogy tartsa magát a parlamenti előírásokhoz.

Kobasica Stévo radikális szólt fel ezután, mint annak a bizottságnak az előadója, amely a boszniai és hercegovinai községi választások előkészítésével foglalkozik. Felolvasta a bizottság jelentését, amelyben felhatalmazást kér a belügyminiszter számára, hogy az 1928 február 26-ikára kiírt boszniai és hercegovinai községi választásokat halasszák el legkésőbb 1928 október 31-ig. A parlament a javaslatot egyhangúlag elfogadta.

Lázics Voja földművespárti házszabálykérdésben szólal fel, majd az elnök az ülést berekesztette és a legközelebbi ülést csütörtökön délelőtre tűzte ki.

A szlovén néppárti képviselők a radikális klub ülésén

A radikális képviselőklub délután ismét ülést tartott, amelyen már a szlovén néppárti klub tagjai is résztvettek. Az ülés elején ugyanis Vukicsevics miniszterelnök indítványozta, hogy hívják meg a Korosec vezetése alatt álló szlovén néppártot is. E célra háromtagú kül-

nagy jelentőséget tulajdonítanak, annál is inkább, mert

a tanácskozások második részébe Davidovics Ljubát is bevonták.

Amíg a pártvezérek között élénk tanácskozás folyt, azalatt Vukicsevics meglepetéssel szolgált a politikai életnek, amennyiben

a radikális klub szerda délutáni ülésére meghívta a szlovén néppártot és együttes ülést tartottak,

dokumentálva a két párt legszorosabb együttműködését. A szlovén néppárt részvétele a radikális klub ülésén

még nem jelenté ugyan a két párt fuzióját, de fontos haladást mutat ezen a téren és kétségtelenül megerősítette a miniszterelnök pozícióját a radikális pártban.

Sokat kommentálták politikai körökben azt a tényt is, hogy

Pribicsevics nem kapott meghívót Tomisláv királyfi keresztelésére.

A kormányklubok egyébként nagyban folytatják az adótörvény tárgyalását, aminek megszavazása biztosítottnak látszik minden kritika ellenére is. Érdekes indítvány hangzott el a radikális klub vitájában és pedig az, hogy a földadó kulcsát a törvény ne határozza meg, hanem az év folyamán hajtsák végre a kataszteri tiszta jövedelmek megállapítását az egész országban és csak azután állapítsák meg novelláris uton a földadó kulcsát.

Radics urnál — mondotta az újságíróknak Korosec.

Politikai körökben délelőtt sokat beszéltek arról, hogy

Radicsék be fognak lépni a kormányba és hogy erről a radikálisok és Radicsék között már megvan a megegyezés.

Egy előkelő politikus a Pravda munkatársa előtt kijelentette, hogy a Radics-párt kormánybalépése elintézt dolog. Ezzel, a nyilatkozó politikus szerint,

minden egyéb kombináció lehetlenné vált és a jelenlegi helyzet megszilárdul.

A többség úgy találja, hogy ez volna a legjobb megoldás.

pitotta, hogy Behmen idézetei megfelelnek a tényállásnak. Az elnök kérte Radicsot, hogy tartsa magát a parlamenti előírásokhoz.

Kobasica Stévo radikális szólt fel ezután, mint annak a bizottságnak az előadója, amely a boszniai és hercegovinai községi választások előkészítésével foglalkozik. Felolvasta a bizottság jelentését, amelyben felhatalmazást kér a belügyminiszter számára, hogy az 1928 február 26-ikára kiírt boszniai és hercegovinai községi választásokat halasszák el legkésőbb 1928 október 31-ig. A parlament a javaslatot egyhangúlag elfogadta.

Lázics Voja földművespárti házszabálykérdésben szólal fel, majd az elnök az ülést berekesztette és a legközelebbi ülést csütörtökön délelőtre tűzte ki.

döntéset választottak. A küldöttek dr. Lalosevics Jócó vezetésével a szlovén néppárti klubba mentek, ahol Lalosevics rövid beszédben üdvözölte Korosecet, örömet fejezte ki azon, hogy a meghívás feladatát reá bízták. Ezután

a szlovén képviselők Korosec vezetésével és a küldöttséggel együtt levonultak a radikális klubba. A radikális képviselők sorfalat állva fogadták a szlovén néppárt tagjait és meleg ünneplésben részesítették őket. A miniszterelnök üdvözlőbeszéde után megkezdődött az együttes ülés. Az ülésen az adótörvényt tárgyalták.

Tiltakozás a demokrata klubban egy letartóztatás miatt

A demokrata képviselőklub szerdán délután folytatta az adótörvény tárgyalását. Setyerov Szlavko a képviselők

kérdéseire felvilágosításokat adott a javaslatról.

Veljkovics Voja a klubülésen tiltakozást jelentett be Punicis loznical demokrata ügyvéd letartóztatása miatt. Punicis ügyvédet sajtóvétségért ítélték el tizenöt napra és most, hogy büntetése jogerős lett, egy olyan rendőrszűzviselő tartóztatta le, akit közönséges bűncselekményekért több hónapra ítélték el és büntetését még nem töltötte ki. Veljkovics követelte, hogy a történeteket a kormány tegye jóvá, különben a demokrata párt nem maradhat benn a kormányban.

Radics, Pribicsevics és Davidovics tanácskozása félkilencig tartott. A tanácskozás után egyikük sem volt hajlandó érdemlegesen nyilatkozni egyedül Pribicsevics mondott annyit az újságíróknak.

— Abból, amire önök gondolnak, nincs semmi.

Ezzel arra célzott, hogy szó sincs Radicsék kormányba való belépéséről Pribicsevicsék nélkül. Pribicsevics kijelentette még, hogy Radics a parasztdemokrata koalíció nevében járt Marinkovicsnál és megerősítette azt a hírt, hogy Radics csütörtök délelőtt 10 órakor meglátogatja Vukicsevics miniszterelnököt, aztán fél 12 órakor Davidovics, Pribicsevics és Radics ülnek össze tanácskozásra.

Jugoszlávia átvette a vajdasági vasutak és a Petár király-csalorna telekkönyvi anyagát

A bizottság befejezte munkáját Budapesten

Beogradból jelentik: A napokban vizsgáló Bizottság Budapestről dr. Peics Dusan igazságügyminiszteriumi osztályfőnök, aki a telekkönyvi és bírósági iratok kicserélését végző bizottság munkáját vezette. A jugoszláv bizottság átvette a magyar igazságügyminiszterium központi telekkönyvi hivatalától kilencven vajdasági és horvátországi vasutonal telekkönyvi mappáit, betéteit és egyéb iratait, továbbá a Petár király-csalorna telekkönyvi anyagát. Több mint nyolcezer periratot és közigazgatási aktát vett át ezenkívül itt a bizottság.

Tizennégy magyar bíróságtól 24.871 telekkönyvi betétet, 25.667 telekkönyvi iratot, kétszázharminchárom község komaszációs iratait és más szükséges anyagot vett át eredetiben, vagy másolatban. Mindezeknek az anyagoknak Jugoszláviába való elszállítása már megkezdődött külön vagonokban és ezeket szét fogják osztani az illetékes bíróságok között.

A magyar bizottság, amely tizenegy jugoszláviai bíróságtól veszi át a Magyarországra jutó telekkönyvi iratokat, ez év áprilisában fejezi be munkáját.

Casselben összeomlott egy épülő kétemeletes ház

Casselből jelentik: Cassel Bettenhausen nevű városrészben a Stifgasseban egy épülőfélben levő kétemeletes bérház szerdán délben bedőlt. A tűzoltóság és katonaság megfeszített erővel kezdte meg a mentési munkálatokat, mert az első percekben azt hitték, hogy az építkezésnél dolgozó munkások közül sokan a romok alá kerültek.

Az összeomlott kétemeletes ház egy gyár vállalat építkezése volt és már a tető is elkészült a házban, amelynek belső felszerelésén dolgoztak az asztalosok és más iparosok. Egy hét múlva már be kellett volna költözni a házba a gyár vállalat irodáinak. A szerencsétlenség bekövetkezése előtt néhány pillanattal a pallér észrevette a közeledő bajt és ami-

kor a falak recsegni kezdtek, kiáltásra huszonnégy munkás minden baj nélkül az uccára jutott, négy munkás azonban a falak alatt rekedt. Ezek közül három délig sikerült súlyos sebesülésekkel ugyan, de élve kimenteni a romok alól és így a katasztrófának csak egy áldozata van.

A bedőlt ház olyan, mintha földrengés következtében omlott volna össze és a falakból semmi sincs, csak téglatormek. A szakértők véleménye szerint a katasztrófa az okozta, hogy az építkezés körül bűnös könnyelműséggel jártak el és a cementkezelésnél olyan arányt használtak, hogy csodálatos, hogy a házomlás nem történt meg már napokkal előbb.

Muraközi gyilkosok a szombori törvényszék előtt

A tanuk nem kapták meg a tanudiját és pénz nélkül, gyalog indultak haza

Szomborból jelentik: A szombori büntetőtörvényszéken dr. Skrabalo-tanácsa előtt tárgyalta Vapatics Dánó huszonegyéves, Vikics Antal huszonegyéves és Spiclin Márton huszonegyéves muraközi napszamosok bűnügyét. Vapatics és két társa szándékos emberölés bűntette miatt kerültek a vádlottak padjára.

A múlt év nyarán történt, hogy az egyik baranyai uradalmon muraközi és murántuli aratómunkások, akik állandóan rossz viszonyban voltak egymással, összeverekedtek. A verekezés közben Pinterics Mihály murántuli legény megtámadta az egyik muraközi legényt, mire Vapatics és két társa vasvillát ragadtak és azzal teljesen szétverték a szerencsétlen ember fejét. Pinterics a sérülésébe nyomban behalt.

A tárgyaláson a vádlottak azzal védekeztek, hogy tettüket önvédelemből követték el, azonban a tanuk ellenük vallottak. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után Vapaticsot és Vikicset két-két évi fegyházra, Spiclint pedig másfélévi börtönre ítélte.

A tárgyalás befejezése után a tanuk, akik valamennyien a Mura-vidékről jöttek és valamennyien szegény emberek, azzal a kéréssel fordultak a bíróság elnökéhez, hogy részükre tanudij címén utaljon ki utiköltséget, mert máskülönben nem tudnak hazautazni. A törvényszék nem teljesíthette kérésüket, mert erre a célra nincs fedezete és így a tanuk a tárgyalás befejezése után gyalog indultak el a pár száz kilométerre levő Muraközbe.

Rémhírek terjedtek el egy belga hajó elsüllyedéséről

Az Elisabethville nevű hajónak nincs semmi baja

Párisból jelentik: A *Main* antwerpeni jelentése alapján szerdán az a hír járta be a világsajtót, hogy az Elisabethville nevű belga személygépkocsos Teneriffa magasságában elsüllyedt. Az első hír úgy szült, hogy a hajó kedd éjszaka Teneriffa magasságában a *Verdi-szigetek mentén sülyed el, szemközt Afrika északnyugati partjával*. Hogy mi volt a katasztrófa oka, arról ez a jelentés nem szólt.

Az Elisabethville 1910-ben épült 7000 tonnás, kétszavas gőzös, most volt uton a Kongo torkolatától Antwerpen felé. Fedélzetén a személyzetet kívül kétszáz utas van, legnagyobb részt belgák, akik a Kongo-államban közigazgatási tisztviselők, vagy belga gyarmati vállalatok alkalmazottai.

A hajón a személyzettel együtt kétszázötven ember tartózkodik és így az Elisabethville süllyedéséről szóló hírek nagy izgalmat idéztek elő, bár a hír megerősítése sem *Brüsszelbe, sem Antwerpenbe nem érkezett meg*. A Compagnie Belges Maritime au Congo hajóvállalat, amely a személygépkocsos tulajdonosa, rádió útján mindenütt érdeklődött és szerdán délben végre szikratávíratot kapott az Elisabethville fedélzetéről, hogy *a hajón minden rendben van*. A belga gyarmatiügyi minisztérium is közzétette, hogy a hajókatasztrófa híre nem igaz.

Ötévi tegyházra ítélték

a gyilkos dévaványai urilány!

Csatlós Etel benső barátságban volt a meggyilkolt orvossal, aki annak idején házasságot ígért neki

Szólnokról jelentik: Csatlós Etel gyilkossági bűnpörében kedden a tanak legnagyobb része azt vallotta, hogy a lány hosszú, izgalmas szóváltás után kapta elő revolverét és lőtt rá dr. Breyer Imre orvosra, majd az első lövés után már magánkívül lövöldözött és *nem volt beszámítható állapotban akkor sem, amikor elfogták*. A kihallgatott irászakértők megállapították, hogy az a levél, amelyben Breyer házasságot ígért Csatlós Etelnek, tényleg a meggyilkolt orvostól származik.

Kihallgatta a bíróság a gyilkos lány apját, Csatlós Mihályt is, aki azt vallotta, hogy a faluban és a környéken ő volt az utolsó, aki megtudta, hogy lánya benső barátságban van Breyerrel. Amikor leánya bevallotta, hogy más állapotban van az orvostól, felkereste Breyert és csak azt kérte tőle szinte könyörögve, hogy akárcsak egy napra is legyen férje a lányának, hogy a lány becsületét és jövőjét megmentse de dr. Breyer kijelentette *hogy nem hajlandó feleségül venni a lányt*. Elmondotta a tanu, hogy Imre fia is felkereste Breyert és kérte, hogy vegye feleségül nővérét, de a Csatlós-fiu is tagadó választ kapott az orvostól. Több tanu hallgattak még ki a lány erkölcsi életére vonatkozólag és valamennyien azt vallották, hogy a lány nem élt kiesapongó életet.

A szerdai tárgyalás iránt is óriási érdeklődés mutatkozott. Néhány irat ismertetése után dr. Borsos József ügyéségi alelnök mondotta el vádbeszédét és fenntartva az előre megfontoltan elkövetett gyilkosságra vonatkozó vádat, szigorú büntetést kért. Utána a védő szólalt fel és Csatlós Etel boldogtalan szerelméről beszélt, azt vitatva, hogy *a lány nem készült cselekedetére és amikor a bűncselekményt elkövette, nem volt beszámítható*.

Az elnök kérdésére Csatlós Etel nyugodtan azt válaszolta, hogy nincs semmi mondanivalója, majd a bíróság tanácskozásra vonult vissza. Rövid tanácskozás után Fuchs Gyula elnök kihirdette a törvényszék ítéletét, amely szándékos

emberölés büntetésében mondotta ki Csatlós Etel bűnszék és ezért az enyhítő szakasz figyelembevételével *ötévi fegyházra ítélte*, a kétfrendbeli emberölés kísérletének vádjá alól azonban felmentette. Az indoklás szerint a törvényszék

megállapította, hogy a vádbeli bűncselekmény elkövetésekor az előre megfontoltság esete nem forgott fenn, mert hiányzott a vádlottnál az a nyugalom, amely az ilyen büntett elkövetéséhez feltétlenül szükséges. Súlyosító körülményt nem talált a bíróság, ellenben a vádlott feldult kedélyvilágát és a körülményeket nyomatékos enyhítő körülményeknek tekintette.

Csatlós Etel nyugodtan fogadta az ítéletet és felebbezést jelentett be.

Az Egyesült-Államok elnöke cáfolja a háborús aggodalmakat

Coolidge válasza Plunkett admirális háborús beszédére

Washingtonból jelentik: A *Fehér Ház* titkári hivatala hivatalos közleményt adott ki, amelyben

Coolidge elnök alaptalannak mondja azokat az aggodalmakat, hogy az Egyesült Államok a közeljövőben bármely nagyhatalommal háborúba

keveredhetnének.

Coolidge hangsúlyozza, hogy az Egyesült Államokat semmilyen oldalról sem fenyegeti támadás és így aggodalomra nincsen ok.

Bár a *Fehér Ház* által kiadott nyilatkozatban Plunkett admirális neve nem

szerepel, politikai körökben

Coolidge nyilatkozatát válasznak tekintik Plunkett tengernagy fel-

tűnést keltő beszédére, amelyben közvetlen küszöbön álló angol-amerikai háború lehetőségéről beszélt.

Titulescu római tanácskozásai összefüggésben állnak a szentgotthárdi afférral is

A román külügyminiszter Mussolinivel nagyrészt gazdasági kérdésekről tárgyal — Olaszország nyersanyaghoz, főleg petróleumhoz akar jutni Romániában — Titulescu kijelentette, hogy Románia Szovjetországnak is szerződést ajánlott fel — Az olasz király magánkihallgatáson fogadta Titulescut

Olaszország enyhíteni akarja a román-magyar ellentéteket

Rómából jelentik: Titulescu román külügyminiszter kedden kétszer is meglátogatta Mussolini miniszterelnököt. Az első találkozás délelőtt történt és egész rövid lefolyású volt.

A tulajdonképeni tanácskozások Mussolini és Titulescu között kedd délután kezdődnek.

A délutáni tárgyalások után Titulescu részletesen nyilatkozott a sajtó képviselői előtt és a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozott Mussoliniről, kijelentve, hogy már eddig is őszintén bámulója volt az olasz miniszterelnök személyének és hatalmas alkotásainak. Titulescu hangsúlyozta, hogy

a két állam között igen könnyű a megegyezés, még pedig azon az alapon, hogy Olaszország és Románia együttesen szállnak szembe mindazokkal, akik a békét veszélyeztetik.

Rövidesen megindulnak Románia és Olaszország között a kereskedelmi szerződés megkötésére vonatkozó tárgyalások is. Az aktuális román politikai kérdésekről Titulescu kijelentette, hogy

Románia legutóbb Oroszországgal is tárgyalásokat kezdett és háborúellenes szerződés megkötését ajánlotta fel.

Szovjetországnak ugyan még nem adott végleges választ, remélhető azonban, hogy Besszarabiát illetően a nézeteltéréseket rövidesen ki fogják küszöbölni. Végül

kijelentette Titulescu, hogy a román-olasz tárgyalások alapját máris megtalálták.

majj újabb dicsőhimnusz zengett a fasizmusról és Olaszországról.

Az olasz király szerdán magánkihallgatáson fogadta Titulescut,

aki az audiencia után a Panteonba ment hogy ott megkoszorúzza az olasz királyok sírjait, majd koszorút helyezett el az Ismeretlen Katona sírjára. *Délután öt órakor Titulescu újabb meglátogatta a Palazzo Chigi-ben Mussolinit, akivel újabb beható tanácskozást folytatott.*

Titulescu római tárgyalásainak célja

Olasz politikai körökben úgy tudják, hogy

Olaszország annak a szoros barátságának következtében, amely Magyarországhoz fűzi, nem fogja elmulasztani a Titulescu látogatá-

sával adódott mostani alkalmat és a Bukarest és Budapest közt fennálló ellentét enyhítésére fog törekedni.

A *Lavorodo d'Italia* Titulescu római látogatásával kapcsolatban azt írja, hogy Olaszország a legalaposabban és a leggyorsabban akkor fog meggyőződni Romániának Magyarországgal szemben való magatartásának kedvező megváltozásáról, ha

kereskedelmi szerződés jön létre a két állam között, amely kielégíti Olaszország érdekeit.

Főleg a petróleumkérdésről van szó Bukarestnek meg kell értenie azt — írja a kormányhoz közelálló *Lavoro d'Italia* — hogy Olaszország politikája a Fekete-tenger medencéjében elsősorban a nyersanyag politikája.

Olaszország tehát Romániához való viszonyának szívélyességét attól teszi függővé, hogy Románia lehe-

tőséget ad-e Olaszországnak arra, hogy kiszabaduljon a nyersanyagfüggőségéből,

amelyben most a nyugati hatalmakkal szemben van.

Titulescu most láthatja — írja a lap, hogy

Róma nem törekszik előjogokra a Balkánon és a Duma völgyében, de biztosítani akarja ott a monarchia széthullása után a rendet

és nem akarja megegyedni, hogy ott zűllés és káosz támadjon, még akkor sem, ha azt balkáni Locarno álarcába akarnák bújtatni.

Feltűnő, hogy Titulescu olaszbarát nyilatkozatai ellenére is nagyon tartózkodóan viselkedik a román külügyminiszterrel szemben, akinek csak a *Lavoro d'Italia* szentel vezércikket, míg a többi lap csak rövid közleményekben emlékezik meg róla és a megkezdett tárgyalásokról.

Olaszország kivánságára késik a kisanant genti jegyzékének átadása?

Londonból jelentik: A *Daily Telegraph* diplomáciai munkatársának értesülése szerint

Titulescu római látogatása valószínűleg összefügg a kisanantnak a szentgotthárdi affér ügyében való állásfoglalásával és a kisanant-jegyzék átnyújtásának elhalasztásával.

Mint hogy Titulescu azt szeretné, hogy Olaszország barátságosabb magatartást tanúsítana Románia irányában a magyar nemzeti kisebbség igényeire tekintetében és erről is tanácskozni kíván Mussolinivel, nem tartotta opportunusnak, hogy tulságosan élesen lépjen fel Magyarország ellen és

Titulescu kívánta, hogy a kisanant kormányai legyenek óvatosak

egy olyan ügyben, amelyben olasz cégek is bele vannak keverve.

A *Daily Telegraph* azt írja, hogy londoni diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint

a szentgotthárdi affér ügyében a kisanant kormányai azért halasztották el a jegyzék átnyújtását, mert ezt egy nagyhatalom kívánta, amely az ügyben érdekelve van.

Bár a lap nem nevezi meg, a félreérthetetlen célzából mindenki tudja, hogy ez a nagyhatalom Olaszország. A kisanant

a szentgotthárdi esetet tulságosan komolyan fogja fel — írja a *Daily Telegraph* — és abból tőkét akár kovácsolni, hogy a Népszövetséget közbelépésre bírja Magyarország ellen, de londoni diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a nagyhatalmak nagyon csekély rokonszenvet tanúsítottak e törekvés iránt, amely ellen azt a szempontot is érvényesítették, hogy az ilyen elhamarkodott lépés csak megneghézitené a Népszövetség és biztonsági bizottságának egyébként is bonyodalmas feladatát.

Mint Berlinből jelentik, a *Deutsche Allgemeine Zeitung* jelentése szerint a kisanant kormányait az elmúlt napokban tájékoztatták a párisi, londoni és berlini kormányoknak a szentgotthárdi fegyverszállítás ügyében elfoglalt álláspontjáról.

A nagyhatalmak magatartása következtében változtatták a kisanant-államok azt a jegyzéket, melyet a Népszövetséghez intéztek

és az átdolgozás következtében késik a jegyzék átnyújtása.

Kremenezky
RADIO lámpák
már régóta kapacitásmentes bakiérfoglalattal vannak ellátva és elismerten a legjobbak kaphatók minden rádióüzletben. Vezérképviselő
KONRATH D. D., SUBOTICA

Noviszadon leszállítják a pótdadót

Tosics Milorád pénzügyminisztériumi osztályfőnök kívánságára törlik Noviszad költségvetéséből a beruházásokat

Noviszadról jelentik: Noviszad város tanácsa felkérte a pénzügyminisztériumot, hogy vizsgálta meg Noviszad 1928. évi költségvetését, mielőtt az a törvényhatósági bizottság elé kerül, hogy a vizsgálat megállapíthassa, hogy a költségvetés a minisztérium követelményeinek megfelel-e. A város ezáltal elakarja kerülni az utólagos kifogásemelést, amely hátráltathatná a költségvetés jogerőre emelkedését.

A pénzügyminisztérium Tosics Milorád, miniszteri tanácsost, a pénzügyminisztérium önkormányzati osztályának főnökét küldötte ki Noviszadra, aki kedden egész napon át beható vizsgálat tárgyává tette a költségvetést, megvette észrevételeit és megismertette a városi tanácsot a pénzügyminisztérium intencióival. Az osztályfőnök megtekintette a város utolsó három évi költségvetését, különös tekintettel az illetékek várható bevételeire, mert ezek képezik a költségvetés legnagyobb bevételi tételét, miután a földadó és a pótdadó a költségvetési bevételnek csak kisebb hányadát képezik. Az osztályfőnök és a városi tanács tagjai közt lefolyt több órás tanácskozás eredményeképpen, Tosics miniszteri tanácsos, azt ajánlotta a városnak, hogy a költségvetésből vegye ki mindazokat a rendkívüli kiadási tételket, amelyek nem tartoznak szigorúan a rendes költségvetés keretébe és a városi közgyűlés által először tárgyalassa le a rendes bevételi és kiadási tételeket és csak azoknak elfogadása után jöjjen a közgyűlés elé a rendkívüli kiadásokat igénylő ügyekkel, amelyeknek fedezésére rendkívüli bevételei útján gondoskodjon. *Tehát a város előbb hozza tétő alá rendes költségvetését és csak akkor tárgyalja a tervbevetett beruházásokat*, mert méltánytalan és igazságtalan volna, hogy a hatalmas összegekre rugó beruházásokat pótdadó útján a mai generáció fizesse meg, amikor a beruházások előnyei sok évtizedre éreztetnek hatásukat. *A szükséges beruházásokat a város kölcsönnel fedezné*, amelynek felvételében a pénzügyminisztérium határozottan támogatná a várost. *A költség-*

vetést tehát kettő kell választani, a rendes háztartási költségvetésre és a beruházások költségvetésére. A városi tanács természetesen megfogadja az osztályfőnök helyes utbaigazításait és a költségvetést ilyen intenciók szerint készíti el.

Az új költségvetés, miután a közgyűlés január negyedikén határidőhöz nem kötött indemnitást szavazott meg februárban kerül a közgyűlés elé.

A városi tanács eredeti költség-előirányzatában a kiadások körülbelül

huszonötmillió dinárt, a bevételek tizenkétmillió dinárt tettek ki, amiben benne voltak a legszükségesebb beruházások, mint néhány ucca kövezése, a Kraljica Mária-ut végleges rendezése lakásépítések, mentőkocsik beszerzése stb. Ezek miatt a pótdadó nyolcvanhat százalékról felszokkott volna háromszáz százalékra, míg a beruházások szétválasztása után a pótdadó előreláthatólag kisebb lesz a tavalyinál.

Tosics miniszteri tanácsos, kedden este visszautazott Beogradba.

Városi és önkéntes tűzoltók harca a noviszadi színház tüze miatt

Dimovics közoktatásügyi minisztériumi osztályfőnök tárgyalásai a noviszadi színház sorsában — Monumentális színházépület felépítését kívánja a noviszadi közvélemény

Noviszadról jelentik: A noviszadi színházépítés előreláthatólag hosszabb ideig fogja foglalkoztatni a városi közvéleményt. Az aktuálisá vált kérdések közül a legfontosabb, hogy a leégett színház helyébe a város új színházát építsen.

A közvélemény — nemzetiségi, nyelvi és felekezeti különbség nélkül — azon az állásponton van, hogy a városnak *sürgősen fel kell építenie az új színházat* hogy lehetővé tegye a szerb Nemzeti Színház zavartalan működését. Épp ezért általános helyesléssel találkozott dr. Adamovics István városi bizottsági tagnak a törvényhatósági bizottság elé terjesztett indítványa, hogy *nyolcmillió dinár befektetéssel monumentális színházépületet* emeljenek. A városházán az új színházépület méreteit a pénzügyi lehetőségekhez és a szükséglethez kívánják szabni és ennek arányában sokkal olcsóbb költségvetéssel akarják a kérdést megoldani. A városházi állásponttal szemben a közvélemény egyetért abban, hogy nem szabad csak takarékosági szempontok alapján dönteni és az új színházépületnek méltónak kell lenni Noviszad város közönségéhez, a város történelmi múltjához és jelentőségéhez. A nemzeti kisebbségek, minden fenntartás nélkül, teljes szívvel emellett az álláspont mellett vannak, amit képviselőik útján bizonyára rövidesen, hivatalosan is kifejezésre fognak juttatni.

Dimovics Milán, a közoktatásügyi minisztérium művészeti osztályának főnöke — mint már jelentettük — kedden Noviszadra érkezett és dr. Vojnovics Brana színházigazgató társaságában felkereste dr. Borota Branislav polgármes-

tert és vele hosszabb tárgyalásokat folytatott. Dimovics, osztályfőnök kijelentette, hogy a *Nemzeti Színház színtársulata a közeli napokban két hónapra vidéki körútra megy és arra kérte a polgármestert*, hogy a két hónap letelte után konkrét formában foglaljon állást, abban az irányban, milyen módon kívánja a Nemzeti Színház számára a színházszást Noviszadon biztosítani. A polgármester megígérte, hogy ez időn belül az illetékes tényezőkkel a kérdést le fogja tárgyalni és azt közmegegyezésre megoldatni. A jövő színházi évben Noviszad — mint közöltük — Szuboticával és Oszijszkkal lenne összekapcsolva, úgyhogy Noviszadon előreláthatólag a Nemzeti Színház legfeljebb hat hetet fog tölteni.

A színház tüze ügye napirendre tűzte a városi tűzoltóság kérdését is, amelyet nemcsak a városi tűzoltóság és az önkéntes tűzoltók nyilatkozatháborúja tett aktuálisá, de maga az a kérdés, vajjon a tűzoltóság a mai formájában megfelel-e a város követelményeinek. A városi tűzoltóság egy főparancsnokból, egy parancsnokból és huszonkét tűzoltóból áll. A tűzoltóságra a város 1927-ben 843.540 dinárt költött. Ebből az összegből 420.268 dinár személyi kiadás, ehhez járul 76.000 dinár ruházati kiadás, amely szintén személyzeti kiadás, továbbá 11.155 dinár fűtés, míg a tűzoltósági felszerelésekre csak 63.970 dinár, az összköltségek 13,5 százaléka jut. A város ezeket a kiadásokat a házbérből fedezte, amelyből tizenhatmillió házbérből adót alapul véve, évi nyolcszáz ezer dinár bevételre számított.

Egy 30.000 dinár évi bért fizető lakás után a tűzoltóadó eszerint 1.500 dinár és ekkor még a lakás nincs is biztosítva, míg 1.500 dinárért 1.500.000 dinár lehetne ugyanezt a lakást tűz ellen biztosítani. Felmerült tehát a gondolat, *nem volna-e lehetséges olyan megoldást találni, hogy a tűzoltó pótdadó helyett valamennyi lakást biztosítsanak és a biztosítótársaságok tartandnak tenni tűzoltóságot*, amely az évtizedes multra visszatérintő és igen sok értékes eredményt felmutató önkéntes tűzoltósággal együtt látná el a város tűzvédelmét.

A városi tűzoltóság egyedül vett részt a színház tűzoltási munkálataiban és ez alkalomból az önkéntes tűzoltóság a városi tűzoltókat súlyosan vádoló nyilatkozatot tett közzé, amelyben megállapítja, hogy a Nemzeti Színház tűz-katasztrófájához csak azért nem vonult ki, mert erre senki nem szólította fel, a városháza tornyán levő vészharang sem jelezte, hogy közreműködésükre szükség volna és ismételt előfordult, hogy az önkéntes tűzoltóság felajánlotta oltsági szolgálatait, de a városi tűzoltóság főparancsnoka azokat nem fogadta el. Hasonlóképpen a petrovaradini tűzoltóság is késznek nyilatkozott a színházi tűz oltásában résztvenni, de a városi tűzoltóság ezt sem fogadta el.

A városi tűzoltóság parancsnoksága erre a nyilatkozatra egy másik nyilatkozat közzétételére kért fel bennünket. Ez a nyilatkozat többek közt a következőket tartalmazza:

A városi tűzoltóságnak nincs tudomása arról, hogy a petrovaradini tűzoltóság is felajánlotta volna a szolgálatait, de nem is jöhettek volna segítségül, mert a hid még nem kész és a komp éjjel nem közlekedik. Amikor két év előtt a kamenicai árvaház kigyulladt, a noviszadi városi tűzoltóság este 10 órakor segítségül akart menni, de a komp semmiféle hatósági intézkedésre sem volt hajlandó a noviszadi városi tűzoltóságot a Dunán átszállítani. A főkapitánynak azt a rendeletét, hogy önkéntes tűzoltók is teljesítsenek a laktanyán őrszolgálatot, helyszüke miatt nem lehet végrehajtani. Ha az önkéntes tűzoltóság által szolgáltatott színházi őrség kötelességét lelkiismeretesen teljesítette volna és a zsinórpadlásról a padlásra vezető vasajtót naponta ellenőrizte volna, a színház egy része meg lett volna menthető.

A tűzoltók harcában a városi törvényhatósági bizottság fogja az utolsó szót kimondani.

Hafa Solid harisnyák
Braća Schönberger-nől Noviszad, Jevrejska ul. 6

Egy kritikus albumából

Irta: Baedeker

A műveltségnek nagy befolyása van a jellemre és annak fejlődésére. E befolyás föltétlenül kedvező, ha az egyéni műveltség alapos és esetleg kedvezőtlen, ha az felszínes. Ezért olyan veszedelmes »kulturjelenség« a félműveltség, amelynek az ember szellemi életében nincs gyökere, s amely a legtöbbször rosszul- vagy félreértett jelszavakon épül föl. Ha megkérdőznők e kérdésre vonatkozólag a politikusokat és a pártvezéreket, semmi kétség, mind azt felelnék, hogy a pártjukban szívesebben látják az egyszerű embert, a teljesen műveletlent mint a félműveltet.

Senki se okoskodik olyan oktalanul mint a félművelt.

A műveletlen ember és a félművelt közt sokkal kisebb a különbség, mint akár az egyik akár a másik gondolná. Jóformán csak az, hogy az előbbi elfogulatlanabb és az ítéleteiben józanabb, az utóbbi pedig kertelőbb és a gondolkodásában csavarosabb.

Ha tanító, professzor vagy bármilyen közoktatásügyi tényező volnék, erősebben küzdenék a félműveltség, mint a műveletlenség ellen, mert amaz veszélyesebb. A félművelt »falu jegyzője« például sokszor több bajt csinál, mint a teljesen műveletlen községi bíró. Kérdezzék meg akármelyik megye alispánját!

Egy uriember egyszer azzal dicsekedett, hogy minden könyvet elolvasott. Nem látszott rajta egynek a nyoma se.

Egy másik panaszkodott, hogy nem jut hozzá, hogy olvasson valamit.

Ha beszélt, azt hitte volna az ember, hogy mindent elolvasott, ami a könyvesboltokban kapható volt.

A félművelt mindig kulturáról és műveltségről beszél, mint ahogy a becsület-hiányos örökké a becsületet emlegeti.

Van olyan művelt is, akiről kénytelenek vagyunk azt az ítéletet hozni, hogy »rosszul művelt«. Nem azt tanult, amit kellett volna s nem azt tudja, amire szüksége van.

Hogy a műveltségről — különösen korok szerint — mily különbözők a felfogások, semmi se bizonyítja jobban, mint hogy Goethe, a kulturáltság legihlatatlanabb képviselője (és természetesen jeles szakértője is) azt mondhatta: »Az életben és a társaságban legelőnyösebb a helyzete a művelt katonának.«

A nagy németnek nagy magyar kortársa Kazinczy pedig egy korabeli írónak (Csehly Józsefnek), aki mellesleg »császári huszár regimentbeli hadnagy« volt, azt írta: »Fájdalom, hogy katonai pályának eredtél. Az nem a Tudományok iskolája«, stb. És ugyanabban az írásában ekképpen elmélkedik tovább a »szent öreg«:

— De az Apollo hugai elfelejtik néha komolyságukat s merő kacérságból vételek kezdenek el enyelegni, deli Ifjak, s mit maguk se hittek eleve, fogva maradnak karjaitokon. Ihász, Orczy, Barcsay, Cziriék, Himfy, Kisfaludy példák reá. Az ő neveik örökké fognak élni a Dicsőség templomában.

Bizonyára a műveltek csarnokában is. Mégis ma — mert változnak az idők

— sem az Életnek sem a Társaságnak az eszménye nem a művelt katona, hanem, foglalkozásra való minden tekintet nélkül, a művelt ember.

Még ha katona is. S ha hadmenetességi adót fizet is.

A műveltnak nincs szüksége rangra, a rangbanlevőnek szüksége van műveltségre.

A műveltség még nem tudomány, de néha több annál. Szerényen húzódik meg mögötte, de azért néha — akarata ellenére is — eléje kerül.

Az igazi műveltség mindig szerény. Ha oly u. n. művelttel találkozol, aki kérkedik a tudásával, akkor olyan emberrel beszélsz, aki lehet hogy sokat tud, de bizonyos, hogy nem valóban művelt.

Az egyforma tudás s az egyforma foglalkozás közelebb hozza egymáshoz az embereket, — kollegiális viszonyt, céhbeli kapcsolatot, kari érzéseket teremt köztük. A hasonló műveltség érdeklődést, barátságot, szeretetet támaszt.

Két művelt elme barátságánál nincsen szebb látvány.

A neveltség és műveltség különbözősége élesebben választja el egymástól az embereket mint a születés, a vagyon és a jellemké.

A műveltség a legnagyobb áldás arra nézve, aki művelt ember módjára és igényeihez képest élhet s a legnagyobb csapás, ha szegényen, nélkülözve az élet s a művészet szépségeit kell vegetálni. Eb-

ből a szempontból szinte az lenne kívánatos, hogy csak a jómódu ember legyen művelt. De akiben van szociális érzés, mégis azt óhajtja inkább, hogy minden igazán művelt ember legyen egyszerű mind jómódu.

Végigolvashatja valaki a tudományegyetem egész könyvtárát és nem lesz tőle művelt, — a másik csak néhány tucat könyvet ismer s mégis műveltnek számít. A műveltség is: *tehetség*, amely szinte születik némely emberrel. Az ilyennek keveset kell tanulni, hogy művelt férfivá vagy nővé legyen, — míg egy másik, akinek születésénél nem voltak jelen a gráciák, küzdhet és izzadhat a műveltség pálmájáért élete fogyaték, mégse nyerheti el.

A műveltek sose elégedettek a műveltségükkel s mentül műveltebb valaki, annál többet szenved ez elégtelenségtől. Mert a műveltség annak a szemében, aki vágyik rá, *soha sincs befejezve*. Nem tudom, kit tarthatnánk világrészünk legműveltebb emberének, de bizonyosra veszem, hogy ez az uriember elégedetlen a maga »kis« műveltségével. Bizonyos, hogy busul amért a tudása oly határolt s az ismeretei annyira hiányosak.

Kómikus dolog (s gyakran előfordul), hogy a művelt olvasó egy műveletlen író könyvét olvasva bámul annak szédítő tudásán.

A mindenfélét rendszertelenül összevissza tanuló és olvasó embernek az elméje olyan mint egy butorraktár, a rendszeresen tanuló és válogatva olvasó olyan mint egy finom izléssel butorozott szalon.

Háztartási és konyhafelszerelési cikkekből

február 1-től kezdve

14 napos olcsó vásárt rendezünk!

„BARZEL” vasúzet Subotica, Jelačićeva ulica 2

Le akarta löni mostohaapját, azután öngyilkos lett egy petrovoszelói legény

Szentáról jelentik: Véres tragédia játszódott le szerda reggel Petrovoszelón. Kedden egész éjjel különböző korszakban mulatott Pece Gáspár husz éves petrovoszelói gazdalegény, Horváth-Csongrádi János gazdag petrovoszelói gazdálkodó mostoha fia. A legény szerda reggel hét órakor ment haza a kocsmából és szülei felelősségre vonták kimaradása miatt. A fiú és mostohaapja között szóváltás keletkezett, amelynek hevében a legény revolvert rántott és mostohaapjára szögezte. Az utolsó pillanathan sikerült a fiú édesanyjának a fegyvert félreletni, majd kiteszkolták Pece Gáspárt a szobából.

A feldühödött legény az udvarban megállt és az ablakon keresztül belépett a szobába. A golyó Pece Gáspár huga, a tizenhétéves Julia mellett süvített el és belefuródott a falba anélkül, hogy valakinek kárt tett volna.

Pece Gáspár ekkor elrohant hazulról és négy-öt uccán keresztül szaladt, majd megállt és az uccán fejbeltette magát. Vértöréssel találtak rá tíz perc múlva a járókelők.

A súlyosan sebesült legényt hazaszállították és ott azonnal orvosi kezelés alá vették, sérülése azonban olyan súlyos, hogy életbenmaradásához nincs remény.

A drámai hősnő szerelmi drámája

Valentina Convicit, a bukaresti színház tragikáját feltékenység-ből agyonlőtte a férje

Bukarestből jelentik: Halálos kimenetelű szerelmi dráma tartja izgalomban Bukarest művészkörét. A román nemzeti színház drámai hősnőjét, Valentina Convicit agyonlőtte a férje, Göbel Emil nagykereskedő, akinek művészi berendezésű lakása gyülekezőhelye volt Bukarest művészi és szellemi kiválóságainak.

Göbel Emil másfél évvel ezelőtt vette feleségül a gyönyörű Valentina Convicit, aki azonban a házasságkötés után is hű maradt a színpadhoz. A házasság boldogtalan volt; férje állandóan féltékenykedett a színésznőre, aki házassága után is folytatta a szabad életet. Egyedül járt estélyekre, bálakra és művésztársaságokban gyakran lehetett látni előkelő bukaresti mulatóhelyeken. A házastársak közt emiatt állandó volt a zsörtölődés, míg végre legutóbb meggyeztek abban, hogy elválnak.

Kedd este Valentina Convicit bálba kísült. Férje valamiért idegesen rászólt és ebből perpatvar támadt, aminek Göbel azzal vetett véget, hogy bezárkózott dolgozószobájába és leveleket írt. A levélírás befejezése után Göbel benyitott felesége öltözőszobájába és székkel ráült az asztalra. A színésznő sikoltva menekülni próbált, de néhány lépés után összeesett és pár pillanat múlva kiszívenedett. Amikor Göbel látta, hogy felesége eszméletlenül esett össze, balhálántékához illesztette a revolver csövét, a fegyvert elsütötte és vértől borítva zuhant felesége holteste mellé.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a golyó az asszony szívét furta keresztül és rögtön halált okozott. Göbel sebesülése nem súlyos.

Biztosítva van az olasz-jugoszláv barátsági szerződés meghosszabbítása

Bodrero olasz követ tanácskozási a külügyminiszteriumban

Beogradból jelentik: Bodrero beogradi olasz követ szerda délelőtt felkereste Pavlovics Stevan külügyminiszterhelyettest, akivel hosszabb tanácskozást folytatott. A Pravda diplomáciai körökből úgy értesül, hogy

a tárgyaláson a jugoszláv-olasz barátsági szerződés felmondási határidejének meghosszabbításáról volt szó,

ami január 27-én, azaz pénteken jár le. Mint ismeretes, az utóbbi időben Beograd és Róma között tárgyalások foly-

tak arról, hogy hat hónapra, vagyis július 27-ig hosszabbítsák meg a szerződés felmondási idejét. Ezzel

a meghosszabbított szerződés 1929. július 27-ig szólna,

mert a szerződő felek csak 1928 július 27-én kerülnének abba a helyzetbe, hogy a szerződést felmondhassák.

Diplomáciai körök szerint a szerződés felmondási határidejének meghosszabbítására vonatkozó okmány aláírása a külügyminiszteriumban már a napokban megtörténik.

Itéletidő Angliában

A rigai kikötő befagyott

Londonból jelentik: Angliában itéletidő van.

Az országban hóviharak dühöngenek, máshol szakad az eső és orkánserű szél tombol.

Skóciában nagy esőzések vannak, amelyekről a folyók megáradtak és sok helyen kiöntöttek. Lochleven magasságában egy gőzös a vihar következtében zátonyra futott és percek alatt elmerült. A gőzös kapitánya és legénysége tizenkét órán át hanyódot a tengeren két mentőcsónakban, amíg elértek egy világitótornyot.

A Themze és több más folyó újból kiöntött.

London északi külvárosában az árvíz

nagy pusztítást okoz, de remélik, hogy nem fogja elérni a multkori nagy méreteket.

Londonban a szélvihar nagy teherautókat döntött fel és több épületet rombadöntött. A lehulló törmelkek két embert megöltek,

és többen megsérültek. A szélvihart hatalmas eső követte, amelynek folyamán London területére tíz perc alatt negyvmillió tonna víz zuhalt.

Rigai jelentés szerint

a rigai kikötő teljesen befagyott, úgyhogy a nagy hajók is kénytelenek jégtrótt igénybe venni. Kedden tizenhat nagy hajót kellett jégtrótt segítségével a kikötőből kivontatni.

Kommunista vagy független munkáspárti?

Rágalmazási pör a megsemmisített magyarországi mandátumok miatt

Beeskerekről jelentik: Magyarországi községben Kovács István, Dedk János, Dedk Mihály, Dedk András, Tóth András, Salamon András, László Pál és Lelle András községi képviselőtestületi tagok mandátumát Alekszijevoics Mita volt főispán annak idején megsemmisítette, mert a községtől olyan jelentést kapott, hogy azok kommunisták. A jelentést Manjulov Szlávko községi jegyző és Friska István községi bíró írták alá, amiért Kovács István és társai Manjulov Mita főszolgabírónál bepanaszolták a jegyzőt és a bírót, a főbíró pedig az ügy kivizsgálása után Manjulov jegyzőt és Friska bírót hamis jelentés felterjesztése miatt felfüggesztette. A felfüggesztést azonban Alekszijevoics főispán rövidesen érvénytelenítette és a jegyzőt és bírót visszahelyezte állásukba.

Kovács István és társai erre dr. Setyerov Vlada ügyvéd útján a beeskereki járásbírósnál feljelentést tettek Manjulov és Friska ellen rágalmazás és becsületsértés, valamint hatóság előtti rágalmazás miatt. Ebben az ügyben most tartotta meg a tárgyalást Nikovics Mihály járásbíró, aki, mivel a felek és a tanúk mind Magyarországon laknak, kiszállt Csernyára és a községhez tartotta meg a tárgyalást.

Nikovics bíró először Manjulov Szlávko községi jegyzőt hallgatta ki, mint vádlottat. Manjulov mindjárt kihallgatása kezdetén bemutatta az inkriminált jelentés eredeti szövegét és abból megállapította, hogy a jelentésben nem azt írta a panaszosokról, hogy a kommunista párt tagjai, hanem, hogy a független munkáspárt tagjai, amely utóbbi párt

számos tagja ellen eljárás folyik elkövetett kommunista röpirat titkos terjesztése miatt. Kijelentette Manjulov, hogy a panaszosok államellenes elemek, aminek bizonyításul felhossa, hogy éjszaka titokban agitálnak a független munkáspárt érdekében, holott ezt a pártot a helyügyminiszter betiltotta.

Ezután Nikovics bíró felolvasta a jegyző és bíró jelentését, amely ezekkel a szavakkal végződik: **»Mintán nevezettek államellenesek, nem méltók arra, hogy községi képviselők legyenek, miért is kérjük, hogy az ő megválasztásukat megsemmisíteni méltóztassék.»**

Ezután felolvassák a főispán végzését, amellyel eleget tesz annak a kérelemnek és csakugyan megsemmisíti Kovács István és társai mandátumát. A végzés hivatkozik a jegyző és bíró jelentésére és indoklásában olyan részleteket is idéz, amelyek a jelentésben nem is fordulnak elő. Az indoklás ugyanis a jelentés alapján megállapítja, hogy Kovács István és társai tagjai a kommunista pártnak, amelynek még ma is a kebelébe tartoznak, hogy ellenük kommunista bünesjelekmények miatt büntető eljárás van folyamatban, holott minderről a jelentésben szó sincsen.

Nikovics bíró: Hát folyik ellenük büntető eljárás, vagy nem folyik?

Manjulov: Nem folyik, de a független munkáspárt más tagjai ellen igen. Államellenesek, mert azt hirdették, hogy a községnek nem kell se pap, se orvos, se tanító és hogy a községi földeket szét kell osztani a szegények között. Hogy államellenesek, azt bizonyítja az is, hogy két községi bakter feljelentette őket amiatt, hogy Blazics Pája és több

társa Banatszko Alekszandrovon éjjel titkos konferenciát tartottak, amelyen elhatározták, hogy hejőnek Csernyére és a panaszosok közreműködésével kidobálják a községhezjáról az összes tisztviselőket.

— Ott volt ezen a konferencián Kovács István vagy valamelyik társa — kérde a bíró.

— Nem volt ott egyszem.

— Van valami bizonyítéka arra, hogy Kovács és társai hajlandók is lettek volna ebben az akcióban résztvenni?

— Ezt nem állítom, de meg voltam győződve, hogy igaz. Ha egyszer az örök feljelentésben benne volt.

Ezután Friska István bíró kihallgatása következett, aki elmondja, hogy Manjulov jegyző felszólította, hogy írja alá az aktát, de nem olvasta fel és ő sem olvasta, mert nem tud annyira szerből. Kijelenti, hogy sohasem hallotta, se nem állította, hogy Kovács és társai államellenesek. Erre Setyerov Vlada, a panaszosok képviselője kijelenti, hogy ha Friska bíró nyilvánosan kimondja, hogy épen az ellenkezője az igaz annak, amit a jelentés tartalmaz és megfizeti a perköltséget, akkor hajlandó ellene a feljelentést visszavonni. Friska ehhez belecselezett, mire ellene az eljárást megszüntették.

Manjulov Szlávko kérte a tárgyalás elhalasztását, hogy tanút bejelenthesse, a kérésnek a bíróság helyt adott és a tárgyalást elnapolta.

Amerikai nász egy indiai maharadsza családban

Forrongás Indó ében a különös házasság miatt

Londonból jelentik: Az indorei volt maharadsza — mint Bombayből jelentik — maga ellen ingerelte az indiai közvéleményt, mert nőül akarja venni az amerikai Miss Millert. Az esküvő már ki van tűzve, Ceylonban lesz és aztán a fiatal pár európai násztra készül. Indore kormányja és lakossága fel van háborúszva és olvasfélélt emlegetnek, hogy a volt maharadsza feleségét nem fogják becsúszni Indoreba.

De van még egy nagy baj, nevezetesen az, hogy a volt maharadsza két felesége közül a fiatalabbik minden követ megmozgat és az egyházi hatóságokat is megnyerte a maga igazának. Az öregebbik feleség, akinek fia a maharadsza lemondása óta törvény szerint trónörökös Indorenak, egykedvűen fogadta a hírt, hogy a maharadsza amerikai leányt akar nőül venni, a második asszony, a fiatalabb feleség azonban dűl-fűl mérgében. Úgy bombayi újság megírja, hogy napok óta nem eszik, bezárkózott és legközelebbi rokonait sem akarja látni. Az indorei kormány arra is gondol, hogy esetleg a civilista megvonásával vagy leszállításával fogja kényszeríteni a volt maharadszát, hogy álljon el a házasság tervétől. Mikor a maharadsza tavaly lemondott, a kormány évi 60.000 font járandóság fizetésére kötelezte magát és két felesége egyenként 15—15.000 fontot kap az államkincstártól évenként.

**60 dinár 1 kg
finom teasütemény**

a STEINER cukrászdában
1922 Subotica Telefon 206.

Szubotikai panoráma

Bukott ökor

A szóbanforgó ökor nem a pótvizsgán hasalt el, mindössze annyi történt, hogy a sikos kocsiuton kicsuszott a lába alól a talaj és nagyot nyekkenve elterült a földön. Mögötte még három ökrössze-kér ballagott. Faluról jöttek, valami távoli tanyáról, sietős volt a dolguk és a kis béres ütlegekkel próbálta felkelésre biztatni a heverő jószágot. De eredménytelenül, mert a kajlaszarvu állat meg se moccant. Ez a szépséges falusi ökor csak feküdt a zsidó templom előtt és elhatározta, hogy delelni fog, ám-bár igaz, hogy éppen tizet ütött az óra. Reggeli köd terpeszkedett az uccán és a déli harangzó még a jövő titka volt. Az ökor ásitott egyet és kinyújtózkodott, mint a lustálkodó cicá. A várost, a házakat, autókat a délibáb incselkedő játéknak tulajdonította, talán élvezte is titokban a lázas sürgést-forgást, ki tudja? Flegmatikus képén mindenesetre semmi se látszott. Unott volt, akár egy angol lord.

— Hej! — rivált rá a kisbéres — tán felkelnél végre, hogy az anyád ne sírasson! — és lesújtott rá az ustor boldogabb végivel, hogy az ökor összerándult. Akármilyen csizmatalpnak való volt is a bőre ezt az ütést megérezte.

Hátranézett nagybusan és szemrehányóan csak ennyit mondott:

— Muuuu!

A kisbéres azonban nem tűrte a feleselést, rárohant, belesimpaszkodott a két gyönyörű kajla szarvába, mint egy dühödött farkas és cibálni kezdte:

— Ha nem mész, majd vizlek!

Ezen a henegelesen még az ökor is elmosolyogta magát, ha nem is járt iskolába, annyit mindenesetre tudott a fizikából, hogy ez az incifinci legényke nem igen kaphatja az ő négy mászáját a nyaka közé. Tehát, hogy véget vessen a felesleges vitának, röviden és velősen mindössze így felelt:

— Muuuu!

— Mu az öregapád! — berzenkedett a kisbéres és amikor félórás botozás után végre rájött, hogy a testi fenyegetés mitsem használ, cselhez folyamodott. Két társát beküldte a szomszédos házba vasrudakért, amiket aztán a bémész emberek segítségével az állat hasa alá dugtak.

— Hórukk! — bömbölték — hórukk! — de csak épen, hogy megemérintették és az egész test visszarogyott előbbeni helyzetébe. Mintha oda lett volna cövekelve a földhöz. Végre az egyik atyafi megkockáztatta a véleményét:

— Hátha eltört a lába?

Hünye, erre nem gondolt! Nézik, tapogatóják, de külső sérülésnek semmi nyoma.

— Ez a marha jószág pedig nem szóna semmit — dühösködik féltréfásan a kisbéres.

A gemütlich ökor viszont joggal gondolja: tanulj meg te az én nyelvemen, ha diskurálni akarsz velem. A bögéshez és a kérdőzészhez igazán nem kell olyan nagy tudomány.

A kisbéres azonban momentán nem ér rá, hogy behatoljon az ökorlélek rejtelmeibe. Az állat konoksága a végsőkig felingerelte. Azt hitte, hogy ellene megy ki az egész. A jószágra néha rájön a rapli és komiszkodik a gazdájával, ahol csak alkalma nyílik rá, bosszantja, borsot tör az orra alá, mint egy csintevő gyerek. »Na jóval kezdte ki« gondolja magában fenyegetően és ha nem tartozna érte felelősséggel, nyomban eladná egy meszárósnak.

— Csökönyösebb ez a számrán! is — jegyzi meg valaki.

— Érteni kéne hozzá — így a másik. Egész csödület van az ökor körül és külön méreg, hogy ez a sok málészájú városi népség mind beleköttyog az ő mesterségébe, érteni akarnak hozzá és tanácsokat merészelnék adni neki! A legszívesebben közibük csördítene a karikásával, de akkor persze jön a rendőr és ki tudja milyen kabaré lenne a dologból. Legalább ebben a gyalázatos jószágban lenne annyi tisztesség, hogy kivételesen megemberelné magát és nem hagyná benn a csávéban ennyi népség előtt. Hiába, az ökorban nincs egy cseppnyi, egy szikrányi kollegialitás sem, de

hiszen... Tény, hogy az egész emberiség őt röhögi. Ha ennek híre kerekedik a puszta! Inkább beleöli magát a csordakutba...

Dél már régen elmúlt, amikor az ökor végre felrakták a kocsi. Szalmát tettek a dereka alá, hogy fel ne törjön, a patáit szépen eligazították az ülés alatt és a szekerek végre elindulhattak. A két szerény ökor, amelyek a kocsit húzták hátrapislantottak testvérükre, aki kevélyen terpeszkedett a kocsin. »Kis ha-

mis« — mondták neki az anyanyelvűkön »jobb dolgod van még a kisbéresnél is«. És tényleg, az ökorok nem tuloztak, mert a kisbéres, helyszüke miatt, gyalog követte a szekeret, míg kajlaszarvu vérence urasan elnyult a saroglyában csak a nyelvét lógatta ki feléje némi maliciával és rövid, de tárgyilagos megjegyzése az egészre csupán az volt, hogy:

— Muuuuuu... (t. l.)

A diszletervező egy napja

Írta és rajzolta: Hermann Krehan, a berlini Brockmann-szintársulat tagja

Hol is kezdjem csak? Tudom már... Épen felkelek. Pontos szeretnék lenni: a szezon idején Daisy, hű munkatársnőm ébreszt (telefonon!) nyolc órakor, éhgyomorral tudtomra adja a napi program tömkelegét és más fontos közléseket is tesz, például azt, hogy a tegnapi előadáson a szép kékeskos taftruha husz évi szolgálat után végleg kiszervezett

amikor ő olyan szép szöke? Schultze ur »nincs hozzászokva« ahhoz, hogy régi jelmezeket viseljen. Arra az esetre, ha az igazgatóság nem engedélyez számára új kosztümöket, egy új magánszínház alapításával fenyegetőzik. A második felvonásbeli padnak egy méterrel jobbra kell kerülnie a közép felé, mert más- különben Stimmritz ur nem láthatja meg

Brockmann rendező egy próbán

Félkilencről kezdve küldöncöket fogadok, akik terveket hoznak a műhelyekből, vagy a mosónőmmel tárgyalok. (Ugyanis agglégény vagyok!) Tízóra

Kis nézeteltérés a rendező és a diszletervező között

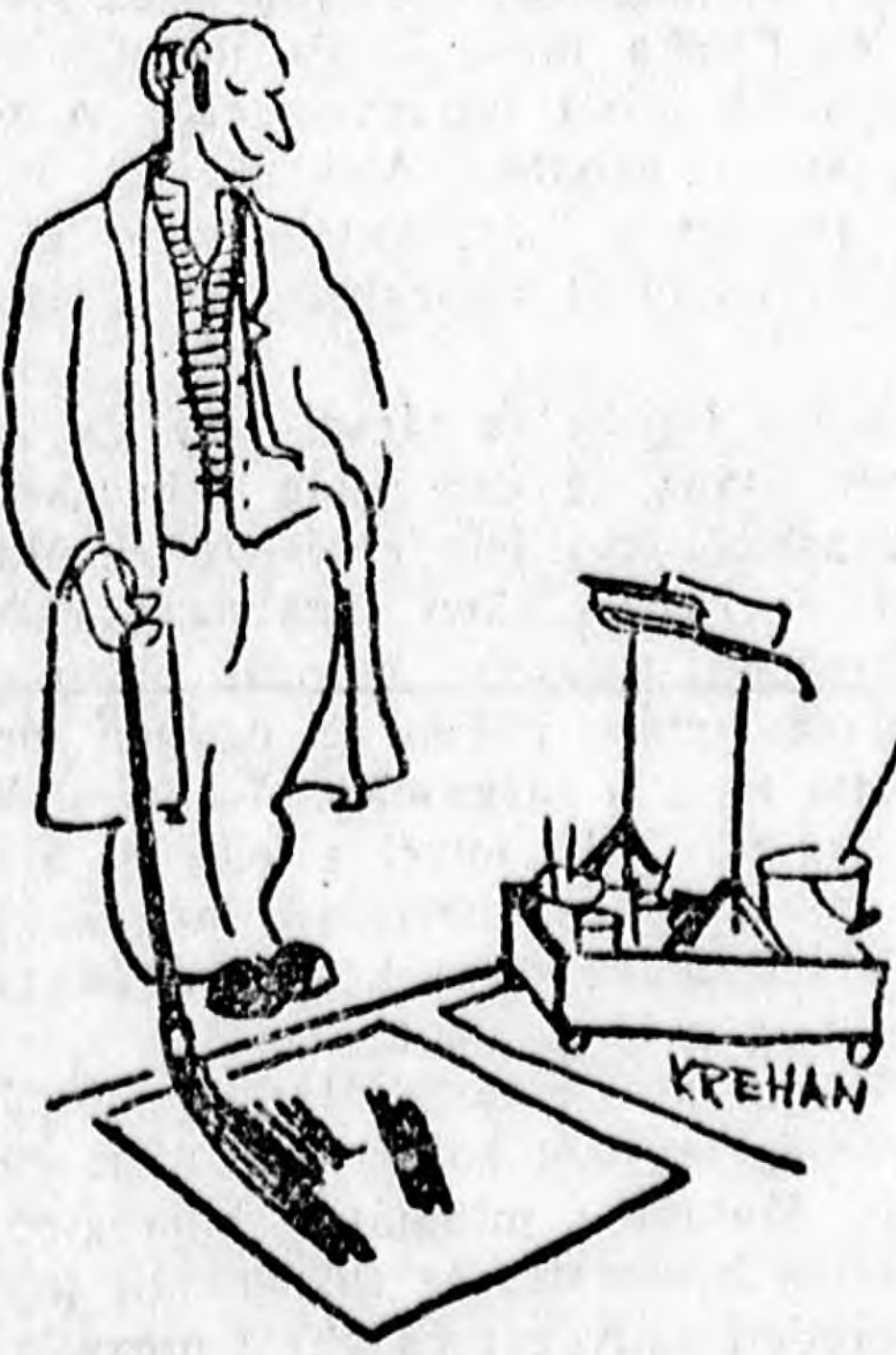
tájban már műtermem közelében járok. Már rég feladtam azt a kísérletet, hogy a portásnál legalább a felöltőmet levessem. Vagy a színházi szabó leselkedik rám a portásfülkében, vagy a cipész. Esetleg azonban egy ismeretlen valaki aki hosszas bevezetés után szabadjegyért pumpol. Mindenütt várnak és így egész mindegy, hogy hol kezdem a napi körutat.

A színpadon a rendező minden próbán új kívánságokat és új terveket terjeszt elém. Az előző napon létrejött rendezésbeli megállapodásokat mindenkor a diszletervező félreértéseinek minősíti. Még akkor is, hogyha bebizonyítom, hogy az előző napon sajátkezűleg aláírta a tervrajzokat és megállapodásokat. (Ilyen előrelátó vagyok!) Egyébként állandóan csodálkozom, hogy a diszletek és a kosztümök »még mindig« nincsenek készen Lehmann kisasszony (segédszínész) sürgősen érdeklődik, hogy a négyesgöletű nyakkivágás nem lenne-e mégis előnyösebb. És miért kap zöld kosztümöt

Blaschke asszonyt. A színpad sötétjén át a női szabászatba menekülök és ép egy ruhapróbára toppanok be, ahol gyorsan másik ruhaujat és új fejdíszet rajzolok. Örülök a jósikerűt jelmezeknek és átkozom a ruhafestőműhelyt, amely ép most szállítja az ujjonnan festett kelméket, amelyek ugyancsak eltérnek az előírt színtől. A lépcsőkön elfog a kárpitos és bizalmasan közli velem, hogy épen az a kelme, amelyet rendeltem egész Berlinben nem kapható. Ugyanekkor az igazgatósági irodába hívnak ahol a gazdasági igazgató könnyek közt sőt zokogva nyújtja át a kölcsönzött butorok számláját.

— Hiszen olyan nagy a butoraktárunk és mégis szükség van ilyesmire? — mondja sirva.

Már rám is átragad meghatottsága, szerencsére azonban épen bejelentik az inténdánst. Sietve távozom. Az ajtó

A színházi festő munkaközben

előtt azonban megragad egy asztalos és az udvaron keresztül elcipeli az asztalosmihelybe és szemrehányóan mutogatja

legujabb »remekeimet«. Megint rajzolok mérecesgélek és főként tárgyalok.

Az egyik sarokban a festők dolgoznak, jobban mondva maszatolnak. Ezt a ténykedést nem tudom leírni. Erről szegények csak maguk beszélhetnek. Keresgélek a függőszekrényekben és hirtelen ráeszmélek, hogy éhes vagyok. Két óra van! Végre aztán a műteremben vagyok. Szelid szemrehányással a tekintetében vár rám az asszisztensem. Most fenséges pillanat következik: Kikapcsolom a telefont és bezárom az ajtót. Rajzolunk egész uzsonnaidőig, amely után többnyire diszletervező vagy egy másik színházban folytatandó megbeszélés következik. Az esti előadást arra kell felhasználnom, hogy színészekkel és rendezőkkel tárgyaljak, aztán felvázolok néhány skiccet, majd este tíz órakor végre az első meleg falathoz jutok. Ez a program kevés variációval napról-napra megismétlődik és csak akkor szakad meg az egyhangúsága, hogyha rövid időre külföldre kerülök.

HIREK

— **Öfelsége köszönete a noviszadi tábla szerencsekívánataiért.** Noviszadról jelentik: Andrej herceg születése alkalmával a noviszadi tábla lenőke, dr. Ignjatovics a tábla nevében táviratilag kívánt szerencsét a királyi családnak. Az üdvözlésre szerdán érkezett válasz az udvari minisztertől, melyben a király nevében köszönetet mond a jókívánságokért.

— **Konferencia a közoktatásügyi miniszteriumban a főiskolák és egyetemi fakultások számának korlátozásáról.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszteriumban csütörtökön kezdődik meg az a konferencia, amelyen az egyes főiskolák és egyetemek megszüntetéséről fognak határozni. Az értekezletre a közoktatásügyi miniszter meghívta az egyetemek rektorait, akik szerdán megérkeztek Beogradba.

— **Öfelségét kérte fel egy kragujeváci tisztviselő a kis herceggel egyidőben született fiának keresztapjául.** Beogradból jelentik: Kapus Máriának, egy kragujeváci pirotechnikai tisztviselő feleségének Vizkeresztkor, január 19-ikén éjfélutáni egy órakor született meg második fia. Minthogy a születés időpontja és az anya neve egyezik, továbbá az újszülött is második fiu épügy, mint a kis herceg, ezért az apa értesítette minderről az udvari marsalli hivatalt és felkérte Öfelségét, vállalja el a keresztapaságot.

— **Rádics-párti választási gyűlés Petrovaradinban.** Noviszadról jelentik: A horvát parasztpárt Petrovaradinban szerdán délután népgyűlést tartott. A gyűlésen Drljevic Szekula és Jurisics Ante nemzeti gyűlési képviselők beszéltek a vasárnap megtartandó községi választásról.

— **A szubotikai fűszerkereskedők vacsorája.** A szubotikai fűszerkereskedők szakcsoportha január 28-ikán, a Horvát-féle vendéglőben társasvacsorát rendez. A vacsorán Bodrics Miska cigányzenekara muzsikál.

— **Halálozás.** Biermann Hugó szubotikai fakereskedő kedden negyvenhét éves korában hosszú betegség után meghalt. Az elhunyt köztisztviselő állott a város kereskedői körében és halálát kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja. Temetése csütörtök délután fél háromkor lesz az Alekszandrova-utca 1. szám alatti gyászházban.

— **Az új magyar hercegprimás csütörtökön teszi le az esküt.** Budapestről jelentik: Serédi Jusztinián hercegprimás szerdán Budapestre érkezett és csütörtök délután teszi le az esküt Horthy kormányzónak, aki tiszteletére ebédet ad.

— **Japán új külügyminisztere.** Tokióból jelentik: Tanaka báró miniszterelnök és külügyminiszter munkatulterhelés miatt a külügyminisztérium átvételére Kuhara nagyiparost szemelték ki, akinek nemrégiben Európában tett utazása is tulajdonképpen előkészítése volt a külügyminiszteri tárca átvételének.

— A demokrata párt főbizottsága dönött a vrsaci disszidens demokraták ügyében. Vrsacról jelentik: A délbánati disszidens demokraták, akiket a demokrata párt vezetősége a választások előtt kizárt a pártból, a demokrata párt főbizottságához kérvényt nyújtottak be és kérték a pártba való visszavételüket. A demokrata párt főbizottsága a közelmúltban foglalkozott ezzel az ügyvel és úgy határozott, hogy mindazokat, akik a képviselőválasztáson nem szerepeltek Georgievics Jóca disszidens listáján, visszaveszik a demokrata pártba, míg a többieket kérésükkel a pancsevói kerületi bizottság elé utasították.

— Dobrovics Petar és Dobrovics Nikola kiállítás Szomborban. Dobrovics Petar, a noviszadi származású kiváló festőművész a jövő héten Szomborban rendez kiállítást. A kiállítás vasárnap délelőtt nyílik meg a megyeházán s ugyanitt Dobrovics Nikola építész is kiállítja a legutóbb nagy sikert aratott terveit.

Tudja Ön már mi a TUNGSRAM BARIUMCSO

— Csecsemőhulla a patakban. A szubotocai kerületi csendőrpáncsnokságot szerdán arról értesítették, hogy egy csendőrijárőr Szekics és Mali-Igyos között a Krivaja-patakban egy csecsemő hulláját találta. A csendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy a csecsemőt megszületése után nyomban bedobták a patakba. A csendőrség folytatja a nyomozást az anya kiténés megállapítására.

A TUNGSRAM az újév meglepetése

— Két héten belül megtartják Szentán a tisztviselőválasztásokat. Szentánról jelentik: A december hó 27-ikén tartott közgyűlésnek azt a határozatát, amelynek értelmében kiírták a tisztviselői állásokra a pályázatot, az ellenzéki képviselőtestületi tagok megfélembizték a beogradi főispánhoz. Rajics Szvetisláv főispán elutasította a felebbezést és elrendelte, hogy nyolc napon belül írjon ki a város pályázatát az állások betöltésére. A hivatalos lap szombati száma már közölni is fogja a pályázat kiírását és attól számított nyolc nap múlva megadják a tisztviselőválasztásokat.

— Nyugdíjazás. Az igazságügyminiszter Illés Emil noviszadi telekkönyvvezetőt nyugdíjazta.

— Kéményseprőkongresszus lesz Zagrebban. Zagreből jelentik: A zagrebi kéményseprők kezdeményezésére január 29-ikén Zagrebban összejön a kéményseprő munkások országos kongresszusa, hogy előkészítse a kéményseprők szakszervezeti alapon való szervezkedését. A kongresszusra meghívták a vajdasági kéményseprőket is.

— Szabadlábra helyezték a perleszi vasúti katasztrófa miatt letartóztatott vasutasokat. Noviszadról jelentik: Újév napján, mint ismeretes, Perlesz és Knicsanin állomások között súlyos vasúti szerencsétlenség történt, melynek több sebesültje és egy halálos áldozata volt. A pancsevói ügyészség lefolytatta a bűnügyi vizsgálatot és elrendelte Atanaszijevis Vojisláv Knicsani állomásfőnök, Oreskovics Szteván perleszi állomásfőnök, Marinkovics Koszta Knicsanini váltókezelő és Plevelj perleszi vasúti hivatalnok előzetes letartóztatását. A letartóztatottak a noviszadi felebbeviteli bíróság vádtanácsától kérték szabadlábra helyezésüket, amit az szerdán el is rendelt.

— A belügyminiszter jóváhagyta dr. Borota Branisláv megválasztását. Noviszadról jelentik: Noviszad város új képviselőtestülete január 4-iki ülésén dr. Borota Branislávot Noviszad polgármesterévé választotta. Dr. Illés Raduskó disszidens radikális és dr. Popovics Jelfa Miletics-párti megfélembizték a polgármesterválasztást. Dr. Popovics arra hivatkozott, hogy dr. Borota Branisláv nem jugoszláv állampolgár és így nem is lehet polgármesterré választani. Szerdán érkezett Noviszadra a belügyminiszteri döntés, amelyben dr. Borota Branisláv megválasztását jóváhagyta és a felebbezést, mint alaptalant, elutasította, mivel a polgármester állampolgársága kétséget kizáróan bebizonyosodott.

— A jugoszláv tanítóegyesület kongresszusa. A jugoszláv tanítóegyesület ez évi kongresszusát husvétkor fogják megtartani Beogradban. A kongresszuson foglalkozni fognak a népiskolákról szóló törvényjavaslattal.

— Balettszámok a szubotocai Francia Klub estélyén. Február elsején este kilenc órakor a Városi Színház dísztermében tartja soirée dansanteját a szubotocai Francia Klub. Az est koncert-részében közreműködnek Krsztics és Riki Levy kísasszony, a beogradi Opéra balettlénekei tagjai is. Minthogy kórlátolt számban bocsájtanak ki meghívókat, ajánlatos, hogy a tagok és érdeklődők január 31-ig forduljanak a klub vezetőihez.

VILÁGSZABADALOM

— Az olasz bíróság egy szláv földművest három évre és huszezer líra pénzbüntetésre ítélte határátlépésért. Triesztből jelentik: Pólaban az olasz bíróság rendkívül szigorú büntetést szabott ki egy szláv földművesre, akinek az volt a bűne, hogy utlevél nélkül ment át Jugoszláviába, ahonnan másfél hónap múlva tért vissza. Muzica Pavao kukuricsi földműves volt a vádlott, aki tagadta, hogy bűneselékmenyt követett volna el. Azért utazott el, hogy földijét, aki felesége és gyermekei hátrahagyásával Jugoszláviába távozott, megkeresse és hazatérésre bírja. Joga volt utlevél nélkül elindulni, mert aznap Mária-ünnep volt és a bucsusoktól szabadon átengedték. Terve, hogy az Zgrebben élő földijét hazatérésre bírja, nem sikerült és végül könyöradományokból gyűjtött össze utköltését, hogy visszautazhasson. Tagadja az olaszellenes propaganda vádját. A bíróság bűnösnek mondta ki Muzica Pavaót s három évi fogházra és huszezer líra pénzbüntetésre ítélte.

— Autókaramból az országúton. Ódzsaciról jelentik: Az ódzsaci országúton kedden reggel az ódzsaci és Bács között közlekedő autóbussz nekiment Ögrizsek Antal ódzsacii tojáskereskedő kocsijának. A két lovat az autóbussz kerékei agyonüptörték, de a kocsiának nem történt baja. A vizsgálat megindult.

— Május 6-ikán Bécsben játszik a jugoszláv válogatott. Az osztrák szövetség legutóbbi ülésén elhatározta, hogy módosítja a jugoszláv szövetségnek tett ajánlatát és az osztrák-jugoszláv meccset nem mint előmérkőzést szerepelteti május 6-ikán. Zagrebi jelentés szerint a jugoszláv szövetség elfogadta a május 6-iki terminust és Bécsben egy zagrebi és spliti játékosokból álló csapatot küld, míg Beogradban a Sflissel megerősített beogradi válogatott játszik Románia ellen.

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódlásnál, lejfájdásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a »Ferenc József« víz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— A szombori sakk-kör műsoros táncestélye. A szombori sakk-kör e hó 29-ikén vasárnap a kör ötvenes jubileuma alkalmából műsoros táncestélyt rendez a klub díszelnökeinek, dr. Maximovics István polgármester és Konyovics Nikola, a bácskai tartománygyűlés alelnökének védnöksége alatt. Az előkészületekből ítélve az estély az idei balszezon legnagyobb eseménye lesz. Az estélyen a szombori műkedvelőzenekar hangversenyez, Jurisics Iván és Dulics Fülöp »A két öngyilkosielőtt« című egyfelvonásosban, Zsigmond Tibor és Tillger Mihály az »S. O. S.« című egyfelvonásosban szerepelnek. Seewald Ferenc és Greber János konferálnak. Reizer Milán, a zagrebi zeneakadémia tanára, országos híré baritonista koncertszámait dr. Kiss Lajos kísérő zongorán. Műsor után tánc. A tánczenét a műkedvelők jazz-band zenekara szolgáltatja. Akik tévedésből nem kaptak meghívót és arra igényt tartanak, forduljanak a Lengyel-féle butorizlethez, vagy a Sakk-klub titkárságához (Lloyd).

— Új jegyző Bogyanon. Klobucariés Sándor bogyáni jegyzőt Bajsára helyezték át. Helyébe Blagojevics Brankó került.

— A baranyai menekültek szubotocai közgyűlése. A baranyai menekültek gazdasági szervezetének szubotocai csoportja január hó 29-ikén délelőtt tíz órakor a Bartalos-vendéglőben rendez évi közgyűlést tart.

— Agyonszurta játszóársát egy farkasdiní kislíu. Farkasdiníról jelentik: M. Angyelko tizenhárom éves farkasdiní líu az uccán játszadozott Kátics Zsiva községi bíró hasonlókori kislíával. A bíró kislíu bottal megütötte M. Angyelkót, aki erre előrántotta békáját és pájtása mellébe szurta. A szurás halálos volt és a líu a helyszínen meghalt. A csendőrség a fiatalokor gyilkost letartóztatta és átadta a pancsevói ügyészségnek.

— Álarcosbál a szubotocai Tiszti Otthonban. A szubotocai Tiszti Otthon február 11-ikén este kilenc órai kezdettel álarcosbált rendez. Külön meghívókat nem bocsájtanak ki, ezért a Tiszti Otthon vezetősége ezton hívja meg mindazokat, akik rendszerint hivatalosak a tiszti mulatságokra és háltársai estékre. Álarcos igazolványokat a Komanda Mesta ad ki naponta 8—1/2 és 3—6 óráig. Igazolvány nélkül nem bocsájtanak be álarcosokat a terembe.

Legnagyobb választék
ELYMEK BEN
és divatárakban leolcsóbb árakon
részletfizetésre 13047
„ELIFA“ gyári lerakhatnál
NOVISAD, Mileticéva 19

Dr. Kohn Imro volt klinikai tanársegéd, tüdő- és szívspecialista visszaérkezett. Rendel: Rudics-ucca 4. I. emelet. Telefon: 702.

— Kétezer dinár pénzbüntetésre ítélték dr. Cseremov Györgyöt. Szomborból jelentik: A szombori törvényszéken dr. Masirevics Brankó tanácsa szerdán tárgyalta dr. Cseremov György noviszadi orvos a Szrnao volt elnökének bűnügyét, akit az ügyészség a szerb büntetőtörvénykönyv alapján osztályellenes izgatással vádolt. A vádirat szerint 1924 február hó 3-ikán a bácskai Plivicza községben a Szrnao gyűlést tartott, amelyen dr. Cseremov György nagyobb beszédet tartott. Beszédében különösen éles kifejezéseket használt a crnagoracok ellen. A kihallgatott tanuk között Baics Milán volt pivnicai jegyző és Omercelics Jován aljegyző tanúsították, hogy Cseremov dr. használta az inkriminált kifejezéseket. Hosszas tanácskozás után dr. Cseremovot bűnösnek mondotta ki és ezért kétezer dinár pénzbüntetéssel sújtotta.

Ketten beszélnek

A bécsi orvosszövetség kongresszusán dr. Schleier professzor négy megfátaltított öregurat mutatott be kollégáinak. Az örökifjak, hogy megőrizték inkognitójukat, álarcban jelenték meg a kongresszus résztvevői előtt. Az elnök csudálkozva fordul az alelnök felé:

— Mi az, maszkabálon vagyunk?
— Szégyenlősek a kicsikék.
— Persze, új mirigyeket rabolni egy védtelen majomtól, azt igen, de a tudomány szolgálatában...
Megkezdődik a vizsgálat, a négy megfátaltított aggot pucérra vetkőztetik. Egy körszakállas prof. taggatja őket:
— Aztán mondja, mit érzett, amikor annyi idő múltán először...
— Én nyomban beiratkoztam a tánciskolába...
— Ugy bizsergett a vérem...
— Azok az isteni nők hamar készre csináltak...
Egyszerre beszélnek valamennyien,

Akar tökéletes hangerősítést?

dr. Schleier közibük csördít, mint a tanító a rakonedtlan osztályban:
— Csitt! Nem fogjátok be a csipátokat? Egyszerre csak egy beszéljen!
A megfátaltított nagyapók megszeppenve elnéznek. A prof. szakszerű kérdéseket ad fel:
— Milyen most a teherbíró képessége?
— Hm. (Prólva.) Hát megütöm az

ILYENT CSAK TUNGSRAM BARIUMCSO nyújt

átlagot...
— És ön?
— Én? (Büszkén.) Felveszem a versenyt akármelyik huszesztendős diákkal!
— Na, na... (megfenyegeti az újval) sokat akar a szarka...
— Tessék megnézni ezt a muszkilt!
— Valóban, bámulatos!
(Mindenkül összetapogatja. Az álarcos agg vihancolni kezd.)
— Juj, juj! Ha-ha-ha! A hátamat ne tessék vakarni, mert csiklandós vagyok!

— A kedélye normális?
— Mi az, hogy normális? A feleségem azért panaszkodik, hogy olyan eleven vagyok. A szomszédok azt állítják, hogy sokat csintalankodom.
— Például?
— Például az a szenvedélyem, hogy zölden lopom le a barackot a fáról, meg disznóságokat firkálok a falra...
— Na...
— Ez mind semmi. De ha asszonyok vannak a közelemben!... »tul pajkos« mondják rólam és a férjek gyűlölnék... ebben a korban Don Juan már rég egy öreg paralitikus volt, míg én... (lekopogja) hogy jó órában mondjam...
A hólcher szakállu prof. irigyen nézi.
— No, most már mehetnek kedveseim... pá... aztán jól viseljék magukat! (promenclit dug a szájukba, amit az »ifjak« harsány »kezdcsókóloom«-mal köszönnék meg.)

— A Reinhardt-színészek jótékony előadása a noviszadi színészek javára. Noviszadról jelentik: A Reinhardt-színészek vasárnap délután két órakor a leégett színház károsult színészei javára rendez előadást. Ez alkalommal a »Rose Berndt« című szindarab kerül bemutatásra. Az előadás egész jövedelmét a noviszadi színészeknek írtatják.

— **Temerinben ujjalakult a Vöröskereszt-egyesület.** Temerinből jelentik: Kedden este a község házában értekezlet volt, amelyen a község minden számottevő tényezője részt vett és amelyen ujjalakították a Vöröskereszt-egyesületet. Az ujjalakítás körül dr. Nikolics Brankó tartománygyűlési képviselőnek, Bujdosó Ferenc községi tanácsnok, dr. Weisz Jenő ügyvédnek és Kovács József ipartestületi elnöknek vannak nagy érdemei. Az értekezlet kimondta az egyesület tevékenységének sürgős felvételét és széleskörű mozgalom megindítását. Hogy a pillanatnyi nyomoron segíteni lehessen, Kovács József ipartestületi elnök az ipartestület nevében kilencczeder dinár, Bujdosó Ferenc tízezer dinár összeget előlegezett a nemes emberbaráti célra, míg a szükséges segélyek befolyának.

— **A noviszadi sakkbajnokság.** A noviszadi sakk-klub rendezésében most folyó bajnoki verseny ötödik fordulójában Csányi nyert Popovics ellen, Bizám Lipkovic ellen, dr. Ilics—Rajkovic játszma remis, Zsivanovics—Weitzenhofer játszma az utóbbira nézve kedvezőbb állásban függőben maradt. Csütörtökön Kulzsinszki—Trankoni, dr. Ilics—Markovics, Popovics—Rajkovic, Weitzenhofer—Csányi és Bizám—Zsivanovics játszmák kerülnek eldöntésre.

Dr. Vécsel Jenőné kozmetikai szalonja, különleges arc- és bőrápolás, villany- és fénykezelés.

— **Kultúrelőadások a szubotical cionista szervezetben.** A szubotical cionista szervezet sorozatos kultúrelőadások rendezését határozta el. Az első előadást vasárnap, január 29-ikén este fél kilenc órakor fogja a szervezet a Nacional-szálló nagytermében (a Francia Klub helyiségében) megtartani. Előadók dr. Gerson József főrabbi, dr. Boschan Samu, dr. Guttmann József és dr. Hirth Ferenc ügyvédek. Belépődíj nincs. Érdeklődőket szívesen lát a vezetőség.

A SzAND február hó 4-ikén rendezi meg ezidei bálját Pátkai zenekarával. Aki meghívót tévedésből nem kapott, forduljon a Bárány-kávéházban levő rendezőséghez naponta 1 és 3 óra között.

— **Választási visszaélések miatt büntető vizsgálatot rendeltek el egy községi jegyző ellen.** Becskerekéről jelentik: A becskereki törvényszék büntető vizsgálat lefolytatását rendelte el Pauljev Ilija volt lazarevói, jelenleg tarasi községi jegyző ellen, aki állítólag a tartományi választások alkalmával számos választási visszaélést követett el. Pauljev Ilija ellen Annau János németpárti tartománygyűlési képviselő tett büntető feljelentést, amely szerint a jegyző betörte a választási helyiség egyik ablakát, azon át bemászott a szavazóhelyiségbe és a németpárti urnából átöntötte a golyókat a radikális urnába. Azonkívül azt is megemlíti a feljelentés, hogy a jegyző a törvény ellenére csendőreket hozatott a választási helyiségbe és velük a választási bizottság működését megakadályozta. Annau János feljelentésére megindult az eljárás Pauljev Ilija ellen.

— **Törvény a munkások kényszertakarékosságáról.** Beogradból jelentik: A szociálpolitikai minisztérium törvénytervezetet dolgozott ki a női munkások kényszertakarékosságáról. A törvény értelmében minden női munkásnak a létminimum feletti keresetéből tíz százalékot elvesznek és az így megtakarított összeget a házasságkötés után visszatérítik. Ezen a módon évente mintegy hatvan milliót szándékoznak összegyűjteni. A százaléklevonást a munkaadók lesznek kötelesek eszközölni a munkabérből és befizetni a postatakarékpénztárba.

— **A szubotical jogi fakultás szilvája.** A szubotical jogi fakultás pénteken ünnepli meg Szent Száva-védszent ünnepét. Ez alkalomból a dekanatus a jogi fakultás nagytermében fogadja a vendégeket. Pénteken este az egyetemi hallgatók Szvetloszt nevű egyesülete előadást fog tartani a Városi Színház koncerttermében. Előadás után tánc lesz.

SZÍNHÁZ

A Muzsikus Ferkó Szuboticalán és Szentán. A szuboticali Népkör színpadán vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal ismét színre kerül a Muzsikus Ferkó, Zerkovitz kitűnő operettje, amelyben a főbb szerepeket Pukecz Ilonka, Varga Ida, Kocsmár Ferenc, Weisz Ferenc és Kocz Dani játsszák. Az együttes szombaton este Szentán is bemutatja a Muzsikus Ferkót, amelynek szentái előadása iránt szintén nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A Marica grófnő Csantaviren. A szuboticali katolikus legényegylet műkedvelőgárdája január 29-én Csantaviren vendégszerepel és Köves Gyula vendéglőjének nagytermében előadja a Marica grófnőt. Az előadás este nyolc órakor kezdődik, jegyek elővételben Fürst Andornál kaphatók.

Valahol Itáliában, Mesék az írógépről. Hétre ma várom a Nemzetinél a slágerszámait a »Mesék az írógépről« című operettnek, amely vasárnap este nyolc órai kezdettel negyedszer kerül színre a Népkör színpadán. Tekintettel az eddigi előadások nagy sikerére, a vasárnapi előadás iránt is nagy érdeklődés mutatkozik. Jegyek elővételben Krécsi könyvkereskedésében kaphatók.

A »Nem nősiülök« Adán. Adáról jelentik: Az adai zsidó nőegylet műkedvelő gárdája e hó 21-ikén nagy érdeklődés mellett adta elő Adán Szenes Béla »Nem nősiülök« című vígjátékát. A szereplők közül Engel Rózsika, Lupu Sárika élvezetes alakítást nyújtottak. A férfiak közül különösen kiváltak dr. Szemere Pál és Szegő Miklós. Pompás humorral játszottak dr. Mannheim Miksa és dr. Mannheim Pál. A mintaszerű rendezésért Epstein Árpádot illeti dicséret.

Tolonc, Piros bugyelláris, Sárga csikó, Falu rossza című kiváló népszínművek, valamint operettek és prózai darabok teljes anyaga az előadási joggal együtt kapható az Országos Színészegyesület irodalmi ügynökségének jugszláviai képviselőjénél. Érdeklődésre részletes felvilágosítással szolgál Magyary Domokos (Szubotica, Bácsmegyei Napló szerkesztősége).

Műkedvelőelőadás Belackván. A belackvai német Kulturbund nagy érdeklődés mellett tartotta meg előadójátékát. Kuhn-Bohn Mici zongorán adott elő több koncertdarabot. Nagy sikert aratott Kucht Hugó, aki verseket szavalt. Reichs Ferenc német dalokat énekelt és kellemes tenor hangja szépen érvényesült. Zongorán Merkl Hilda zongoraművész nő kísérté.

Orosz-est Belackván. Belackváról jelentik: A délbánáti orosz emigránsok a belackvai Krimi Kadettiskola szegénysorsu növendékeinek felszólítására nagyszabású orosz estét rendeztek. Az estély kimagasló pontja Weber—Dalskaja balett-táncosnőnek fellépte volt. Kurz kadett verseket szavalt, Semijnin Boris orosz táncot, Dörbeck Elza pedig balett-táncot mutatott be nagy sikerrel. Kränckel Kristóf, a bécsi operaház zenekará-

nak primhegedűse Csajkovszki »Chansonette«-jét játszotta hangulatosan. A »Fata Morgana« című balett főszerepeiben kiváló nyújtottak Dörbeck Elza, Tarakanoff és Semijnin kadettek. Kränckel Kristóf (hegedű), Kaiser József (cselló) és Donner N. (zongora) tercettje nagy sikert aratott. Az orosz katonai zenekar Timosejev Vanlic vezetése alatt több orosz dalt játszott.

A berlini német színészek Vrsacon. Vrsacról jelentik: A berlini német színészek jugszláviai vendégszereplésük alkalmával a Délbánában csak Vrsacon fognak két estén át előadást tartani. A német színészek február 15-én Brockmann Hans »Der zerbrochene Klug« darabját és a »Lanzelot und Sanderein« című drámát, 16-ikán pedig Gerhard Hauptmann »Rose Berend« című darabját mutatják be.

Műkedvelőelőadás Odzsačin. Az odzsačići önkéntes tűzoltóegyesület csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap színelőadásokat rendezett. A műsor első száma tűzoltóegyesülethez tartozó fiatalok felvonulása, iskolagyakorlata és tűzoltása volt. A miniatűrűtűzoltókat Benderek Jakab tűzoltószakaszpáncsnok tanította be. A szereplők a következő kisleányok voltak: Hehn Ádám, Kollmann Károli, Lessmeister Józsi, Schweissgut Borsi, Konrád Franci, Manz Márton, Lessmeister Lőrinc, Taub Bube, Haag Franci, Lendák Mátyás, Schnepf Ferenc, Brunner Jakab és Müller Mihály. A műsor második száma »Az ördög memoárjai« című háromfelvonásos vígjáték volt, amelyben Hrubian Raba, Merkl Magda, Neumayer Mária, Schneider Bözsi, Gay Ferenc, Haag József, Schnepf Ferenc, Mayer János, Filko Márton és Török János szerepeltek ügyesen. Az előadást Schneider Antal tanította rendezte. A darab szereplői Filko Márton, Mandl Ádám, Schneider Mihály, Gay Ferenc, Müller Bálint és Ruprich Ferenc voltak, akik jó műkedvelőknek bizonyultak. Az előadás után táncmulatság volt.

SPORT

Vasárnap megkezdődik a bajnoki szezon

Szuboticalán két mérkőzés lesz: Szuboticali ZsAK—Szombori ZsAK, SzAND—Szuboticali Sport

A szuboticali alszövetség igazgatótanácsa kedd este ülést tartott, melyre meghívták az elsőosztályú egyesületek képviselőit is. Az ülésen az elsőosztályú bajnoki szezon megkezdésének időpontja került szóba és az igazgatótanács hosszabb vita után úgy döntött, hogy a szezon első mérkőzéseit **most vasárnap, január 29-ikén bonyolítják le.**

Szuboticalán két bajnoki mérkőzés lesz: a Szuboticali ZsAK—Szombori ZsAK, a SzAND—Szuboticali Sport. A két vasutascsapat találkozásából, mint az őszi fordulóban, ezúttal is a Szuboticali ZsAK kerül ki előreláthatólag győztesen, bár a szombori vasutasok erős ellenállást

fognak tanusítani. A SzAND—Szuboticali Sport-mérkőzés, mint mindenkor, most is nagy érdeklődésre tarthat számot. A bajnokcsapat a Beogradba távozott Becics nélkül veszi fel a küzdelmet, csatársora azonban Inotai, Kikics, Kovács, Horváth, Szilágyi összeállításban papiroton ma is legjobbnak látszik. A kékefehérek, ha a győzelmet nem is tudják a SzAND-tól elvitetni, olyan erős ellenállást fejthetnek ki, hogy legfeljebb 1—3 gólkülönbséggel végződhet a mérkőzés a bajnokcsapat javára. Mindkét mérkőzést a SzAND-pályán bonyolítják le; a vasutasok mecesét Csajághy, a SzAND—Szuboticali Sport-mérkőzést Kulundzsics vezeti.

Szomborban: a Bácskának lesz nehéz napja. Az exbajnok a Sokoval mérkőzik, mely odahaza, saját pályáján mindenkor veszedelmes ellenfél. Az erőviszonyokat pontosan nem ismerjük, de ha a Bácska kijátssza várt formáját, a mérkőzést nem vesztheti el. A mérkőzést Mangh vezeti.

Szentán az SzMTC próbál szerencsét. A Szentai AC jóképességű együttesével, melyet nem lehet mindig technikai felsőbb-séggel megadóra birni. Az SzMTC-nek, ha győzni akar, energiával, lendülettel kell kiegészíteni technikai és taktikai tudását. Ha a hagyományos pech újból közbe nem lép, a szuboticali csapat szerzi meg a két bajnoki pontot. A mérkőzés bírója: Priboj.

A Topolai Sport Klub választmányi ülése. Topoláról jelentik: A Topolai Sport Klub ujonnan megválasztott vezetősége és választmányja kedden tartotta első gyűlését. A választmányi ülésen elhatározták, hogy a futbalcsapat részére új felszerelést vásárolnak. Megalkotották a birkozószakosztályt, melynek élére Jámor Kálmán bankigazgatót választották meg. Az új szakosztály felállításához szükséges összeget gyűjtés útján szerzik meg.

KINTORNA

— Mit szólnál, ha énekleckéket vennék?

— Inkább nem! Mással is bosszanthatod férjedet.

*

Modern gyerekek játszanak. A kislány megkérdi a kisfiútól:

— Akarsz eljegyzést játszani, Jancsi? Mire a kisfiú így felel:

— Jó, nem bánom, de menj előbb a mamához és kérjél tőle tíz dinárt, csak nem gondolod, hogy én valakit hozomány nélkül elveszek feleségül.

*

A női páciens méltatlankodva mondja az orvosnak:

— Doktor ur, ön azt mondta, mutassam meg a nyelvemet és egyáltalán meg sem nézte!

— Nem is volt szükséges, hogy megnézzem, nagyságos asszony, csak nyugodtan meg akartam írni a receptet!

*

Pfundstein ur beállít Reketyéhez és így szól:

— Hallja, a maga kutyája tegnap össze-vissza harapdálta az anyósomat! Reketye ur ijedten kérdi:

— Csak nem akar feljelenteni?

— Ugyan, dehogyis! Csak azt akarom kérdezni, hogy mennyiért hajlandó nekem eladni azt a kutyát?

Vérszegény

sápadt, ingerlékeny, könnyen kifáradó, ideges kimerültségben szenvedő embereknek valódi csodaként hat az orvostudomány legrajabb felfedezésének: a vitaminnak az alkalmazása. Ha szervezetünket kellő mennyiségben látjuk ezzel a nélkülözhetetlen életanyaggal, az idegesség, fáradtság, lehangoltság, rövid idő alatt teljesen meg zúnik, a kedély feltámasz, a jó étvágy megjön, az arcszín pirososodásra lesz, az erő, munkakedv, tettség visszatér. A szükséges vitaminokat meg-onatlanul koncentrája és hatásukat értékes tápsókkal fokozza a pompás csok-ládeizú

ARNEA VITAMINTAPSZER

mely mindenütt kapható. — Egy doboz ára 22 dinár.

KEMIKALIJA NOVISAD

bármely kívánságára ingyen küldi dr. Munk Artur szuboticali főorvos tollából »Mit kell tudni mindenkinek a vitaminokról« című munkát.

10804

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

A romániai agrárreform

Irta: dr. Seltmann Rezső

II.

ismertetésünkben az agrárreformról és a reform regátbeli ki-
szóltunk, most külön meg kell
arról, hogy Erdélyben Bu-
és Besszarábiában mennyi-
el az általános intézkedé-

Erdélyben a birtokviszonyok sokkal kedvezőbbek voltak, mint a régi Romániában, mert Erdélyben a földműveléshez értő kisbirtokos parasztság kezében volt a föld egy jelentékeny része. A 10—100 hold közötti birtokok a román okkupáció előtt az egész művelés alatt álló terület 30%-át tették ki. Mégis a kisajátítást Erdélyben sokkal erélyesebben hajtották végre, mint a régi királyság területén. A kisajátítást a hegyvidéken 28 és fél, a dombos vidéken 50, az alföldön 114—245 ha.-on felül mindenütt végrehajtották. Ha azonban valamely vidéken a telepítés szükségessége fentforog, akkor 114 ha. a maximális birtok nagyság, amelyet meghagynak, míg a minimum 5.6 ha. A kártalanítás ezzel szemben minimális, mert ennél a leit egy magyar koronába számítják.

Már 1919-ben, tehát a reform kivitele előtt elrendelték Erdélyben a kényszerbérletet, aminek következtében 1921-ig a parasztok 1 millió ha.-on felül jutottak bérletföldhöz.

Kétségtelen, hogy ennél az intézkedésnél nem gazdasági, hanem politikai szempont és érdek játszott közre, ennek az eredménye azután a föld hozadékának csökkenése.

Bukovina más elbírálás alá esik úgy a megítélésnél, mint az agrárreform alkalmazásánál, mert ennek területe legnagyobb részben erdőkből áll, amelylyel szemben a mezőgazdasági terület elenyészően csekély. Itt kisajátítás alá csupán a 100 ha.-on, illetőleg intenzív gazdálkodást íző birtokokon, erdőterületeken a 250 ha.-on alóli birtokok nem kerülnek. A kártalanításnál az osztrák koronát számítják egy leinek.

A negyedik új román országrész Besszarábia egészen speciális helyzetű volt, mert ez már átment egy sokkal nagyobb stílusú agrárreformon, amikor Románia birtokába került. Ekkor itt már a 10—100 ha. közötti középbirtokok az egész államrész-kerület 30%-át tették ki, azonban az orosz forradalom kitörésekor ez a helyzet is megváltozott, mert a földéhes parasztság mindenütt lefoglalt magának földet. A román agrártörvény úgy intézkedett Besszarábiára vonatkozólag, hogy 100 ha.-on felül egyáltalán nem hagyott meg birtokot, sőt, ahol a földinség nagy, ott a 100 ha.-t sem tartja maximális birtoklási határnak. Az olyan birtokokat, amelyek 1905—18 között bérbe voltak adva, könnyörtenül, de igazságosan kisajátították.

Az ezek helyén alapított telepek általában 6—8 ha., esetleg 8—10 ha. területűek. A kártalanítás az 1910—14. évi közepes bérletár 18.6-szerese, amelyből az állam 1/4-et, a telepes 3/4-et fizet.

Az így, mind a négy államterületen lebonyolított agrárreform eredményeit a következőkben foglalhatjuk össze.

Az 1923. évi statisztikai adatok szerint az ó-királyság területén 2.2 millió ha.-t sajátítottak ki, ebből 0.6 millió ha. holtkézi, 1.6 millió ha. pedig 4757 ma-

gántulajdonban levő nagybirtokból lett elvéve. Valamennyi kisajátított földet közvetlenül szövetkezeteknek adta át az állam és az egyéni felosztás csupán 1921-ben vette kezdetét. 1923-ban már egymillióhétszáz ezer ha. területet osztottak ki 462.000 parasztnak, általában 3.6 ha. nagyságban. Ebből az egész kisajátított területről azonban az 1/4 rész a közlegelőkre jut. Besszarábiában 4258 régebbi nagybirtokból egymilliónyolcszáz ezer ha.-t sajátítottak ki és ebből 1924 végéig másfél millió ha.-t osztottak ki ténylegesen 357.000 paraszt között.

Ami Erdélyt illeti, ott 1924-ig két millió ha.-t sajátítottak ki, amelyből azonban egy részt az említett évben még nem parcelláztak.

Bukovinában ténylegesen csupán 61.000 ha.-t sajátítottak ki, míg az egész Romániában 1924-ig bezárólag 6.4 millió ha.-t.

Még az agrárreform előtt a régi királyságban a termőterület 49%-a, vagyis 3.8 millió ha. jutott a nagybirtokra, 51%, azaz 4 millió ha. a közép- és kisbirtokra, addig az agrárreform megkezdése után 1924 végéig a nagybirtok területe csupán 1 millió ha.-t, a közép- és kisbirtoké 6.9 millió ha.-t tett ki.

Hogy a földéhes parasztságot ez az eredmény nem elégítette ki, az érthető, mert a részükre kiutalt 5—7 ha.-nyi földterület a jelenlegi exkluzív gazdálkodás mellett nem elegendő arra, hogy eredményt tudjanak felmutatni. Épen ennél a pontnál azonban el kell ismerni, hogy az állam intenciói nagyon is humánusak voltak akkor, amikdön nem adott többet az említett nagyságnál, mert az állam célja épen a racionális gazdálkodási kisbirtokok tlésítése, nem pedig újabb nagy- és középbirtokoké. Hogy az 5—7 ha. a román parasztok alacsony műveltségi foka és tudatlansága mellett még arra sem elegendő, hogy magát és családját el tudja tartani, az nem az agrárreform büne. Mindenesetre maga az állam volt az Romániában, amely a parasztság panaszait meghallgatva, újabb segílyt nyújtott nekik, még pedig oly módon, hogy a tartalékban levő, még ki nem sajátított nagybirtokokat is kisajátítja a parasztok törzeparcelláinak kiegészítésére. A teljes mértékű kielégítés azonban végül is lehetetlen olyan országban, ahol a lakosság túlnyomóan nagyobb része mezőgazdasági termeléssel foglalkozván, az agrárreform értelmében igényjogosult is. Azt is el kell ismerni, hogy az agrárreformot megépően rövid idő alatt, céltudatosan, minden zökkenés és forradalmi megrázkódtatás nélkül nemcsak papíron hozták meg, hanem le is bonyolították, azonban a nemzetiségek jogos érdekeinek mellőzéseivel. Alig volt állam, amely az agrárreformot hékés uton ily rövid idő alatt megvalósította volna. A magyarázata ennek az, hogy Oroszországgal ellentétben az eddigi üzemetek megtartották, csupán azoknak jogi alapját változtatták meg. A parasztok ugyanis a legtöbb esetben azokat a birtokrészeket kapták meg, ahol régebben, mint földmunkások, béresek dolgoztak, vagy ahol maguk is bérlők voltak. Az átmenet annál könnyebb volt a régitől az új állapotba, mert a parasztok legtöbbszörre rendelkeztek már a szükséges felszereléssel, tehát az egész gazdasági apparátusnak

nem kellett megrendülnie. Egészen új telepek, amelyekről a törvényhozás beszél, a gyakorlatban kevéssé valósultak meg. Mégis az agrárreform csupán jogi szempontból mondható kedvezőnek, mert annak gazdasági eredménye egyenesen lesült. A produktív nagyüzemeket tönkretették, a mezőgazdasági termelés az egész Romániában feltűnően lepadt, ugyszintén a termőterület is, ami végül is export lepadását, sőt teljes megszűnését eredményezte pár év alatt, sőt behozatalra is sok tekintetben szükség van. Különösen a búzatermelés apadt, mert ehelyett a kulturátlan román paraszt kukoricát és zabot termel oly vidékeken, ahol nagyszerű gabonatermelés volt előzőleg. A paraszt teljesítőképessége határozottan apadt, mióta saját gazdája lett s nem áll munkakényszer alatt. A tanyaberendezés és földtagosítás hiánya miatt számos helyt paragon hever a föld, ahol pedig gazdálkodnak, ott csakis extenzíven őrlik a termelést. A piac számára való céltudatos termelés teljesen megszűnt s az új parcellatulajdonosok egyetlen célja az, hogy minél kevesebb munkával előállítsák azt, amire családjuknak föltétlenül szükségük van az alacsony kulturigények mellett. Azonban igen számos esetben a paraszt még ezt sem tudja megkeresni. Ezért és más okokból már 1921-ben kivíteli tilalmat fogantatosított a kormány s ezt 1925-ben megismételte, mert Euró-

pa egykori gabonakamrája búzabehozatalra szorult. Míg a régi Románia háboru előtt 2.3 millió tonna búzát termelt évente és abból 1 milliót exportálhatott, addig az 1920/1-i aratás eredménye az volt, hogy a búzatermelés 2.1 millióra csökkent, jóllehet a szántóföld területe időközben épen kétszeresre emelkedett. Ugyanekkor csupán termés egyötöde került kivitelre. Az extenzív gazdálkodás legjobb bizonyítéka az, hogy a búzatermelés apadása mellett a kukorica-termelés változatlan, a zab és árpáé pedig emelkedik.

Kérdés, vajon ez a visszasüllyedés és határozott hanyatlás állandó-e vagy pedig csak szükségszerű átmeneti állapot, amely a háboru és az új berendezkedés következménye; vajon a lecsúszó számadatok csupán a parcellázások kezdetben szokásos és mindenütt jelentkező pillanatnyi termelés apadását jelentik-e, vagy pedig a román parasztság mentalitásának és kevés teljesítőképességének fokmérője-e ez? Csak az agrárpolitikusok, akik ismerik ez utóbbit bizalommal tekintenek a jövő elé és minthogy az agrárreformművelet maga egészen nagy-lelkű és európai méretű, — minden újabb hibái mellett is, — azért feltételezhető, hogy a visszaesésnél csupán átmeneti állapotról van szó és a nagyszabású agrárreform végre is megtermi a maga gyümölcsét.

A jelzálogjog Magyarországon

Irta: dr. Ljubibratich Sándor

Kétségtelen, hogy a politikát ma a gazdasági mozzanatok nagyobb mértékben befolyásolják, mint a múltban és a gazdasági megfontolások előnyomulása a politika területén még mindig növekedőben van. — mondja Gratz Gusztáv dr. Ez a thesis azonban nemcsak az államok nemzetközi politikai viszonylataiban, hanem belső életében, továbbá a kisebb közületek, családok és végül egyének életében is predomináns, mondhatni döntő szerephez jutott, bár a gazdasági kérdések megoldására vonatkozó koncepciók kidolgozása már csak kevés arra hivatott egyénre háru.

Az európai, de főleg az ugynevezett gyenge valutájú államok ténykedése a gazdasági állapotok szanalására irányul, mely szanalás azonban megfelelő beavatkozásokat és eljárásokat igényel.

A gazdasági dezorientáció közepette még a primitív gazdasági ismeretekkel bíró nagy tömegek előtt is elsődleges szükségletként jelentkezik a hiteikérdés megoldása. A gazdasági szanalás első etapja a tökeszegénység enyhítését, a gazdasági vérkeringés felrészítését célzó új tőkék megszerzése. De ennek az első etapnak eléréséhez szükséges a politikai etika, államháztartás, valutastabilitás és egyéb kérdések rendezésén felül a jogrend stabilitása és a jogintézmények további kiépítése.

Ha figyelemmel kísértük az utóbbi években az egyes államok tevékenységét ezen a téren, konstatálhattuk, hogy mindenütt lázas buzgalommal iparkodnak a külföldi hitelek bejutását gátló akadályokat elhárítani. Nem lesz érdektelen tehát ebből a szempontból Magyarország legújabb törvénykezési programját figyelemmel kísérni, illetve az e téren kész javaslatokat, illetve törvényeket közelebbről szemügyre venni.

A készülő törvényjavaslatok közül a hangsúly a hitelviszonyok újraszabályozásán van, mely az idegen tőke beáram-

lását, új tőkék képződését lesz hivatva előmozdítani. Nevezetes ezek közt a készülő új részvényjog és a már időközben törvényvé vált jelzálogjog.

A törvényjavaslat tárgyában a parlament igazságügyi bizottságának jelentése ki is emeli, hogy: »a világháboru követő gazdasági összeomlás után élenken érezhetővé vált annak szükségessége, hogy a tőke áramlásának gyorsítása a jelzálogjogunkra vonatkozó szabályok átfarmálásával lehetővé tétessék. Szükségessé vált a jelzáloghitel mobilizálásának lehetővé tétele».

A jelzálogjogról szóló törvényben egyebek közt mint novum szerepel a telekadósság, továbbá a jelzálogadóslevél és telekadóslevél, melyek egyrészt a jelzálogjogilag biztosított követelés könnyebb átruházását, másrészt a jelzálogos hitelező kielégítési alapjának megszorítását, illetve szűkebbre vonását célozzák.

A telekadósságnál a kötelezett csakis dologi adósként szerepel, a személyszentri kötelezettség nem áll fenn. A kielégítési alap tehát csakis az ilyen célra átengedett ingatlan, melyre alapított jelzálogjog »telekadósság« elnevezéssel kerül a telekkönyvbe bejegyzésre. A telekadósság a felek megegyezésével bármikor átváltoztatható másnemű jelzálogjoggá.

A jelzáloghitel mobilizását, a tőkeáramlás meggyorsítását a jelzálogadóslevél, illetve tőkeadóslevél van hivatva előmozdítani. A régi nehézkes forma mellett újat kellett keresni, mely — magában foglalva a teljes biztonságot — a mai idők követelményeinek jobban megfelel és a jelzálog átruházását meggyorsítja. A cél a forgási utban a surlódás: felületek (formai kellekek) lecsökkentése, hogy ezáltal forgathatósága gyorsuljon.

Amikor a jelzálogos hitelező érdeke úgy kívánja, hogy követelését minden külföldi tőke nélkül mobilizálhassa, az új törvényjavaslatok az átmeneti hitelezést a további hitelezést

A német ipar harca és Európa gazdasági élete

Általános munkabeszüntetések és kizárások fenyegetnek Németországban

A német gyáripar nap-nap után újabb válságokkal küzd a munkaadók és munkások között felmerült ellentétek következtében. Egyszer gazdasági, másszor pedig politikai okok hívják ki az ipari sztrájkokat, illetve harcokat. Legutóbb a német vasipar ment át hatalmas válságon, amely azonban megegyezéssel ért véget.

A német ipar eseményelben nagy szerepet játszik a nyolcórás munkanap kérdése,

amely már heteken keresztül foglalkoztatja a német közgazdasági közvéleményt és a vita következtében nem egyszer még a berlini pénzpiacot is kedvezőtlen hangulat fogta el és az ipari értékek egész sorának alábbszállt miatta az árfolyama.

Általános munkabeszüntetések és kizárások lehetősége fenyeget.

Mühlheimből például azt jelentik, hogy a fémipari keresztény munkásszövetség elhatározta, hogy a munkabér ügyében hozott döntőbírói döntést elutasítja. Ezzel szemben a nyolcórás munkaidőre vonatkozó döntést elfogadják.

Az 1927 július tizediki rendelet életbe léptetésének elhalasztását, amely a szakszervezetek közreműködését írja elő, a munkásszövetség helyteleníti, valamint vizsgálatot kíván bevezetni a gyárak részéről bejelentett üzemi átépítések megkezdése és menete ügyében. A szakszervezetek azt is követelik, hogy a szakszervezeti delegáltak angol mintára részt vehessenek a művek rentabilitásának ellenőrzésében.

Egy esseni jelentés a kohó- és fémipari munkások szabadszervezetének arról a határozatáról számol be, hogy nem fogadják el a munkaidőre vonatkozó döntőbírói határozatot s elutasítják a munkabérek felemelésére vonatkozó döntést. Egy berlini jelentés arról számol be, hogy a vasipari bérviszályval kapcsolatban a döntőbírói ítélet elutasításával a helyzet nem rosszabbodik. A politikai körök meglepődéssel veszik tudomásul hogy a december tizenötödikére kilátásba helyezett felmondásokat a

munkaadók nem hajtották végre.

A szociáldemokrata Vorwärts kiromban a kommunisták ellen, akik

egy reménytelen általános sztrájk tervét propagálják.

A német ipari helyzet általános képe a jelek szerint ma nem nagyon biztató. Azonban hatalmas explozióját: a németek öntudatos magatartása: a gazdasági heroizmusuk.

A németek a háború veszteségeit mindenáron a legrövidebb idő alatt akarják kiheverni.

Ez az erő meg fogja akadályozni a harc további kiélesedését. Németországban a munkaadók és a munkások egyformán világos szemmel látják, hogy ügyükben nem csupán helppolitikai érdekek forognak kockán, hanem a harcnak külpolitikai következményei is lehetnek.

Természetes, hogy az európai közvéleményt közelről érdekli a német ipari válságos sorsa, mert ma minden ország közgazdasági élete bizonyos vonatkozásban van a német iparral, kereskedelemmel és pénzpiaccal, sőt a mezőgazdasággal is. A berlini tőzsdei események mindig megrázzák Londontól Moszkváig a tőzsdei szeizmográfok érzékeny rugóit és a berlini eseményekre valamennyi tőzsde nap-nap után reagál.

Azonban minden megnyugtató elgondolást mellől is számolni kell a még mindig nyomasztó jóvátételi probléma elintézetlenségével. Parker Gilbert szerint egyszer már véget kell érnie a német gazdasági életet állandóan fenyegető jóvátételi kérdés rendezetlenségének. Ezzel szemben azonban tudni kell azt, hogy még mindig akadnak jelentős francia, angol és amerikai gazdasági tényezők, melyek hatalmas ellenségei a német konszolidációnak. Ilyen például Louis Dobóls francia képviselő nyilatkozata az *Intransigent* hasábjain, amelyben rosszalja a jóvátételi megbízott a lépését, hogy a nyilvánosságra hozta a németországi viszonyokról szóló jelentését, még mielőtt azt a jóvátételi bizottságnak bemutatta volna.

zők részére is lehetővé tegye — amennyiben a törvény által előírt személyi kellekeknek is megfelel — kérelmére, a jelzálogjog-tulajdonos engedélye mellett, a jelzálogjogról jelzálogadólevelet lehet kiállítani. A jelzálogadósevel, ellenében a régi záloglevelekkel — melyek egy követelés komplexumnak tört részeit képviselték — különálló jelzálogilag biztosított követelést testesít meg és telekkönyvön kívül értékpapírok módjára a levélre vezetett átruházási nyilatkozattal közvetíti a jelzálogjog átruházását.

A jelzálogjog ezzel megvált az eddigi könyvjelzálogjogi műveltől és önálló utakon jár, bár teljesen ekkor sem függetlenítheti magát a telekkönyvtől. Analógia a váltóhoz a jelzálogadósevel birtokosának hitelezői minőségét az átruházó nyilatkozatoknak a telekkönyvbe bejegyzett hitelezőig visszamenő összefüggő láncolata tanúsítja.

A magyar törvényhozás nem tárgyi, hanem személyi garanciához köti a jelzálogadósevel biztonságát, ellenében a más országokban uralkodó felfogással, mely szerint a törvény állapítja meg az ingatlan értéke és terhelési maximuma között fennálló arányt és írja elő a hatósági becslést.

MIUJSAG A LLOYDBAN?

A szubotical Lloyd közleményel

*

A vasuti anyagbeszerzés központosításának megszüntetése. A közlekedésügyi minisztérium annak idején elrendelte, hogy a vasuti anyag beszerzése központosítva történjen. Minthogy azonban ez a gyakorlatban nem vált be és gazdasági körök is tiltakoztak ellene, a közlekedésügyi minisztérium ezt a rendeletét most visszavonta.

Kocsi álláspénz a ki nem rakott vasuti kocsi után. A rendes nyomtávu vasuti kocsi rakott árut, ha keskeny nyomtávu állomásokra vannak rendelve, az átrakó állomásokon két, esetleg több keskeny nyomtávu vasuti kocsi kába kell átrakni. Kétely merült fel arra nézve, hogy a kiszolgáltatás alkalmával, amikor a rakodási határidő lejárt, a kocsi álláspénz a rendes nyomtávu vagy a keskeny nyomtávu kocsi után számítható-e. A vasuti vezérigazgatóság legújabbán kladott rendeletével előírja, hogy a kocsi álláspénz anynyi kocsi után számítható, ahány kocsi a rakodási határidő letelte után kikerül maradt, vagyis két, esetleg több keskeny nyomtávu kocsi után.

Kereskedelmi viszonyunk Esztországgal. Az eszt lapok nagy propagandát fejtenek ki a kereskedelmi kapcsolatok Jugoszláviával való élénkítése céljából. Különösen propagálják, hogy fölösleges dohánytermésünket Eszt országba exportáljunk.

Az osztrák kiállítás. Az osztrák kiállítást április hó 8-ika és 17-ike között tartják meg. Kiállításra kerülnek: autók, gazdasági gépek, vegyi termékek, textil és faárúk.

A pamut ára Spanyolországban. A kereskedelmi minisztérium értesítése szerint Spanyolországban 1928. évre a pamut árát minőség szerint kilogrammonként 0.70 és 1.20 pezetaiban állapították meg.

Vasuti konferencia Budapesten. Vasuti kiküldötteink a jövő héten a magyar kiküldöttekkel Budapesten konferenciára gyűlnek össze. Ennek a konferenciának feladata lesz újabb határállomások megnyitása Jugoszlávia és Magyarország között.

A vezető
RADIO-
lámpa
KREMENEZKY
Mindegyiknek legjobban megfelelő típus!
Kapható minden rádióüzletben. Főlerakat!
Konráth D. D. Subotica

Milyen volt az elmúlt komlókampány?

Szükséges-e a kivitelre kerülő komló lebélyegzése? — A lebélyegzés a termelőknek három-négy millióba kerül

Írta: Eckstein Henrik,

a vajdasági komlótermelők egyesületének alelnöke

Az elmúlt évben a komlókereskedelemben csak igen nehezen indult meg, mert termelőink élénke csak nehezen határozták el magukat, hogy komlójukat szakként ötezer dinárért eladják, ezzel szemben a lengyel, francia, német és csehországi termelők termésük nagy részét simán adták el.

Jugoszláviában a komlótermelés azért vett oly aránytalanul nagy méreteket, mert termelők látták, hogy az előző években a komlónak 10—12.000 dináros ára volt és ezt alapul véve, *vonakodtak a komlójukat a napi áron eladni.* Egyes körök ezenkívül külön is arra biztatták a termelőket, hogy árujukkal várjanak, mire az exportcégek, látva azt, hogy nem kerül elég komló a piacra, szükségletüket másutt fedezték be. Amikor október vége felé termelőink már hajlandók lettek volna termésüket eladni, akkor az exportcégek viszont már nem vásároltak többet, mert szükségletüket másutt szereztek be.

A jugoszláv áru felvevését nagyon meglehette az a körülmény is, hogy az elmúlt évi termésnek csak egy része volt *primaminőségű*, és így az a néhány exportcég, amely itt vásárolt, csak akkor küldte ide megbízottjait a vásárlások eszközésére, amikor az itteni terméskből megfelelő átlagos mintákat. Az elmúlt évi termésről a kapott megjelent híradások, hogy a termésünk katasztrófális lesz, azt a hiedelmet keltette a külföldön, hogy a jugoszláv termés

csak jelentéktelen mennyiségű lesz és ami termelt is, az sem szinben, sem minőségben nem felel majd meg. A komlószedés után azonban azt kellett tapasztalni, hogy a vészbírek tulzottak voltak, mert úgy a Szerémségben, mint a Bácskában jó komló is termelt.

A jugoszláv komlóárak nagymérvű és súlyos hanyatlását elsősorban a külföldi bizományosok okozták. A jugoszláv komló eladásának sorsa Nürnbergben (juzehat különböző ügynök kezében van, *Komlótermelőink heteken át Nürnbergben ültek és egymás árát licitálták — letel.* Ennek tulajdonítható, hogy ma már a jugoszláv komlót Nürnbergben ötven kilónként 35—40 márkáért kötyavetelik el, amely összegből a termelőnek száz kilónként négyszáz dinár marad. Ha ez az esztelen lefelélicitálás továbbtart, hamarosan ott fogunk tartani, hogy a jugoszláv komlót 20—25 márkáért dobják piacra, úgyhogy a termelőnek már az eladási árból semmiféle fog maradni, mert az eladási összeg nem lesz elegendő a költségek fedezésére sem.

Sajátságos jelenség volt, hogy 1925-ben a termelőink, amikor a komló 15.000 dinárba került, annyi bátorságuk volt, hogy ezen magas ár ellenére spekulálni mertek. Ma, amikor a komló ára 400—500 dinár, mindenki odadobja az áruját. Kétségtelen, hogy ezen kapkodás, idegesség a nagy pénzhiányban is magyarázatát leli.

Magam sem hiszem, hogy az árak meg

fognak szilárdulni és ép ezért nem akarom azt a hangulatot kelteni, hogy az árak szilárdulása várható, de ha visszatekintek az 1922-iki évre, amikor a jugoszláv komlót kénytelen-kelletlen 5000—6000 koronával fizették, de már a következő évben az előző évről visszamaradt termésért 10.000—20.000 koronát fizettek. Hasonló volt a helyzet 1924-ben, amikor szeptemberben és októberben nagyon vontatott volt a komlópiacra a helyzet, de a következő év tavaszán már szívesen adtak a jugoszláv komlóért 8.000 dinárt is. Joggal kérdezem tehát, *okos-e, célszerű-e a jelenlegi egészség-telen üzleti viszonyok mellett komlót külföldön bizományi eladásra átadni?* Mert még a múlt héten is hét vagon komló került ilyen módon külföldre. Helyese szerint az eladással sietni és az árut külföldön minden árért odaadni, amiáltal a termelők nemcsak maguknak, de az egész jugoszláv komlótermelésnek sokat ártnak?

Érthetetlen egy olyan halhatatlanul rossz gazdasági év után, a komlót lebélyegezni, helyesebben származási helyét illetően megjelölni (szignirozni). A nürnbergi piacon a mi komlónkkal történtek után időelötti arról beszélni, hogy a komlónkat szignirozzák és vajjon az előnyös lesz-e? Mert, ha a mai komlónknak külföldön már olyan neve volna, mint amilyen neve például a karlovcii bornak, akkor magam is helyesebni tudnám, ha a komlónkat megjelölnék. Akik a saazi áruid ilyen megjelölést kívánnak, azt azért tessék, mert biztosak akarnak afelől lenni, hogy a vásárolt áru nincs-e másvidékről termelt áruval keverve.

Komlótermelésünk 1926-ig igen szépen fejlődött. Még 1925-ben 15.000—15.800 dináros komlóárakat értünk el, ami megfelelt a nürnbergi legmagasabb paritásnak is. Kérdés, hogyha a jugoszláv komlót megjelölték volna, elértük volna-e ezt a magas árat? Eddig a komlókereskedelmet misem korlátozta. *Kérdéses, hogyha a szabadkereskedelem megszűnik, nem indul-e a kereskedelem erős hanyatlásnak?*

Jugoszláviában legfeljebb tíz szakképzett komlóbizományos van. Kérdem, hogy ki fogja a komló osztályozást véggezni, talán a falusi bírák fogják megállapítani, hogy a komló közül melyik az elsőosztályú és melyik nem. Hogy a komló minőségét meg lehessen állapítani, ahhoz legalább 15—20 esztendői intenzív szakszerű munka kell. Miután azonban a Vajdaságban legalább 220 komlótermelő község van, mennyi idő kell, míg ezt a komlótermést osztályozzák? Nézetem szerint, ha a szervezet félig-meddig megfelelő, akkor ezen munka elvégzéséhez legalább két hónap kell.

Mi lesz azonban, ha a jövő évadban az üzlet megelégnül és a termelőnek előbb várnia kell, míg a származási bizonyítványt megkapja és ha emiatt a komlót nem tudja eladni. Mert közismert tény, hogy ha az üzlet élénkké válik, akkor a kereskedők már szedés idején, sőt a szedés előtt is már megkezdik vásárlásaikat. Kétségtelen, hogy az exportcégek mielőtt az elszállítás lehetőségeket tisztán nem látja, vásárlásaival elkezdene, mert aki nálunk komlót vásárol, azt mielőtt birtokba vehetné, kötelezően (Signierpflicht) le kell bélyeggetni. Ha közepes jó termésünk lesz, úgy termelésünk eléri a 80.000—100.000 métermázsát. A belyegzésért halánként 15—20 dinárt kell majd fizetni, ami 3—4 millió dinárt fog kitenni, amit természetesen a termelőnek kell majd megfizetni, akinek ezenkívül fuvarköltsége és idővesztése is lesz. Ké lesz ez a nagy összeg?

Ezekre a kérdésekre, nemcsak mint kereskedő, de mint termelő is választ várok.

A garatüreg

a légzőutak megbetegedéseinek bárárti útja. Ha a fertőzéstől védekezni akar, használja az orvosilag elismert **Paufiavin-pasztillákat.** — Megakadályozzák a garatüregbe kerülő betegesgészirák növekedését, kellemes ízűek és nem ártnak a gyomornak. A legkiválóbb szaktudósok legjobban ajánlják. Gyógyszertárakban kapható 10044

Szenzációs reformok a berlini tőzsdén

Egész Németországban egyszerre tudják meg a kurzusokat — Telefonössze ültetés Newyorkkal és Buenos-Ayressel — Egészségesebbek lesznek a német bankmérlegek

Berlinből jelentik: A berlini tőzsdén, ahol most lényegesen több idejük van az embereknek, mint mult évben ilyenkor, sokan nézik érdeklődéssel a szakadatlan éjjel-nappal tartó építkezési munkálatokat, melyeket a tőzsde intézősége végeztet a tőzsdetáblán. A tőzsdét ugyanis teljesen modernizálják és már előkészítik a tőzsdeterem egyik oldalán az új árfolyamtáblát, amelyen ezentúl percről-percre ugyszólván minden árfolyamot külön vetítéssel fognak megjeleníteni. A fekete táblák, amelyekre krétával jelzik a kurzusokat, csak egyes kategóriákban maradnak meg és a terminált értékeket, mintegy hetven papírosztalvetítéssel dolgozó fényjelzős árfolyamtáblákon fogják leadni. Szó van arról, hogy a newyorki tickerek és a párisi Havas-gépek mintájára Berlinben és a vidéki városokban is speciális gépeket kapcsoljanak be a fényárfolyamtáblákhoz, úgyhogy abban a pillanatban, amikor a tőzsdeteremben megjelennek az árfolyamok, már egész Németországban ismeretesebbé válnak a kurzusok.

A berlini tőzsde áramfogyasztása annyira megnövekszik a vetítő árfolyamtábla bevezetése által, hogy az Industrie und Handelskammer, amelynek fenntartása alá tartozik a Kereskedelmi Felsőiskola, a Tőzsdetábla és a saját székháza, a berlini villanyteleptől nem tudott kellő mennyiségű áramot lekötni maga számára. A tőzsdei villamosárfolyamtáblák kedvéért tehát Golpából egy új magassági kábelt fektettek le, amely külön a tőzsde részére továbbít áramot, amit azután letranszformálva a tőzsdén használnak fel. Az új tőzsdei villamosárfolyamtábla-berendezést a Lorenz A.-G. és az Osram A.-G. szállítja. A berlini tőzsde modernizálásán kívül is a legnagyobb tervszerűséggel folyik és így a tőzsdéről nemsokára a világ legtávolabbi pontjaival is telefonösszeköttetést lehet majd kapni. Rövidesen megindul a telefonforgalom Newyorkkal, s folynak a kísérletek a Berlin-Buenos-Ayresi telefonforgalom bevezetése irányában. Berlinből egy háromperces beszélgetés Berlin és Newyork között 16 fontba, azaz 321 márkába kerül. A Berlin-Moszkva-i telefonforgalmat csak politikai okokból nem lehetett eddig bevezetni.

Most tartották a berlini bankok a mérlegmegállapító üléseket s a kiszivárgott hírek szerint az elmúlt év nem volt kedvezőtlen a bankokra. A dividendák nagyjából a múltévi magaslaton fognak maradni, némely bank azonban presztizs szempontból osztalékemelésre is gondol. Azok a mérlegtételek, amelyek a múltévi jelentésekben mint rekordadatok szerepeltek, erre az évre is megmaradtak, úgyhogy a bankok a tavalyi számokat, amelyeket általában felduzzadtak ítélték, nagyjából tartani tudták. Az értékpapírpiac volt a múltévben a legbizonytalanabb faktor. Az első hónapokban a forgalom az előző évi sokszorosára emelkedett, majd a májusi krach után novemberig a legnagyobb depresszió következett el. A forgalom végérvényben az előző évi forgalom felén mozog s az értékpapírpiac csökkenése nemcsak az értékpapírpiacra, hanem a bankok nosztroizálataira is vonatkozik. A záloglevélpiac teljesen elhagyatott volt hónapokon át. Az utolsó hónapok élénkebb üzlete nem tudja kiegyensúlyozni a múlt év végén beállott stagnációt.

A tőzsdetáblát lanyhaságáért azonban bőségesen kárpótolja a bankokat a folyószámla-üzlet hatalmas megnövekedése. Az ipar és kereskedelem kitűnő foglalkoztatottsága rendkívül mozgalmassá tette a hitelpiacot. A jó konjunktúra folytán a betétállomány bőségesen növekedett és bizonyos időpontokban a külföldi kölcsönök is bőségesen álltak a bankok rendelkezésére. Ez azonban ter-

mészetesen nem a kölcsönökre vonatkozik, hanem a nagyrészt hathónapi lejáratra kínált pénzekre. A külkereskedelmi forgalom élénksége folytán a külföldi kereskedelmi pénzügyek is rendkívül megnövekedtek. A folyó üzlet élénksége folytán kedvezően alakultak a bankok jutalék- és kamatbevételei.

Ez azonban kizárólag a forgalom emelkedésének köszönhető, mert a jutalék és kamattételek általában alacsonyabbak voltak, mint az előző évben. Ami a kiadásokat illeti, a bankok költségei erősen megnövekedtek, mert különösen a múltév elején — az értékpapírpiac megerősödése folytán — a túlságos erélyes személyzeti leépítés után ismét új munkásokat kellett alkalmazni. A személyi kiadások a tavaszi tarifaemelés folytán

Jó eredményt ért el 1927-ben a csehszlovák külkereskedelelem

Prágából jelentik: A csehszlovák külkereskedelelem mult évi adatait még nem lehet pontosan analizálni, mert a klasszifikáció még nem tekinthető át, de általános ítéletet már most is alkothatunk magunknak róla. Ez az ítélet bizonyos fokig kedvező és ha az ember tárgyilagoss, akkor megállapítható, hogy a mult évi külkereskedelelem jó átlagosnak felel meg.

1926-tal szemben az ünik fel elsősorban, hogy a külkereskedelelem a maga teljességében megnövekedett. Míg abban a kritikus 33 milliárd koronát tett ki, 1927-ben ez a szám 38 milliárdra emelkedett. Egy közelebbi analizis azt mutatja, hogy a behozatal két és fél milliárd, a kivitel kétfő és egy negyedik milliárdal emelkedett, ami azt jelenti, hogy a termelésben a foglalkoztatás jelentékenyen növekedett.

Ezért emelkedett a nyersanyagbehozatal is és pedig 7.2-ről 8.5 milliárdra. Másrészt a kész ipari termékek külkereskedelme nagymértékben bővült és 10.8 milliárdról 13.2 milliárdra szállt föl, 1926-tal szemben tehát feltétlenül nagy haladás állapítható meg és egyben az is, hogy az ipar teljes súlyával ugy minőségileg, mint mennyiségileg aktív szerepet játszik a kereskedelmi mérlegben. A nyereséget tekintve azt látjuk, hogy az elmúlt esztendő ebben az irányban a kvantitás mögött visszamaradt. Ezt a nagy vállalatok mérlegeredményei is bizonyítják, de ezenfelül a statisztikák és egyébként maga a mult évi kereskedel-

emelkedtek, az általános terhek pedig az adózás emelkedése következtében. Ügyfelek veszteségei folytán károsodás nem érte a bankokat, úgyhogy erre a célra nagyobb leírásokat nem kellett eszközölni.

Általános becslések szerint a külföldi pénzek a »Hitelezők« oszlopban ebben az évben átlagban 30—50 százalékkal magasabban szerepelnek, mint az előző évben. A külföldi pénzeket a bankok legnagyobb részben az ipar és kereskedelem rendelkezésére bocsátották, úgyhogy az adósság számlájának átlagban 50 százalékos emelkedését várják. Az elfogyasztott forgalma is lényegesen nagyobb az előző évinél. A devizakölcsönzés szintén igen magas, mivel a 10 százalékos márkakölcsönökkel szemben ezek lényegesen olcsóbbak voltak és devizát már 7.5 százalékkal is lehetett kölcsönbe kapni.

A pénzpiac kedvező helyzete folytán a fordulónapon általános vélemény szerint kedvező lesz a bankok pénzügyi helyzete és a mobilitásuk kielégítő lesz. Az 1926-os kedvezőtlen év után átlagban egészségesebbek lesznek az 1927-es év német bankmérlegei.

mi mérleg is. A kereskedelem és az ipar gépezete újra megindult, a termelés kapacitást nagyobb mértékben használják ki, mint eddig, de a pénzben kifejezett eredmény még eddig nem mutatkozott kellőképpen. A nagyobb termeléshez a nagyobb haszon is kell, hogy csatlakozzék. Ha a válságos 1926-os év előtti évekre tekintünk vissza észrevehetjük, hogy Csehszlovákia gazdasági élete 1927-ben a válság után a régi jobb évek adataihoz tért vissza. 1924-ben a behozatal 15.8, a kivitel 17 milliárd, a külkereskedelelem forgalma tehát 32.8 milliárdot, tett ki. 1925-ben a behozatal 17.6 milliárd, a kivitel 18.8 milliárd volt, az össziforgalom tehát 36.4 milliárd. Ebből láthatjuk, hogy ezek a számok az 1927-es behozatali és kiviteli számokhoz igen közel állnak.

Egyelőre csak arra van alkalmunk, hogy a kivitt és behozott áruk értékét hasonlítsuk össze, a mennyiséget nem. Így tehát egy igen fontos külkereskedelmi tényezőt nem tudunk lerögzíteni: a mennyiség és az érték egymáshoz való viszonyát. Azonban annyit már megállapíthatunk, hogy a mult évi árak alacsonyabbak, mint előbb voltak.

Az országokat tekintve meg kell állapítani, hogy a csehszlovák iparnak sikerült a földi piacokat erősen kiépíteni. Németország az egész csehszlovák export egy negyedét vásárolja és viszont a csehszlovák behozatal egy ötödét szállítja. A többi ország emögött természetesen messze visszamarad.

Új hossz a gyémántpiacon

Amerikában óriási briliáns-tröszt alakult

Hatalmas szenzációt keltett a mult esztendőben a világ gyémántpiacának váratlan és pánikszzerű letörése. A gyémántkrach közel félesztendeig tartott, anélkül, hogy valami kivezetőutat lehetett volna belőle találni. A világ gyémánttermelésének nagy részét ugyanis oly nagy volt és a termelés oly intenzitással folyt a válság ellenére is tovább, hogy senki sem tudta megállapítani, hol fog megállni a gyémánt árlemorzsolódása. A válság megoldását azonban a mult esztendő vége mégis meghozta. A hatalmas indiai gyémánttröszt, mely Londonban székel, már régebben tárgyalásokat folytatott a délafrikai hatalmas gyémántbányákkal és a termelésnek törvényes uton való rendezését proponálta. A délafrikai bányák hosszú ideig elzárkóztak a gyémánttermelésnek törvényes korlátok közé való szorításától. Az indiai gyémánttröszt azonban az elzárkózás ellenére is keresztülvitte akarát, amely kétszázalékosan talpraállította a gyémántpiacot. El-

fogadtatta ugyanis az ugynevezett South African Diamond Act-ot, mely szabályozza a délafrikai bányák termelését és a mindenkorit produkciót a világkészletek nagyságához és a világfogyasztás méreteihez szabja. A South African Diamond Act-nak hatálybalépése mintegy varázsütésre megszüntette a gyémántválságot és a gyémántárak ugrásszerűen kezdtek el emelkedni. Ezelőtt félesztendővel a gyémánt alig 40%-át érte egykori értékének, míg most az 1913-as árbázishoz viszonyítva a gyémánt árvesztése alig 20%, és minden remény meg van arra, hogy a gyémántárak továbbra is emelkedni fognak.

A gyémánt áremelkedésével egyidejűleg a briliáns helyzete is teljesen megváltozott. Jelenleg rendkívül kereslet van briliánsban, melyet különösen fokoz az a körülmény, hogy az a nagy briliánsfelvásárló tröszt, melynek létesítését amerikai, angol és hollandi tőkések már másfél esztendővel ezelőtt elhatá-

rozták, a megalakulás küszöbén áll. A mintegy 10 millió dollár alaptőkével megalakuló briliáns-tröszt célja az, hogy felvásárolja az Európában található leg szebb briliánsokat és azokat Amerikába szállítsa. Tudvalevő ugyanis, hogy Amerika ma a briliánsnak és az összes hibátlan drágaköveknek jóformán egyedüli vásárlója, ahol a drágaköveskedők egy-egy szép kőért fantasztikus árakat tudnak elérni. Az International Diamond Companyban (így hívják az új alakulatot) a drágaköveskedelelem szempontjából számbavehető európai országoknak is egy-egy képviselője fog helyet foglalni. Az Internationale Diamond Company létrehozója és előreláthatóan teljhatalmu vezetője, M. C. Harley, Amerika leggazdagabb és legzseniálisabb drágaköveskedője.

Megalakult Szomborban a dunai vashid-építő r. t.

Legelőször a bezdán-batnai vashidat építik fel

Szomborból jelentik: A minisztertanács — mint jelentettük — a Bezdán-Batina és Palánka-íloki vashidak megépítésére 49 évi koncessiót adott ki azzal, hogy az építést illeti a vámszedési jog ezalatt az idő alatt. A koncessio tulajdonosa vasárnapi a megyeháza üléstermébe meghívta Szombor és az érdekelt vidék reprezentánsait, akiknek bemutatta a koncessiót és annak feltételeit.

Eredetileg az volt a terv, hogy mindkét hidat egy részvénytársaság fogja felépíteni, de a nagy érdeklődés miatt és hogy gyorsabban menjen az építkezés, Alsó- és Felső-Bácska, Baranya és Szerémség külön érdekeltségeket kívántak alkotni. Így a Palánka-Íloki között felépítendő hid alakuló közgyűlést külön tartják meg Palánkán.

A bemutatott alapszabálytervezet szerint a délelőtt megkezdett alakuló ülést d. u. 2 órakor folytatták és az alapszabályokon történt némi változtatás után kimondta megalakulását és az alapítók: Kličin Mita tartományi választmányi elnök, Jung Márton földbirtokos Gakova, Udiczki Szvetozár tartományi képviselő Szubotica, Dr. Palásthy Ödön ügyvéd, tartományi képviselő Szombor, Dr. Grgurov Stoján orvos Szombor, Veigand Lovra gyáros Szombor, Kőlb Ferenc kereskedő Batina, Varga János földbirtokos Batina, Dr. Zganec Vinkó ügyvéd Szombor, Veszelinovic Milorad volt kormánybiztos Szombor, Kovács Ágoston szövetkezeti vezető Szombor, Dr. Tomics György volt szombori polgármester, Izsák Rudolf kereskedő Szombor, Dr. Medakovic Gruja tartományi főtitkár, Gragyanszki Péter tartományi főmérnök, Dr. Michels Antal mérnök Temerin, Branovacski György kereskedő Szombor, Pázmány István földbirtokos Bezdán, Dr. Doljanin István ügyvéd Szubotica, Krozin Zlatoje inspektor, a földmívelési minisztérium vizrajzi osztályának főnöke, Dr. Radics Lázár ügyvéd, volt alispán, Horváth Sándor földbirtokos megbizattak a további ügyek vezetésével és a részvények kibocsájtásával azzal, hogy 60.000 drb 500 dinár névértékű részvényt bocsássanak ki, de többet, mint ennek 25%-át nem szabad külföldi érdekeltségűeknek elhelyezni. Az alakuló gyűlés határozatilag kimondotta, hogy minden részvénytulajdonos köteles részvényenként 50 din. alapítási költséget fizetni és első részletben egyenként 100 dinárt, míg a fennmaradó 200—200 dinárt három illetve hathónap után kell befizetni a Szerb Bank szombori fiókjához és a befizetett alaptőkét másra, mint a hid felépítésére fordítani nem szabad.

A hid megépítése kereskedelmileg és gazdaságilag igen fontos, mert a hid Bácskát, Baranyát és a Szerémséget közvetlenül köti össze. A befolyt átkelési díjakból a részvényesek kifizető osztalékra számíthatnak és a koncessio lejártával teljes egészében visszafizetik a részvénytőkét. Maga a tartomány és hadügyminisztérium többmilliósi részvényjegyzést helyezett kilátásba és az érdekelt községek is igen tevékeny részt vesznek a jegyzésekben.

A hid megépítése pályázat után fog megtörténni és ha az időjárás kedvezni fog, a hidat már 1929-ben átadják a forgalomnak.

A lira stabilizációja nagy tőzsdei átértékelést idéz elő

Rövidesen bekövetkezik a krach az olasz tőzsdén

Milanóból jelentik: Mint ismeretes, az idei karácsony nem váratlan, de kellemes ajándékkal lepté meg az olasz publikumot. A pénzügyminiszter megszüntette a lira kényszerárfolyamát. Az új dekretum annyit jelent, hogy 100 papírliráért a Banca d'Italia 7.919 gram szinaranyat ad, illetőleg megfelelő aranyparitáson álló valutát: fontot, dollárt, vagy svájci frankot köteles adni.

Az ilyen módon stabilizált lírával a fontot 92.46-al, a dollárt 19-el, a svájci frankot pedig 3.65-el kell fizetni. Az arany a papírlírával szemben 366-nak felel meg.

Tulajdonképpen az 1927-es évben három nemzet stabilizálta sikeresen valutáját. Ezek Olaszország, Franciaország és Belgium, míg a negyedik, Lengyelország nem tudta a zlotyot ott stabilizálni, ahol akarta — a svájci frankkal paritásban.

Az előbb említett három ország között a francia stabilizáció nem dekrétum, hanem egyszerűen faktum, amennyiben 1 font, hosszú hónapok óta, 124 francia frankért kapható és ha a készletétől kezesség, vagy aranyalpra való áttérés nincs is meg papíron, valóságban ez mégis létezik, mert a frank kurzusa ismétlenül sziklaszilárdan áll a nemzetközi relációban.

Belgium egyszerűen devalválta frankját és ezáltal mindenesetre elkerülte azt a rettenetes krizist, amely a defláció megállításaival kapcsolatban átmenetileg Olasz- és Franciaországban előállt.

Természetesen a helyzet Franciaországban és más Itáliában. A francia pénzügyi helyzet felettébb komplikált. A háborús adósságok még rendezetlenek, amennyiben Franciaország ezek rendezését szorosan a Dawes-terv szerint eszközölendő német reparációs fizetésekhez kötötte, addig Olaszország háborús tartozásait úgy Amerikával, mint Angliával szemben végleg rendezte és így ezek a tételek az immár stabilizált lírával fizetési mérlegében semmiféle változást, vagy meglepetést nem hozhatnak. Európa valamennyi számottevő legintézeté hitelt nyitott a Banca d'Italia-nak és szimptomája a bizalomnak.

Nem kevesebb, mint 160 millió dollárt tesz ki az az összeg, amelyet az olasz kormány különböző városi kölcsönök formájában igénybe vett. 140 millió (dollár) az az összeg, amely az olasz ipar rendelkezésére állott és pedig:

Villamos vállalatok	80,000,000	dollár
Hajózási vállalatok	22,200,000	>
Automobilgyárak	10,000,000	>
Bányák	10,000,000	>
Textilipar	7,000,000	>
Chemiai gyárak	6,000,000	>
Gumigyárak (Pirelli)	4,000,000	>

Az így lekötött és folyósított dollárösszegeket azonban a pénzügyi kormány rendelkezése folytán nem folyósították közvetlenül az érdekelt vállalatoknak, vagy városoknak, hanem a Banca d'Italia pénztárába futottak be, mely azokat a napi (urzuson átszámítva), irta jóvá a hitelt igénylőknek, ezáltal is aranytartalékait gyarapítva. A kifizetések azután az igénylőknek megfelelően történtek, a devizaközpont teljes kontrollja mellett, idegen valutában való fizetés esetében.

És mi volt a stabilizáció közvetlen hatása a tőzsdére?

Míg a szigorúan titokban tartott stabilizációs nap előtt a tőzsde nagyfokú tartózkodást mutatott, addig, már az első napon valóságos kiugrottak egyes részvények. Elsősorban természetesen a jegybank, a Banca d'Italia papírjai, melynek 1000 lira névértékű részvényeire annak idején 800 lírát fizettek be. E papírok a stabilizáció előtt 2100 lírán, ma 2550 lírán állanak. Mután a papírok legalább is 800 aranylírát érnek ma is, könnyű kiszámítani, hogy ebben a papírban még leginkább is 400 lira »marge» van, a la hausse.

Rendkívül emelkedtek a villamosvállalatok részvényei is (Edison, Seso, Adamello Unes, Vizzola), mely papírokat Amerika nagyban vásárolja.

Jól állanak a műselyemgyárak papírjai is, különösképpen a Chatillon-részvények, melyek minden emelkedésük ellenére még hallatlanul olcsók (circa 150

lira, míg 4 évvel ezelőtt 385 lírán lettek kibocsátva és egészen 880 líráig mentek fel, minimális kurzusuk 80 lira volt).

A selyemhulladékokat feldolgozó Casami di Seta is elsőrendű papír, nemcsak

Hirek a nagyvilágból

Szovjetország élelmiszerüzletét nyitott Párisban. Párisban megnyitották a szovjetkormány első üzletét, amely élelmiszer eladásával fog foglalkozni. Az organizációt és az üzlet vezetését a párisi orosz kereskedelmi képviselő vette át. Az oroszok ilyen módon akarják exportelkeiket az európai nagyközösséggel megkedveltetni és az exportot növelni. Az új orosz üzletben kicsernyben és nagyban kaphatók az orosz élelmiszeripar összes produktumai, valószínűleg igen olcsó áron. Az orosz kereskedelmi képviselő nagy forgalomra és különös sikerre számít, amit a kísérlet eredetisége némileg indokol is.

Németországban már kiállításra látható az új Ford-autó. Hónapok óta izgalommal várja az európai autópár és a nagyközönség az új Ford-modell bemutatását, amely új korszakot jelent az autópárban. Az új modell megérkezett Berlinbe és január 20-ika óta megtekinthető. Külsőleg tényleg felismerhetetlenül jól fest az új Ford és a legolcsóbb kivételben 3.200 márkába (negyvenháromezer dinár) kerül, egyelőre azonban nem szállítható, csak előjegyzéseket fogad el a Ford-képviselő.

Lengyelország belépése az európai acékkartellbe újra aktuális. A sok eredménytelen tárgyalás után ezúttal ismét Luxemburgba utaznak a lengyel vasművek kiküldöttel, hogy az európai kartellben résztvegyenek. Ezelő tudvalegyően a kvótakérdésben nem jutott a kartell megegyezésre, miután Lengyelország követeléseit a többi résztvevő államok túlmagasan találták. A lengyel kormány rendelkezése az utóbbi hónapokban olyan mértékben eszkendtek, hogy a lengyel vasművek szindikátusa már hajlandó a kívánt kvótát olyan arányban mérsékelni, amint azt az európai kartell kívánja. A lengyel vasutak nagy rendelkezése, amelyre a lengyel vasművek egy év óta várnak, nem következtek be és ugylátszik, nincs is remény, hogy azokat a lengyel vasgyárak rövidesen megkapják. Érdeklőkörök nagy meglepetéssel fogadták a lengyelek új akcióját.

Frankfurtban tartják meg az első német textil- és ruházati nagyvásárt. A frankfurti tavaszi vásárral egybekötve ez évben rendeznek először Németországban külön textil- és ruházati kiállítást. Ez alkalommal alkalmas ad a vásár vezetősége a német textil- és ruházati iparnak, hogy elsőrangú áruát a külföldi nagyközönségnek bemutassa. A textilkiallítás »Deutsche Qualitätsmarken im rechten Licht» névvel április 15-ikén nyitják meg és tíz napra tervezik.

Anglia centralizációjával kísérli meg az acélexport támogatását. Miután az angol acélpár eddigi propagandája nem hozta meg a kívánt eredményt, az érdekelt körök új eszközökkel kísérlik meg az angol acélexport fejlődését. Elsősorban az export centralizációjáról van szó, amit úgy akarnak keresztülvinni, hogy az összes külföldi rendelések egy központi organizáció kezébe kerülnek, amely a kvóta felosztásáról gondoskodik. Ugyanacsak ez a központi iroda tenne ajánlatot külföldi érdeklődőknek lehetőleg olyan olcsó áron, hogy a rendelést az angol ipar kapja meg. Az esetleges veszteségeket, amelyek ilyen módon gyakran előfordulhatnak, a kvóta arányában az egyes gyárak közösen viselik.

spekulációra, de befektetésre is. (1600 lírán állottak, ma 830), míg tartózkodóbb a publikum a textilgyárak részvényeivel szemben, ami részben indokolt is, az új szituáció folytán előállott átmeneti exportnehézségeket tekintve véve.

Nehéz problémák várnak még Olaszországban megoldásra. Az árak még magasak a stabilizált lírához viszonyítva és itt is előbb-utóbb be kell állania a nagy »krach»-nak.

Az elektrifikálási program miatt lemond az osztrák szövetségi vasutak elnöke. Bécsi jelentés szerint dr. Günther, a szövetségi vasutak elnöke a közeljövőben lemond állásáról. A lemondás oka kétségkívül az elektrifikálási munkálatok megszüntetésével van összefüggésben. Dr. Günther utódjául Sedlak és Tasig igazgatókat emlegetik.

A francia jegybank ismét leszállította a hivatalos kamatlábat. Párisi jelentés szerint a »Banque de France» újabb diszkont-mérséklésre kényszerült, miután a pénzpiac helyzete 4%-os kamatlábat sem indokolt meg. A nagy pénzösség változatlanul tart a párisi piacon, úgyhogy a privátdiszkont a három százalékot sem éri el. Miután ez a nagy differencia lehetetlenné teszi a jegybank politikájának érvényesülését a francia pénzpiacra, a Banque de France vezetősége arra törekszik, hogy a hivatalos és a privátdiszkont közötti árkülönbséget megszüntesse. Amennyiben erre más mód nem lesz, akkor a francia jegybank valószínűleg a mos-

tani 3 1/2 %-os diszkontot 3 %-ra fogja mérsékelni.

Törökországban ipari statisztikát készítenek. A legutóbbi törökországi népszámlálás adatait még nyilvánosságra sem hozták, máris nagyjelentőségű határozatot hozott a kormány, amely az ipari üzemek számának megállapítására vonatkozik. A statisztikai adatok erre vonatkozólag a mai napig teljesen hiányoznak, úgyhogy a kormány rendelete igen nagy jelentőségű az egész török gazdasági élet számára. Az összes kis- és nagyipari üzemek számára megállapítása után Törökország számára könnyebb lesz a kereskedelmi politika helyes irányának megállapítása.

Légiforgalom Európa és Argentína között. Párisi jelentés szerint március hó 1-én megindul a rendszeres légiforgalom Európa és Argentína között. A koncessziót egy francia társaság már meg is kapta és az előkészületek az első utra lázasan folynak. A rendszeres légiforgalom Európa és Argentína között a légi postaforgalom felvételét is jelenti, ami kereskedelmi körök számára nagy előnyt jelent.

A luxemburgi kormány részvétele az elektrifikálási program keresztülvételében. A luxemburgi kormány felhatalmazást kapott egy huszonötmillió frank összegű kölcsön felvételére, amellyel részesevé fog vállalni annál a részvénytársaságnál, amely a luxemburgi elektrifikálási program keresztülvételére alakul. A huszonötmillió frankos részesevé mindenesetre nagy befolyást biztosít a kormány számára, azonban egy nagy hátránnyal is jár, miután hat évig semminemű kamattal vagy nyereségrészesedést nem nyújt az új részvénytársaság.

BELFÖLD

Uj német konzulátus Jugoszláviában. A német külügyminisztérium ez évi költségvetése szerint tíz új konzulátus létesítése van tervbe véve, hogy ezzel Németország nemzetközi kapcsolatait intenzívebbé tegyék. Leginkább Amerikában és Ázsiában azokban az országokban létesítik az új konzulátusokat, amelyekkel Németország kereskedelmi forgalma az utóbbi években különösen fejlődött. Az egyetlen új német konzulátus Európában Szkopljében lesz.

A jugoszláv posta két millió aranymárkás beruházása. A jugoszláv postaügyi minisztérium két millió aranymárkás rendelést készült a német ipar számára juttatni, amely összeg megfelel a postaügyi minisztérium ez évi jóvátételi kvótáinak. A rendelés összeállításán most dolgozik a minisztérium. Elsősorban új vasuti postakocsikat és autókat, azonkívül telefonberendezéseket és kábelt fog rendelni a jugoszláv posta.

Uj gyáralapítás a jugoszláv vasiparban. Bécsi jelentés szerint Ausztria egyik legnagyobb csavargyára Jugoszláviában fióktelepet létesít, miután a jelenlegi vámtételek mellett az import elháríthatatlan nehézségekbe ütközik. A jugoszláv vámtarifa súly szerint határozza meg a csavarárak vámját, úgyhogy az olcsóbb minőségű áru és a nagyobb csavarok vámjá aránylagosan oly magas, hogy szükséges volna a vámtarifa erre vonatkozó szakaszainak megváltoztatása. Hír szerint a mostani kereskedelmi tárgyalások folyamán Ausztria kérni is fogja ezeknek a vámtételeknek megváltoztatását, azonban aligha kerül a sor ilyen elvi határozat megváltoztatására. Hogy Ausztriában mennyire nem remélik ennek a vámtételnek a megváltoztatását, bizonyítja az új gyáralapítás Jugoszláviában.

Az állami Jelzálogbank huszmillió fontos kölcsöne. Beogradból jelentik: Az utóbbi időben a beogradi lapok több ízben arról adtak értesítést, hogy Gyuricsin Vojin az állami Jelzálogbank igazgatója már régóta Londonban tartózkodik és az állami Jelzálog Bank részére egy nagyobb font-kölcsönt akar lekötöni. Gyuricsin ötmilliárd dináros

kölcsön felvételéről tárgyal és reméli, hogy a tárgyalásait siker fogja kísérni. A kölcsön huszmillió font sterlingről szólna vagyis ugyanannyiról, amennyit a pénzügyminiszter szeretne Londonban felvenni. Montekarlóbi származó értesülés szerint Markovics Bogdan pénzügyminiszter már el is utazott Londonba, hogy a kölcsön feltételeit aláírja. Gyuricsin igazgató londoni tárgyalásainak ugyanolyan nehézségekkel kell számolnia mint a pénzügyminiszternek, mert a Seligmann-csoport, amelytől az állami Jelzálogintézet az elmúlt esztendőben kölcsönt vett fel, nem hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy opciós jogát ingyen átengedje. Az állami Jelzálogintézet abban az esetben, ha a kölcsönt megkapja, akkor az államnak és különösen a közlekedésügyi miniszternek nagyobb hiteleket bocsátana rendelkezésére és főleg a vasuti építési munkákat finanszírozná.

Konjunktúra a jugoszláv fapiacon. Beogradból jelentik. A jugoszláv fapiacon erős konjunktúra észlelhető. Spanyolországból, Magyarországból, Görögországból tömegesen érkeznek megkeresések és különösen nagy az érdeklődés a jugoszláv bükffa iránt. A jugoszláv fakonjunktúra különösen a talpa üzletben ért el nagyon szép eredményeket.

Megváltoztatják a Blair-törvényt. Beogradból jelentik: A minisztertanács elhatározta, hogy a Blair kölcsönről szóló törvényt meg fogják változtatni. A megváltoztatott törvény kimondaná, hogy az adriai vasutvonalat Beograd—Topola—Kragujevac—Raska—Mitrovica—Podgorica—Kotor irányában kell felépíteni, nem pedig Beograd—Visegrad—Kotor lenne a vasutvonal. A minisztertanács azonkívül még elhatározta, hogy sürgősen megkezdi a Beograd—Lazarevac—Valjevo—Loznica—Tuzla—Banjalukából—Splitbe vezetne. Természetesen a Blair törvény megváltoztatásához a Blair-csoport hozzájárulását is el kell a kormánynak nyerni, mert az ő hozzájárulásuk nélkül a törvény nem változtatható meg.

Készül a vasutak kommercializálása. Beogradból jelentik: A vasutak kommercializálásával foglalkozó szűkebbtagu bizottság már befejezte a munkálkodását. A bizottság egy újabb javaslatot dolgozott ki, amelyet át fognak nyújtani a közlekedésügyi miniszternek tanulmányozás céljából. A bizottság javaslata szerint a vasutak kommercializálását ugyan olyan szempontok szerint hajtánák végre, ahogy azt a kommercializálást a monopolizagatóságnál, a postatakarékpénztárnál és az állami Jelzálogbanknál már megvalósították. A vasutagzatóságnak meg lenne az autonómiaja és kölcsönöket vehet fel százmillió dinár erejéig. A vasutakat egy tizenkéttagu bizottság vezetné, a mely bizottságban öt vasutas lenne.

Bortözsde Vrsacon. Vrsacról jelentik: A vrsaci német bortermelőket legutóbbi gyűlésükön elhatározták, hogy széleskörű akciót indítanak egy Vrsacon felállítandó bortözsde érdekében.

Szentán Szent Száva napján egész nap nyitva tarthatók az üzletek. Szentáról jelentik: A kereskedelmi egyesület kiküldöttei kedden megjelentek a rendőrfőkapitányságon és megkérték Vorigics Szilvákó főkapitányt, hogy pénteken, amikor a hetipiacot is tartják Szentán, egész napra engedélyezze az üzletek nyitva tartását, valamint a hetipiacot. A főkapitány a kereskedők kérésére:

Megszűnt a Tamis Beogradban. Beogradból jelentik: A beogradi városi közgyűlése megszüntette a Tamist. A Tamis a Vajdaságban ismeretlen fogalom és abban állott, hogy a kávé őrlését a város minden esztendőben bérbe adta, illetőleg csak egy cégnek volt szabad Beogradban őrlőt kávét árusítania. A Tamis monopoliumát minden esztendőben más és más cég kapta meg, ami miatt a beogradi kereskedőknak sokat panaszkodtak. Most végre levették a napirendről ezt a kérdést és a város egyszer és mindenkorra megszüntette a Tamis monopoliumát.

Készül a munkaidőről szóló rendelet. Goszár Andrej szociálpolitikai és Szpáho Mehmed kereskedelmi miniszter szerdán a kereskedelmi és a szociálpolitikai miniszterium főtisztviselőiből

bizottságot küldött ki, amely kidolgozza az egész országra érvényes rendeletet az egységes munkaidőről. A rendelet a legközelebbi hetekben életbe lép.

A Narodna Banka 1927. évi üzleti eredménye. Beogradból jelentik: A Narodna Banka 1927-ben 114 millió dinár lisztá hasznót ért el, amely összegből az államra 42 millió dinár jut. Az 1927-es esztendőben 5 millió dinárt irtak le, mint kétes tartozást.

FILM

Veszedelemek ura

A Liffka-mozi új filmje

A *Veszedelemek ura* című film végre elűt az amerikai sémától. XIII. Lajos udvarában játszódik le és úgy a díszletek, mint a jelmezek egészen a legapróbb részletekig annyira korhűek, amilyen pontosságot eddig csak a német filmekből szoktunk meg. De ezentul is a rendezés megérezni King Vidor szakavatott kezét. A legjobb amerikai filmrendezők egyike King Vidor és most sem tagadta meg önmagát, művészi izlését és leleményességét.

A mese, ha nem is teljesen új, hanem variációja egy többször feldolgozott romantikus témának, izgalmasan érdekes és lebilincselő. Olyan filmszerűen dolgozták fel és különösen az utolsó felvonásaiban olyan mozgalmas és izgalmas a cselekmény, hogy már ez is biztosítja a teljes sikert, nem is szólva a művészi beállítási képekről és szép, tiszta felvételekről.

A film főszerepében John Gilbert hosszabb idő után végre megint teljesen egyéniségéhez illő szerephez jutott. Pérfias megjelenésén és színészi munkáján túl főképp azok a színdületes bravurok csodálatraméltóak, amelyekkel sok artístát, sőt még Douglas Fairbankst is felülmulja. Parivere Eleonor Boardmann ideálisan szép nő és arca minden érzést kifejez. A film többi szereplője is kitűnően oldja meg feladatát.

A Liffka-moziban esütörtöktől kezdve színrekerülő filmnek egész bizonyosan nagy sikere lesz a közönség legellentétebb izlésű rétegeiben is. (I. I.)

TÖZSDE

Zürich, jan. 25. (Zárlat.) Beograd 9.1375, Páris 20.41, London 25.3074, Newyork 519.20, Brüsszel 72.35, Milánó 27.485, Amszterdam 209.55, Berlin 123.80, Bécs 73.20, Szófia 3.745, Prága 15.385, Varsó 58.25, Budapest 90.80, Bukarest 3.20.

Szentai gabonaárak, jan. 25. A szerdai piacon a következő árak szerepeltek: Buza 312.50 dinár, tengeri morzsolt azonal szállításra 230 dinár, tavaszi szállításra 220 dinár, takarmányárpa 230 dinár, zab 21 dinár, rozs 290 dinár, köles 220 dinár, bab 330 dinár, heremag 1810 dinár, burgonya 180 dinár. Örlmények: 0-ás liszt 490 dinár, 0-ás g 490 dinár, kettes főzöliszt 470 dinár, ötös kenyérliszt 450 dinár, hetes 320 dinár, nyolcas 230 dinár, konkolydara 230 dinár, korpa 225 dinár.

Szombori terménytözsde, jan. 25. Buza bácskai vasut 315-320, rozs bácskai vasut 71-72 kilós 300-305, zab bácskai vasut 250-255, árpa takarmányi 61-62 kilós 240-245, takarmányi 63-64 kilós 250-255, tavaszi 65-66 kilós 275-280, új tengeri bácskai vasut 222.50-227.50, bab fehér nem válogatott 5-7 százalékos 325-330, fehér válogatott 360-365, liszt: Ogg 430-450, Og 430-450, kettes 415-435, ötös 385-405, hatos 325-345, hetes 265-275, nyolcas 215-225, finom korpa 205-210. Irányzat: búzánál szilárd, tengerinél: nyugodtabb.

Noviszdai terménytözsde, jan. 25. Buza: bácskai 77-78 kilós 2% 307.50-317.50, bánáti 78-79 kilós 2% 307.50-317.50. Rozs: bácskai 72 kilós 2% 295-305. Árpa: bácskai 65-66 kilós 270-280. Zab 250-260. Tengeri: bácskai 227.50-232.50, bánáti 227.50-232.50. Liszt: Ogg és Og 430-445, 2-es 410-425, 5-ös 390-405, 6-os 320-335, 7-es 260-270, 8-as 210-220. Korpa 210-220. Irányzat: állandó. Forgalom: 70 vagon.

Budapest gabonátözsde, jan. 25. A gabonátözsden az árlemorzsolódás tovább folytatódott. A kínálat úgy a határidő-

mint a készáru piacon mindenütt alacsonyabb árfolyamokat vetett felszínre. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza márciusra 31.64-31.70, zárlat 31.66-31.68, májusra 32.10-32.18, zárlat 32.14-32.16, októberre 29.66-29.78, zárlat 29.70-29.72, rozs márciusra 30.12-30.20, zárlat 30.12-30.14, májusra 30.12-30.14, zárlat 30.12-30.14, októberre 24.64-24.78, zárlat 24.66-24.68, tengeri májusra 26.06-26.14, zárlat 24.08-24.10, júliusra 26.60. A készáru piacon: Buza 30.15-32.20, rozs 28.85-29, árpa 26.75-27.75, sör-árpa 30-32.24, köles 22.50-23.50, tengeri 23.60-24.40, zab 27.60-28.25, repce 48-50, korpa 21.25-21.50.

Budapesti értéktözsde, jan. 25. Magyar Hitel 90.2, Osztrák Hitel 51, Kereskedelmi Bank 126.5, Magyar Cukor 207, Georgia 15, Rimamurányi 113.1, Salgó 76, Kőszén 837, Bródi Vagon 2.3, Beocsini Cement 278, Nasici 187.5, Ganz Danubius 176, Ganz Villamos 169.5, Atheneum 32.9, Nova 49.7, Levante 27.8, Pestü Hazai 231. Irányzat: lanyha.

A noviszdai tözsdetanács ülése. Noviszdáról jelentik: A noviszdai tözsdetanács Dungyverszki Gedeon elnöklété alatt szerdán délelőtt ülést tartott, melyen aktuális ügyeket tárgyaltak. A tözsdetanács tudomásul vette a beogradi tözsdeszövetség megalakulását. Elhatározták, hogy széleskörű akciót indítanak a forgalmi adó eltörlése vagy esetleg annak negyedére való leszállítása érdekében. Végül a tanács a tözsde tagjai sorába iktatta a nasici taninygár noviszdai képviselőt.

Vizállás

A noviszdai hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 238 (-6), Apatin 296 (-6), Bogojevo 288 (-4), Vukovár 236 (+6), Palánka 215 (-3), Noviszdai 212 (+4), Zemun 190 (-), Pansevo 170 (0), Szmederevo 270 (-1), Orsova 231 (-5). Dráva: Oszijek 70 (-6). Száva: Mitrovica 252 (-8), Beograd 130 (-4). Tisza: Szentá 84 (-2), Becsej 62 (-4), Titel 208 (0).

A TULSÓ PARTON

Claude Anet regénye (25)

Annyira bizott magában, hogy valamilyen ürüggyel — egyszer a közelben volt dolga, máskor a Bon Marchéből kijövet meglepte a záporosó — meglátogatott a lakásomon.

Otthon voltam és véletlenül egyedül. Amikor belépett, megremegtem. Hét óra; Mme V...t vártam, minden pillanatban jöhetett.

Nem is tudtam idegességemet teljesen palástolni. Madeleine észrevette. Mit képzelt, mit gondolt? Nem tudom, de szokott biztonságát elvesztette. Én visszanyertem hidegvéremet, úgy fogadtam Madeleinet, mintha látogatása a legtermészetesebb esemény lenne. Kezét megfogtam és el sem eresztettem, gyengéden szóltam hozzá! Furesa, gyönyörűséges izgalommal láttam azt az asszonyt, akit szerettem és kit most is szeretek, lakásom titokzatosságában. Nemsokára az ajtóhoz kísérttem, karommal átfogtam derekát de mint fivér, aki nővérét öleli meg.

Kétszer-háromszor órá gondoltam, amikor az ebédnél Mme V...vel ültem szemben, sőt kissé később is...

Egy hét sem mult még el és Madeleine ismét eljött. Mme V... azon a napon nálam reggelizett. Már veszélyessé vált mindkettőt a lakásomon fogadni. Madeleinet uzsonnával kínáltam meg. Magam készítettem el a teát, nem engedtem, hogy öreg gazdasszonyom zavarjon bennünket. Madeleine tekintete mindenhova követett. Tréfálkoztam vele kedvesen, gyengéden, azt az illuziót élte át, hogy ismét belevegült az életembe, boldog volt.

A diványt kerülte, egy alacsony karosszékbe ült, amelyet néhány órával előtte Mme V... választott ki magának. A véletlen helyben és időben ily közel hozta egymáshoz két barátnőmet,

és megéreztem, hogy Madeleine mennyivel drágább nekem. Kis vánkora ülve, melléje telepedtem. Beszélgetés közben a lábára figyeltem, milyen kivágott cipőléből a vékony selyemharisnyán át kivillant bőre. Vágy támadt fel bennem, hogy kezemet a lábára tegyem. Ellentálltam, de a vágy még követelőbben tért vissza, mert el akartam nyomni és kintözött. Ugy láttam, hogy ez a mozdulat Madeleineen való örökös uralmamát jelentheti, Madeleine az enyém, a történetek után is és szakításunk csak magam-engedélyezte vakáció volt. Még nem tudtam, hogy mit teszek vele, de megmutatom, hogy jogaim nem érvültek el. Ezt az okoskodást olyan következetesnek találtam, hogy mindjárt el is fogadtam és anélkül, hogy a beszélgetést abbahagytam volna, kinyújtottam a kezem és Madeleine lábára tettem.

Ez a váratlan mozdulat meglepte, de csodálatosképp nem húzta el a lábát, nem szólt, hogy vegyem el a kezem, úgy tett, mintha mi sem történt volna. Talán azt hitte, hogy akaratlanul, szórakozottságból nyultam hozzá és beszéd hevében nem is vettem észre, hogy egy megjegyzése csak emelhetné a tévedés fontosságát, hogy egyetlen szó is kényelmetlen, hamis helyzetbe hozna mindkettőnk. Ugy kell tennie, mintha ezt az incidenst észre sem vette volna és okosan megvárja — közömbösséget színlelve, míg elluzom a kezem.

A Madeleine és köztem levő érintkezés így tovább tartott mint gondoltam. Hajdani szeretők közt, ha kerülük is egymást, a test a legkisebb hívásra is erősen felfigyel. Ujjam hegyében éreztem Madeleine vérenek lüktetését. Parancsoló vágyat éreztem, hogy magamévá tegyem. Egy pillanatig haboztam, nem tudtam, hogy Madeleine osztja-e vágyamat. Talán az ő érzékei még nem szóltak meg. Talán jelentéktelen neki az, amit én a legmerészebb cirógatásnak érzek. Nem törődtem velem, kezem már csaknem végig siklott a selyemharisnyán, amikor hirtelen mozdulattal visszahúzta a lábát.

Ránéztem. Sápadtan, mereven rámszegzett

tekintettel beszélni akart, de nem tudott. Kezében egy kis selyemkendőt gyúrt és kintözött. Megismertem: Mme V...é volt. Madeleine megvizsgálta, megszagolta, mintha az abból kiáradó illat elárulhatta volna, hogy ki hagyta itt... Azután messzire ellökte magától, ezt mondván:

— Milyen utálatos!

Felállt, néhány lépést tett az ajtó felé. Ha távozni hagyom, szótlánul ment volna el, pedig égett a vágytól, hogy rámszútsa haragját és megvetését. Megállt, remélve, hogy alkalmat nyujtok neki a beszédre. Nagyon fiatal voltam, elvesztettem a fejem, fájdalma megindított, nem tudtam elviselni azt a gondolatot, hogy így menjen el, talán örökre. Mitévő lehettem a kintözött állapokban? Kocsi alá veti magát... a rue du Bac a Szajnához visz... sohasem láthatnám többé... Hozzászaladtam és nem tágitottam és a szoba közepére húztam. Itt kintört Madeleine, végighallgattam a leghevesebb, a legkeserűbb szemrehányásokat, amelyekkel egy önkívületben lévő asszony ilyen alkalommal eláraszthat. Madeleine beszélt így?

Sajnos, szerelmeseink a düh kitörésének pillanatában egy közös színvonara süllyednek, melynek mélységét a lehetetlenség és összefüggéstelenség adja.

Legmélyebben az sértette Madeleinet, hogy azt a »perszónát« ott fogadom, ahova ő járt és jár még. Hát én is csak olyan szemérmetlen vagyok, mint a többi férfi. Én, akiért mindent feláldoztam, akiért csaknem a lelki üdvösségét veszítette el, uccai nőt tettem meg helyetteséül. Mert csak uccai nő lehet ilyen tulerően illatos selyemzsebkendő. Visszatért a helyettes szóra. Vajjon helyettes volt-e? Nem volt-e a szeretóm már Madeleine előtt? Sőt talán vele egyidőben is? Amikor beszédjében ideért és elképzeltte ezt a sötét árulást, zokogni kezdett és egy kicsi szerencsétlen leányhoz hasonlított, akit megrohant a fájdalom, a bánat és várja, hogy vigasztalják.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR

Fájdalomtól összetörve, porig sújtva jelentjük, hogy a szeretett jó férj, apa és testvér:

Biermann Hugó

fakereskedő

f. hó 24-én éjjel, hosszú betegeskedés után, 47 éves korában elhunyt.

Drága halottunkat f. hó 26-án délután fél 3 órakor az Aleksandrova ulica 1. sz. alatti gyászszobából fogjuk eltömteni.

Subotica, 1928. január 25.

Aldás és béke hamvaira!

Fájdalmasan siratják **ösv. Biermann Hugó** szül. **Oppenheimer** amilla neje, Hedda leánya, **ösv. Biermann Jakaba** édesanyja, Rézsi testvére férjével Kalmár Jánossal, Béla fivére nejevel Beke Juliskával, **ösv. Biermann Mór**né szül. Robitsék Mariska sógornője, továbbá számos rokona és ismerőse.

Községi Előjáróság Sečenovo.

241/1928. sz.

Árverési hirdetmény

Sečenovo község (vršaci járás) előjárósága 1928. február 5-én d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árverés útján elad egy Clayton-Shuttleworth-gyártmányú 10 HP gőzkazánt.

Az árverési feltételek a községi előjáróságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Sečenovo, 1928 január 20.

722

Községi Előjáróság.

Kis szent Teréz szobrokat

ugy templomok, mint magánosok részére, valamint kis szent Teréz képeket a legszébb kivitelben a legolcsóbban szállítja

F. BACHINGER

képervező és aranyozó cég **SUBOTICA**
Aleksandrova ul. 13. 9933 B. Sudarevičeva ul. 34

Eladás

Berendezési kiállítás két közepes méretű malomból!

Sikszita, modern, 13 darab 2, 3, 4 és 6 részes. **Hengerszékek**, „Seck“, „Ganz“ és „Agelka“ féle, 20 darab, minden nagyságban.

Reform, kőjáratok, **transzmissziók** és különféle malomgépek

Féltabil és stabil gőzgépek 250, 150, 100, 80-40 P. S.

Gőzkazánok, modern 10-18 légkönyomás, minden nagyságban.

Diesel- és szivógázmotorok 150, 100, 80, 60, 40 P. S.

Minden jó állapotban, olcsón, új gépek is kaphatók

Gruber F. mérnök Novisad

Vojvodjanska ul. 13

Suboticára és környékére elsőrangú képviselőt keresünk

aki a gyárosoknál és nagyiparosoknál jól be van vezetve, elsőrendű üzleti kapcsolatokkal rendelkezik furó- és csiszológépek eladására. Szükséges tőke 10.000 dinár vagy ennek megfelelő biztosíték. — Ajánlatok WELTFIRMA jellegűre a nyilatkozat d. d. Zagreb, Gunduličeva 11. címre küldendők

721

Hölgyek figyelmébe!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy tavaszi modell újdonságaim beérkeztek. Szíves megtekintést kér vételeményes nélkül „T E S S Z A“ kalapszalagon. Bálakra, estélyekre a legmagasabb igényeket kielégítő művészi virágaim megérkeztek.

Mezőgazdasági és kerti magvak
száraz legjobban
SEVER & COMP.
Ljubljana 739
Kérjenek árjegyzéket!

Kitünő jó

fehér- és sillerbor

további kisüstön főtt törköly- és szilvapálinka

eladó

Királyhalmán,
közel az állomáshoz.
Tudakozódni lehet

Nojcssek Gézánál
SUBOTICA

K. KUDLIK
SUBOTICA

Angol acél (amburahurok) „Tigris“ védjeggyel való eladás nagyban és kicsinyben

Zongorák,
Hegedűk,
Cellók,
Fuvolák,
Harmonikák,
legnagyobb választékon és legolcsóbban

S. MACHNITZ
hangszeripartelepén.
An unovčeva ul. 1.
(Reich-palota mellett)

Minden újdonságot elővashat
havi 20 dinárért

a modern
kölesönkönyvtárban
Kifogástalan állapotban
antiquar könyvek féláron kaphatók

Antiquar könyvesbolt
Subotica, Pašičeva ul. 7.

Tejtermékek

Az újévől kezdve üzemünk kibővítése folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a teavaj, tejfel, túró, különféle trappista sajtok árait leszállíthatjuk.

I. Suboticián orosz tejcsarnok
a város közepén
V. I. J. ul. 29

240 dináros havi részletre

már kaphat elsőrendű keményfa hálószobát, hajlított széket, konyha-berendezést, íróasztalt és minden más bútort

BOTHE I EHRMANN D. D. ZAGREB LERAKATA
GUSTAV FISTER ml. SUBOTICA

VII. Fra Ješe trg 6

Barátok temploma mellett

KIRCHNER nagyteljesítményű gépei nélkülözhetetlenek

ugy fűrész- mint asztalosüzemben, bognár- és butorgyárakban, valamint az összes famegmunkálásoknál!

Legpontosabb munka, tökéletes eredmény, legnagyobb teljesítmény!

Beépített elektromotorokat
szijnélküli meghajtással

már 30 év óta gyártunk!

KIRCHNER & Co. AKT. GES.

Alapítva 1878

LEIPZIG O. 28.

Alapítva 1878

Szállítottunk 50 év óta
több mint 350.000 gépet

Fióközlet és nagy géplerakat Jugoszlávia, Csehszlovákia, Magyarország és Románia részére

KIRCHNER ERNŐ és TÁRSA BUDAPEST

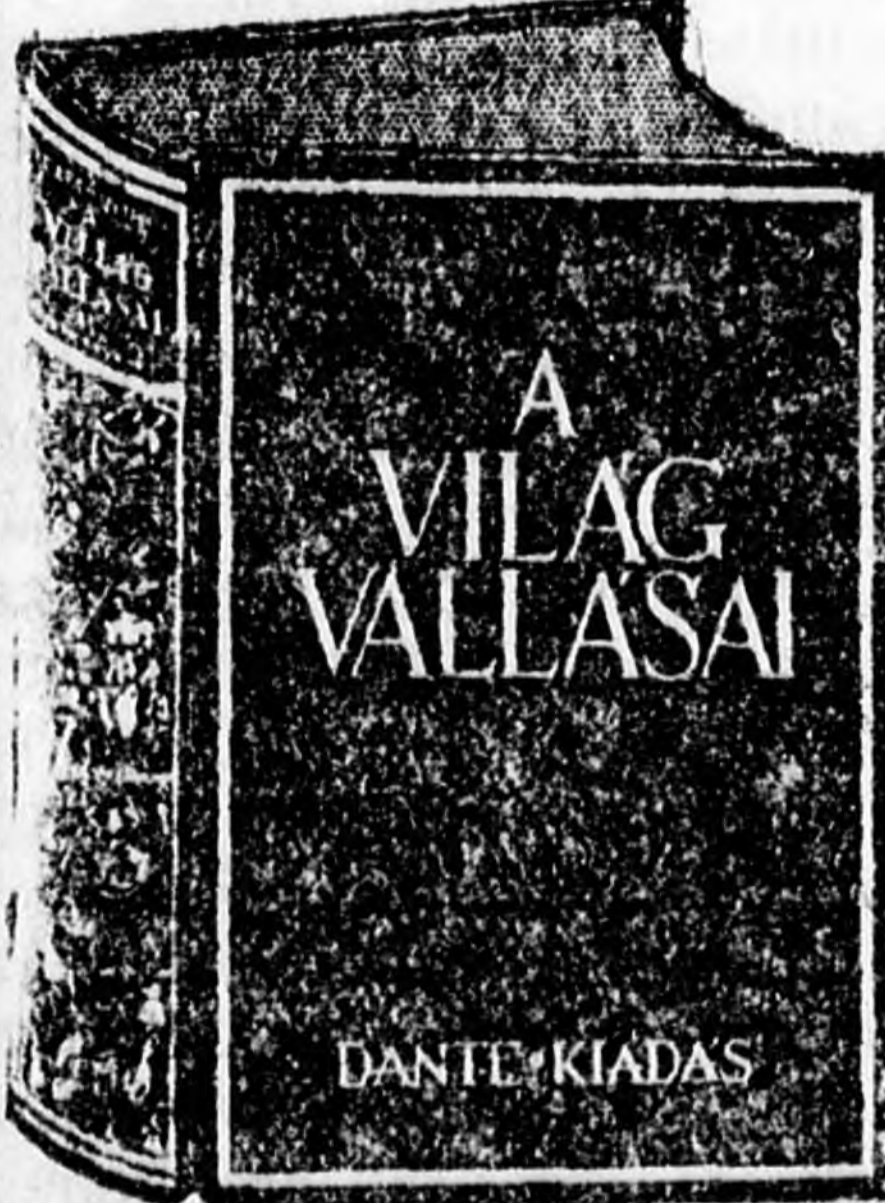
V., KOHÁRY-UT 4 — TELEFON: TERÉZ 228-85

Bővebb felvilágosítást nyújt képviselőnk:

Jellinek József Subotica, Vilsonova ulica 33

Olcso árak! Gyors kiszolgálás!
Előnyös fizetési feltételek!

DANTE-KIADÁS

Két hatalmas kötet közel 50 műmél-
lékkel és képpel. A két kötet ára
diszkötésben 500 dinár — havi
részlet 60 dinár

Megrendelhető

a

„Minerva“ nyomda könyvostályánál
Suboticián

Ingyen küldjük „A VILÁG VALLÁSAI“
pazar képes prospektusát. Vágja ki és küldje be az alanti szelvényt

„Minerva“ nyomda könyvostályája, Subotica postafiók 43

Kérem ingyen A VILÁG VALLÁSAI képes prospektusát

Hivatali cím és lakás

foglalkozás

olvasható

Komlótermelők!
Legmodernebb és legjobb

komlószáritóberendezéseket

gyártja **Braća Goldner, Subotica** Jugovića ul. 20

Telefon szám: 134.

Számos köszönnyilatkozat a vevők rendelkezésére áll.

Kérjen árajánlatot!

"AUTOMOBILIA"

FIAT autók képviselője és lerakata
Benzin- és olajállomás
Javitó-műhely
Garage

A legmodernebben felszerelt javító-műhelyben
autók general-javitása

amerikai **Duco-Du-Pont-lakozás** és kárpitozás

„Michelin” gummik ✕ „Varta” akkumulátorok
képviselője

FIAT autóalkatrészek és felszerelési
cikkek állandó nagy raktára az összes
FIAT-típusokhoz!

Szobotica, Skadarska ulica 7

A palički puti (Halbrohr-telep)
javító-műhelyünket is ide helyeztük át

Trón és szerelem

egyed. szám ára Din. 1-50, kettős szám ára Din. 3-
árban van megállapítva! Kapható minden újság-
árusítónál és könyvkereskedésben.

Ügyeljen fenti árainkra! Reklamációkat és ren-
de'éseket intézze:

MEDJUNARODNI

Prometni, Novinski i Oglasni Zavod d. d.
Zagreb, Beograd, Subotica, Split
a regény S. H. S. állambeli vezérképviselőéhez

A kávé akkor jó ha friss

Csak egy üzletben kaphat
naponta friss kávé t

SUGÁR MANO

SUBOTICA. TELEFON 47

GYAKORLATI GAZDALEXIKON

Mit nyújt a

?

Közérthető, lényeg-t megvilágító tájé-
koztatást a mezőgazdaság minden kér-
désében, ez a két könyv tehát a gazda
nélkülözhetetlen katedra, utmutatója
és tanácsadója. Aki tehát a legkisebb
költséggel a legnagyobb te me ési
eredményt akarja elérni, az saját jól
fejtett érdekét követi és egyúttal a
köznek is szolgálja ot tesz azzal, egy a

Gyakorlati Gazdalexikonot
nemcsak megv. szí, de tanulságait a
gyakorlatban is érvényesíti.

Főbb tartalma:

Konyhakertészet, szőlőmivelés, baromfi-
tenyésztés, méhészet, tejgazdaság, állat-
gyógyászat, talajmivelés, gyógynövények,
vetőmagismeret, dehányszeresztés, gyü-
mölcsstermesztés, növénynevelés, erdő-
szet, borászat, gazdasági gépek ismerete,
állattenyésztés, műtrágyázás, takarmá-
nyozás, vadászat, halászat, burgonya-
termesztés, komlótermelés, paprika, ken-
der, len, falusi konyha, háziipar, rovar-
kártevők, nyultenyésztés, ló-, szarvas-
marha-, juh- és sertésenyésztés stb., stb.

Két kötet ára közel 250) oldalon 480.— dinár
Kapható a BACSMEGYEI NAPLÓ könyvostályában

A Leipzigi vásár

1928 március 4-től 10-ig

Az egész világ legalkalmasabb beszerzési forrása
Egész Európa legnagyobb mintavására

1600-nál több árúcsoport minden szakmából,
10.000 kiállító 21 államból, a legjobbat és legtekele-
tesebbet állítja ki. — Felvilágosítással szolgálnak:

Leipziger Messeamt, Leipzig,

A Leipzigi vásár hivatalos kirendeltsége

(Zvanični Biro Leipziskog Sajma)

Beograd, Cubrina ulica 8

Moser i Wertheim, Novi Sad

316

Ruha teszi az embert!

A legelegánsabb, amellyel a legkényelmesebb
szmokingok, frakkok az én üzletemből kerülnek ki

VOJISLAV VASILJEVIĆ

uriszabóság

Subotica, Manojlovićeva ul. 7.

Pletkosić palota

Asztalosműhely át helyezés

Értesitem a nb. vevőközön: éget
és megrendelést, hogy asz-
talosműhelyemet saját há-
zamba, Petrogradska (István)
ul. 34. helyeztem át.

HADNAGY ISTVAN
asztalosmester

I-a bükkhasáb I-a gyertyán

és vegyes keményhasáb
felaprítva és hasábkban
egolcsóbban kapható

DEUTSCH

telefón
B. Sudarevićeva ul. 72
139

Vizes uborka

kg-ként 5 dinártól feljebb
Savanyított papr ka
kg-ként 6 dinártól feljebb
kapható a

KEMÉNY-féle
ecet- és konzervgyárban
Telefon 643

Üres ládák

olcsón eladó

Körösi Géza

cénél 685

A legkimagaslóbb

Kulić

speciál hölgyfodrászati
műterme

Subotica, Manojlovićeva
ulica 7

Sikerül a leguab párisi modellek

mintáit megszerezni és így
módomban áll a legmodernebb
fröszselli szallag hímzést és
több variációban géphímzést,
gyöngyözést és filtté. ezést a
egzilesebb kivitelben készí-
teni, t vább gép- és sablon-
pliszirozás, gépzsúrt, enall-
zést és gombbeluást a leg-
olcsóbban készítek. Vidékre
postai'ordultával. Géppillás 40
dinártól

Gombosné, Bün Juliska
Lebach-naló, Aleksandra

Legelegánsabb divatcipők

Subotican 1006

Koch Armin

Jelašićeva ulicai (kis-
kápolna mellett) üzle-
tében szereshetők e.

Bőröndöket kolleklótáskákat

és
speciális bőrárak
megrendelésre legpontosabban
készít

FALKENSTEIN

szijgyártó és bőröndös
Zmaj Jovin trg 5.
Javitások és sérv öltök precize
és olcsón!

BÖZENDORFER zongora, STEINVEY, F. RSTER vi- lágmarkák, Erste Produktiv, Stelzhammer, Lira, Stingl, Lanberger, Glosz, Pallik, Stiaszny, L. Edmund, Hoff- mann. Zongorák rendkívül nagy választékban kaphatók. Arám Jugoziáviában legol- csóbbak és leghosszabb lejá- ratu részletre kaphatók. Kain hangszerkészítő. Subotica. Városháza 10311

Butorokat

ebédő, háló, uri szoba-
berendezéseket,

portálokat

legelőnyösebben szeresheti be

Domján Valentin

butortermében
Subotica, Zrinjski trg 11

naponta friss házikenyér

kapható

Paprika Spitzer

é elmiszer csar okában
Subotican, Zrinjski trg 4. sz. a.
közvet en a zsidó-tempom mel-
let'. Inyen ház'ó szállítva

Vardar

Biztosító Intézet
IRODÁJÁT

I. SOJOLSKAJA U. 18

szám alá
HELYEZTE AT.

Kartellen kívül
mütrágyát
benzint
olcsón szállít
Lederer Dezső-cég Sombor

Pálinkaszakmában

jól bevezetett, elsőrendű
UTAZÓT KERESÉK

azonnali belépésre. Fix fizetés,
napidij és jutalék mellett

BERGEL LEO
SENTA

Értesitem a t. vevőimet és az igen tisztelt
hölgyközönséget, hogy

filc- és bársony-modelljeimet

áruraktáram tulzsfuoltsága folytán olyan olcsón

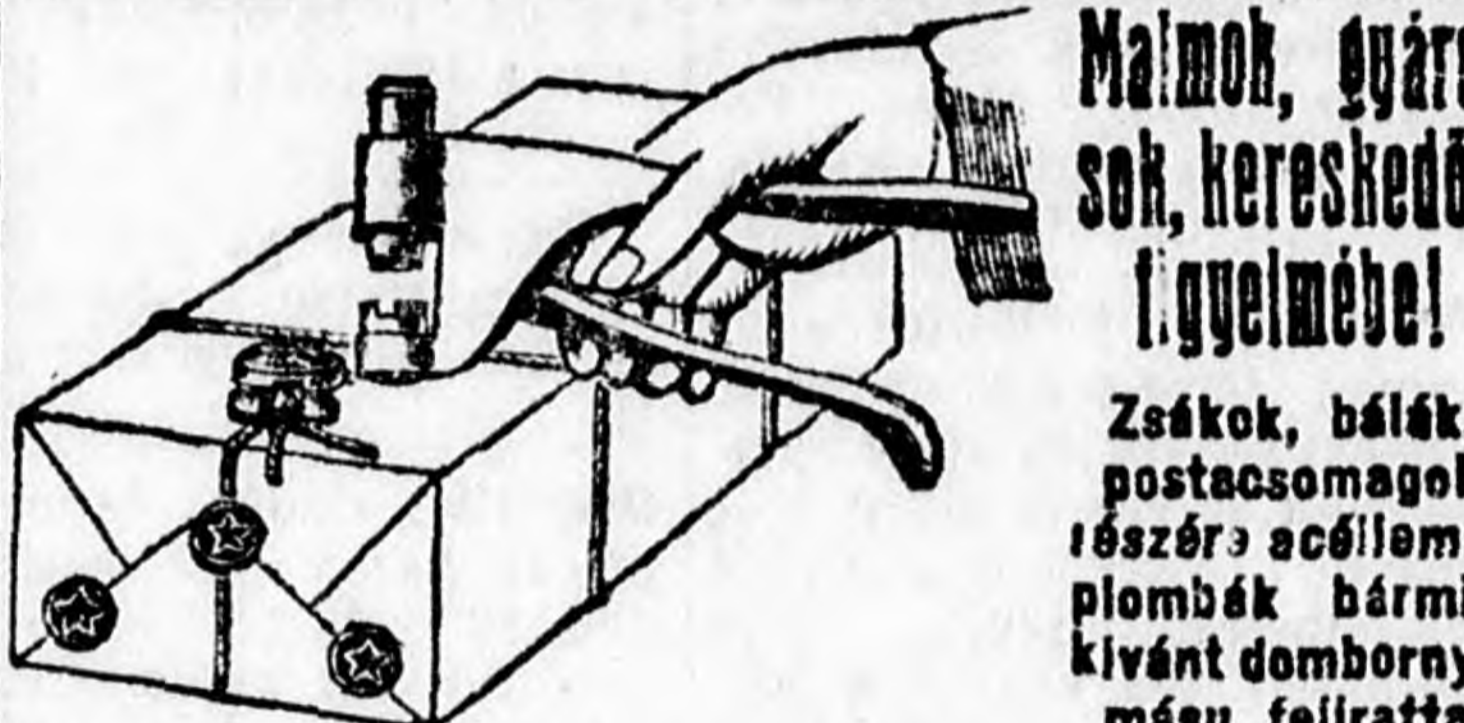
árusítom, amilyen árban sehol sem vehet

csak

egyedül „Eszterkánál“ korzón)

Legnagyobb választék. Legkülönbözesebb modellek

Tekintse meg kirakataimat!

Weitzenfeld és Társa cégnél
Subotica

— Mester! Kegyelmezz
az életemnek!

— Nem lehet, mert e hó
28-án szombaton este

disznótoros vacsora

lesz a Hirt Pali bácsi vendéglőben

Jelašićeva ul. 6., a városi gyógytárral szemben.

Egy teríték ára 15 din., mely áll: 1 adag kahrma,
hurka, kolbász és karmenád iból.

A vacsora alatt Géza cigányprimás zenekara játszik
Előjegyezni lehet egész nap a vendéglőben

Szerezzen örömet gyermekének

és rendelje meg

Csili Csala Csalavári

csalafintaságait

a MINERVA R. T. könyvosztályában

Ára Din. 75.—
Vidékre 5 din. portókölttség

LIFKA

Csütörtöktől vasárnapig:
A filmek filmje!

Egy nemzet bálványa (Veszedelem ura)

Attrakció Napkirály udvarából. — Főszereplők:
John Gilbert
Elynor Boddman
Roy D'Arcy
John Gilbert az „Asszony és az ördög” e. filmjében szenvedélyes játékaival és csókjaival meghódított mindenkit. Ez a filmje új oldalról mutatja be a nagy drámai színészt

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnaponként és minden két-három naponta. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívásos jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésekre készen állunk válaszolni.

Fotoamatőrök

legjutányosabban vásárolnak minden
fényképezési
kelléket és gépet
részletfizetésre is

DEUTSCH

optikusnál Subotícán

Előhívás és másolás olcsón és gyorsan. Sötét kamra ingyen áll vevőim rendelkezésére!

VÁROSI MOZI

Kedd, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap

A hetedik menyország

Szerelmi regény a földöntúli szerelemlről és a fő dalatti Párisról

Főszereplők:
JANET GAYNOR és CHARLES FARREL
Padlásszoba a csillagok közt. Az abszint áldozata
A párisi katalombák

Beogradban, Zagrebben az óriási siker miatt a film látszati idejét meghosszabbították. Berlinben, Bécsben, Budapesten ha odik hete me szakítás nélkül adják

LEVELEZÉS

Előkelő uriember anyagiilag bőkezűen támogatna csinos fiatal leánykát. Leveleket arcképpel „Vojvodina” jellegű főposta restanté kér. Arcképeket vizsgálja. Feltétlen discretio biztosítva. 681

HÁZASSÁG

Önálló kereskedő, 26 éves, keresi hozzáillő és némi hozománnyal rendelkező urilány ismeretségi házasság céljából. Leveleket „Szólkék előnyben” jellegre a kiadóba kér. 742

Házasságot urikörökben úgy bel-, mint külállamokból is létrehozok a legnagyobb diszkrecióval. Marie Fejes, Vel.-Kikinda, Nikola Pašićeva ul. 1591. 11944

Ötvenéves földbirtokos és nyugd. főtanácsos vagyok. Sokévi özvegyesség után gyengéd női szívre és kézre áhítozom. Vagyonom biztos megélhetést nyújt, azért nem feltétlen vagyonos hölgyek ismeretségi házasság céljából. Lehetőleg fényképes leveleket teljes címmel „Még egy tavasz” jellegre a kiadóba kérek. 13006

Nemzetközi házasságközvetítő iroda minden megbízásnak pontosan eleget tesz. „Amor” házasságközvetítő iroda Temesvár, Románia, Kossuth Lajos ucca 21. 11993

FOGLALKOZÁS

Külföldi és belföldi gyárak képviselőjét elvállalja „Eros” általános ügynökség. 745

Kovácssegédet keresek azonnali belépésre. Kovács Ferenc, Bogojevo. 723

Részs., fűszer-, rövidárussegédet, fiatal, teljes ellátással felvesz Felvinc György, Praška ulica. 710

Intelligens budapesti német nevelőné éves bizonyítványokkal állást keres. Varrásban perfekt. Leveleket „Elvira” jellegre a kiadóba kér. 736

Nem-okleveles gyógyszerészt vagy gyakornokot keresek, ki teljesen önállóan dolgozik, szerb-magyar-német nyelvismerettel. — Ajánlatokat — curriculum vitaevel — kér Ivacković M. gyógyszerész, Vel. Kikinda. 741

Amerikai filmgyár megfelelő tőkével rendelkező képviselőt keres fiókletésítés céljából. Ajánlatok „Amerika” jellegével a kiadóba kérek. 659

Ispáni gazdai, kulcsári vagy hasonló állást keresek kis családdal, földmivesiskolai végzettséggel, hosszabb gyakorlattal. — Belépés bármikor. Cim a kiadóhivatalban. 725

Megbízható ügynökök úgy helyben mint vidéken felvétetnek. Stern Adolf varrógépraktár, Subotica, Jelačićeva ul. 2. 854

Intelligentes Fräulein mit Kinderpflege- und Erziehungskurs sucht Stelle Briefe erbeten an „Tüchtige Kraft” in die Administration. 705

Kézműváru nagykereskedők áruajánlatát kérem. Felvinc György, Praška ulica. 711

Gazdát, ki uraságoknál szolgált, keres április 29-ére Szemző Istvánné, Krnjajapuzszo Kula. 714

Fűszereseknél, rövidárusüzletekben jól bevezetett helyi ügynökök kerestetnek minden nagyobb helységben. „Megbízható” jellegű ajánlatokat a kiadó továbbít. 300

Házmasternek felveszek gyermektelen házaspárt február 1-re. Bogovičeva ul. 19. 706

Divatcikkek eladót kaucióval privát házak látogatására keresek. Ajánlatok „Urania” Sombor küldendők. 20173

Praxisra jogosított gyakornokot februárra felvesz Schwab gyógyszerész, Franzfeld (Banat). 20176

Mosást vállalok házon kívül. E. B. Subotica, Cvetna ul. 16. 20169

Ön állást keres? Tanuljon ki sofförnek. Folytatólagos előadás szerb, német, magyar nyelven. Belépés bármikor. Eredményért garantiálunk. Sofföriskola (keres. és ipari miniszteri eng.) Novisad, Kralja Aleksandra 7 az udvarban.

Iccsét keresek „lično-pravo”-val jóforgalmu vendéglőmbé. A vendéglőt esetleg bérbé is adom. Wagner János Potiski Sv. Nikola. 658

Perfekt német levelezőt, aki könyvelésben is jártas azonnali belépésre keresek. Cim a kiadóban. 669

Tanonc felvétetik Körösi Géza cégnél. 686

Óráskönyvelésekre, mérlegek, évszámok elvégzésére ajánkozik Gombos Lajos, Sombor. Telefon 6.

VÉTEL-ELADÁS

Péklapátok óriási választékban, leszállított áron. Vidékre is küldök. Fuderer Mihály Subotica, Petrogradska 15. 20177

BUTORALBUM

legmodernebb és stílusosabb képek most jelent meg. Kapható

SIPOS FIAI

Lakásberendezők kiadóban SUBOTICA, Zentai-ut 3. Lakásberendezés és az asztalos szakmába vágó munkák a megrendelők teljes megelégedésére készülnek

Mérgeesen levő egyedüli fűszerüzlet, házzal együtt eladó, esetleg bérbeadó. — Érdeklődni ugyanott. Ügynököket díjazok. 743

Megvételre keresek egy „Ford” traktoros cséplőgarnitúrát. Ugyanott egy 15 HP szivógázmotor, kocsiira szerelve, eladó. Komenda János gépész, Bajmok. 654

4 HP szivógázmotor, kocsiira szerelve, 4 lyuku Hoffherr morzsolóval, körfűrészszel és krumplirezselővel együtt eladó. Ferenci János, Bajmok, Kis tér. 700

Eladó 1 db üzemképes, könnyen fagázüzemre átalakítható, 80 PS petróleummotor, 1 gőzkazán System Lankhshire, 50m tüzelőfelülettel, 8 atm. üzemképes állapotban, tartálynak rendkívül alkalmas, 1 db Worthington-szivattyú, kifogástalan állapotban. Braća Rieger Stara Kanjiza. 738

Orvosi műtőasztal, egészen új és az összes orvosi műtészkezők, szekrényvel együtt, haláleset miatt eladó. Özv. Rupaner Magdolna, B. Brestovac 636. 709

Használt, jókarban levő szőna- és szalmaprést keresek megvételre. Pavle Zelenak, Novisad, Vojvoda Šuplička ul. 28. 716

Fűcuccán levő házat vennék esetleg központtól kissé távolabb fekvőt is, lehetőleg melléképületekkel. Cim a kiadóban. 713

Eladó egy teljesen jó állapotban levő 3 pedálos fekete zongora, Hamburger gyártmány és egy Singer varrógép. Érdeklődni lehet Stojanović vámpediter-nél. 708

Eladó kávéház. Subotícán jólmenő kávéház más vállalat miatt jutányosan eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 518

Meteor-kályhák, jó állapotban és majolika tűzhelyek jutányos áron beszerezhetők. Takács, Pašićeva 2. (Edénypiac.) 702

Palicson három szoba, előszoba összes mellékkelhelyiségekkel, villa 2 láncc szőlővel eladó kedvező fizetési feltételekkel. Közelebbit Dr Horvát és Miladinović ügyvédek irodájában. 701

Szijgyártóüzlet-berendezés eladó Györi Pál szijgyártónál, Bačka Topola. 20174

Autó, háromüléses „Peugeot” gyártmány üzemképes állapotban olcsón eladó. Steiner Béla, Vel.-Kikinda. 20170

Stari-Bečejen jól jövedelmező emeletes ház eladó. Cim a kiadóban. 20617

Butor, jókarban levő, olcsón eladó. Hadzičeva ul. 4 Vasalóüzlet. 20165

Rövidáru üzletberendezés eladó, azonnal átvehető. Érdeklődni lehet a kiadóban. 663

A trsteniki malomkövek Raczko gépraktárában megtekinthetők. 564

Bácska, Baranya, Bánát népeit Menyasszonyok, vőlegények sietnek Eisler Izsóhoz Szubotícára, hol csudás szörmebundát, vőlegénykabátot, öltönyöket gazdászakabátot a farsangi kiadásra csekély pénzzel vásárolhatnak. Eisler ruhaáruház olcsón és jól felruház! Barátok templa mellett. 505

Jégszekrényt garanciával a legolcsóbban készit, ingyen prospektust küld. Ujváry Ferenc asztalos Temerin. 467

Gépész társaimnak! Ajánlom lokomobilhoz a szabadalmazott hógújítót. Szikra és tüzzszekrény léghuzatgátló, husz százalék tüzelőanyagtakarítás. Igen olcsó garantált jó, helyben készíthető, nincs öntvény. Vidékre képviselőt bárkinek. Csonka Ferenc, Senta. 12037

Ju. alékkép kifizetők az első 7 részletet állami értékpapírok részletfizetésére való eladásánál. Évenként 8 huzás. Képviselőket keresünk az egész országra Organizaciono Odelenje, Beograd, Zmaj od Noćaja 14. 161

Tüzifa vagonkételekben eladó. Keresek raktárnokot Sentán, Vel.-Bečekereken Subotícán, St.-Bečejen és Somborban. Marko Rašković, Baštaji, Ivanovoselo. 744

Teljes gyapjufonógarnitúra hajtóerővel, gázmotor eladó. Cim Rickert Péter Bezdán. 719

Eladó megbízásból bizományba kapott hálószoba, ebédlő és többféle butorok, ebédlőszőnyeg és luszterek. Cim a kiadóban. 625

501-es Fiat-autó kitűnő karban azonnal eladó, megtekinthető Obradovičeva ul. 4. Sombor. 602

Uj Tungsram radio 7 lámpás hangszórával, teljes felszereléssel jutányosan eladó. Tábori Mihály Novigrad. 656

Olcsó tüzifa 100 kg. vegyes hasáb gömbfa 25 dinár. 100 kg. fűrészelve 27 din. 100 kg. aprítva 30 din. Kapható Herczog László Palicsi és Somborski put fatelepen. Telefon 197-803. 670

Eladó Békován, Szubotícától 7 kilométernyire 12 1/2 láncc szántóföld. Cim: Malagurszki, Városi Takaré. 680

Lánckörhinta minden elfogadható ártért eladó. Harmos hintás, Apatin. 688

Amerikai gyökeres szőlőültvények eladók. Habram Elek, Bačka Topola. 20172

Eladó vagy bérbeadó malom, esetleg a berendezés külön is. Nádas Ignác Sombor. 20175

Szalagfűrészt, abrichtert megvételre keres Tilly Pál Sombor.. 696

KÜLÖNFÉLE

Világos, száraz, udvari szoba-konyha azonnalra kiadó. „Eros” ügynökségnél. 746

Raktárnak kiadó Badaličeva ul. 5/a. szám alatt 2 részből álló pinchehelyiség. Közelebbi feltételek megtekinthetők ugyanott. 684

Kiadó üzlethelyiség a „Polgári casinó” épületben, a bejárat mellett. 678

Különbejáratu butorozott szoba kiadó. Sudarevič ulica 63. 712

2 uccai irodahelyiség, alkalmas orvosi rendelőnek vagy ügyvédi és más irodai célra, továbbá egy emeletes raktárhelyiség felvonókészülékkel február elsejére kiadó. Érdeklődni lehet özv. Weitzenfeld Marcelánál, Vilsonova ulica 7. 724

Elegánsan butorozott különbejáratu uccai szoba fűdősobával kiadó február 1-re. Bővebbet a kiadóban. 707

3 vagy 5 szobás utcai lakás előszobával és mellékkelhelyiségekkel kiadó. Sudarevičeva ul. 40. 655

Házat, földet, lakást előnyösen közvetít Szügyi Antal Novisad, Slovačka ul. 27. 20171

2 szoba butorozás nélkül a főtéren azonnal kiadó. — Ugyanott butorozott szoba is kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 626

Vojnovičeva ul. 6. és Cara Dušana ul. 8. szám alatt irodahelyiségek kiadók. 586

„Lukutate” fiatalítás. A Lukutate, ez a korszerűsítő fiatalítószert, egy indiai bogó, amelynek eredménye Európában a legnagyobb sikert ért el, most már itt nálunk is kapható. A Lukutate eddigi szöszölőit ezt a gyümölcsöt, mint a legtermészetesebb fiatalítószert ajánlják férfinek, nőknek egyaránt, mint olyan gyümölcsöt, amelyet maga a természet nyújt nekünk és amely megszabadítja a szervezetet a benne rejlő mérgektől, a máj, epe és vese működését elősegíti, a belső kiválasztást végző mirigyeket megfiatalítja és az ideg- és szív működést erősíti. A Lukutate egy fiatalító hatású tápszer. Lukutate - zselé - gyümölcs Lukutate-leveskocka, Lukutate-velő 60 dináros áron kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Vajdasági fölerakat: Henri H. Numann, Zagreb, Boškovičeva 42. 10747

A dohányzás teljes vagy részleges leszokására orvosok által ajánlott Afuma pasztillák a legjobban beváltak. Dobozonként 20 dinár. Készíti Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. 360

Butorozott szoba a beltéren cserépkályhával kiadó, egy vagy két személy részére. Rehm Mihály Vilsonova 47. 660

GUMIBÉLYEGZŐT bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegeyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Butorozott szoba a beltéren egy vagy két ur részére kiadó. Skotus Viator 8. 664

Kiváló német gyártmányu

rádiókészülékek

és egyes alkatrészek gyári áron

Kérje még ma le újabb illusztrált R. 6. sz. árjegyzékünket

RADIOBLAZEK, BEOGRAD

Jakšićeva 11 Telefon 4185